

Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodne z MSSF

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	3
SKONSOLIDOWANY BILANS	4
SKONSOLIDOWANY BILANS	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
1. Informacje ogólne	10
2. Skład Grupy	11
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	20
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	21
5. Kontynuacja działalności	21
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	22
7. Waluta prezentacji	22
8. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	23
9. Zmiana szacunków	25
10. Zastosowanie MSSF	26
11. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	30
12. Istotne zasady rachunkowości	32
13. Informacje dotyczące segmentów działalności	59
14. Przychody i koszty	64
15. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące w rachunku zysków i strat	67
16. Koszty świadczeń pracowniczych	68
17. Podatek dochodowy	68
18. Działalność zaniechana	72
19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	75
20. Zysk przypadający na jedną akcję	76
21. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty	77
22. Rzeczowe aktywa trwałe	78
23. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	82
24. Leasing	82
25. Nieruchomości inwestycyjne	84
26. Wartości niematerialne	85
27. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	87
28. Połączenia jednostek gospodarczych	88
29. Udział we wspólnym przedsięwzięciu	90
30. Prawa do emisji dwutlenku węgla	91
31. Świadczenia pracownicze	92
32. Zapasy	95
33. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe	96
34. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	97
35. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	98
36. Rezerwy	103
37. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	107
38. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	108
39. Sprawy sądowe oraz zobowiązania i należności warunkowe	109
40. Zobowiązania inwestycyjne	113
41. Rozliczenia podatkowe	114
42. Informacja o podmiotach powiązanych	116
43. Instrumenty finansowe	118
44. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	132
45. Struktura zatrudnienia	150
46. Istotne zdarzenia okresu sprawozdawczego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym	150

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

		Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
	Nota	(dane przekształcone)	
Działalność kontynuowana			
Działalność operacyjna			
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy		19 738 891	23 571 840
Podatek akcyzowy		(1 093 457)	(1 056 550)
<i>Przychody ze sprzedaży towarów i produktów</i>		<i>18 645 434</i>	<i>22 515 290</i>
Przychody ze sprzedaży usług		608 897	547 555
Przychody z wynajmu		21 108	27 813
Przychody z tytułu rekompensat KDT	46.1	1 322 318	-
Przychody ze sprzedaży		20 597 757	23 090 658
Koszt własny sprzedaży	14.5	(15 552 433)	(19 041 023)
Zysk brutto ze sprzedaży		5 045 324	4 049 635
Pozostałe przychody operacyjne	14.1	747 124	572 441
Koszty sprzedaży i dystrybucji	14.5	(909 844)	(1 058 272)
Koszty ogólnego zarządu	14.5	(987 537)	(948 454)
Pozostałe koszty operacyjne	14.2	(632 772)	(481 036)
Przychody finansowe	14.3	505 120	630 898
Koszty finansowe	14.4	(836 441)	(1 026 851)
Udział w zysku jednostek stowarzyszonych	27	238 561	239 156
Zysk brutto		3 169 535	1 977 517
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	17	(499 288)	948 111
Zysk netto z działalności kontynuowanej		2 670 247	2 925 628
Działalność zaniechana			
Zysk za rok obrotowy na działalności zaniechanej	18	-	1 845 284
Zysk netto za rok obrotowy		2 670 247	4 770 912
Przypisany:			
- akcjonariuszom jednostki dominującej		1 920 171	3 967 881
- akcjonariuszom mniejszościowym		750 076	803 031
Zysk na jedną akcję (w złotych)			
- podstawowy z zysku za rok obrotowy	20	1,31	2,70*
- podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej	20	1,31	1,44*

* Kwestia przekształcenia wskaźnika zysku na akcję za rok 2007 została opisana w nocie nr 20 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANY BILANS

	Nota	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	22	37 811 569	36 282 606
Nieruchomości inwestycyjne	25	26 612	15 933
Wartości niematerialne	26	142 025	138 590
Inwestycje długoterminowe utrzymywane do terminu wymagalności	43.1	-	-
Pożyczki i należności	43.1	370 630	324 481
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	43.1	206 979	181 169
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych wykazywane metodą praw własności	27	1 479 066	726 082
Pozostałe aktywa długoterminowe	33	216 683	395 417
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	17	447 647	355 639
Aktywa trwałe związane z działalnością przeznaczoną do zaniechania	18	-	-
Aktywa trwałe łącznie		40 701 211	38 419 917
Aktywa obrotowe			
Zapasy	32	1 127 965	798 917
Należności z tytułu podatku dochodowego		95 855	93 479
Krótkoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	43.1	-	318 586
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności krótkoterminowe	43.1	134 180	69 660
Należności z tytułu dostaw i usług	43.1	1 792 607	2 335 199
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	43.1	785 334	232 682
Krótkoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	43.1	97 770	84 823
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	33	313 044	226 562
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	34, 43.1	2 140 837	2 726 378
Aktywa obrotowe związane z działalnością przeznaczoną do zaniechania	18	-	-
Aktywa obrotowe łącznie		6 487 592	6 886 286
Aktywa grupy zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	23	3 458	3 147
SUMA AKTYWÓW		47 192 261	45 309 350

SKONSOLIDOWANY BILANS

PASYWA	Nota	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszowi jednostki dominującej)			
Kapitał podstawowy	35.1	14 705 765	14 705 765
Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału PGE		-	-
Kapitał na przyznanie akcji pracownikom	35.2	-	-
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych		30 154	6 214
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(1 343)	(1 392)
Kapitał zapasowy	35.4	2 100 156	1 945 841
Pozostałe kapitały rezerwowe		414 017	202 311
Zyski zatrzymane	35.5	5 560 908	4 393 675
Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	35.6	7 365 921	8 168 035
Kapitał własny ogółem		30 175 578	29 420 449
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	43.1	4 470 791	5 739 395
Pozostałe zobowiązania	43.1	15 474	7 456
Rezerwy	36	2 924 503	2 807 271
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17	1 089 148	1 013 961
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	38	1 019 972	901 741
Zobowiązanie długoterminowe związane z działalnością przeznaczoną do zaniechania	18	-	-
Zobowiązania długoterminowe łącznie		9 519 888	10 469 824
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	43.1	1 012 111	1 553 996
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	43.1	62 639	17 817
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	43.1	3 038 077	1 312 089
Pozostałe zobowiązania finansowe	43.1	628 452	520 251
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	37	1 026 261	1 073 028
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		163 666	188 066
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	38	32 768	28 389
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów		624 892	352 152
Rezerwy krótkoterminowe	36	907 929	373 289
Zobowiązanie krótkoterminowe związane z działalnością przeznaczoną do zaniechania	18	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe łącznie		7 496 795	5 419 077
Zobowiązania razem		17 016 683	15 888 901
SUMA PASYWÓW		47 192 261	45 309 350

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału PGE	Kapitał na przyznanie akcji pracownikom	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2008 roku		14 705 765	-	-	6 214	(1 392)	1 945 841	202 311	4 393 675	21 252 414	8 168 035	29 420 449
Zmiana wyceny aktywów finansowych		-	-	-	17 520	-	-	-	-	17 520	12 618	30 138
Różnice kursowe z przeliczenia		-	-	-	-	49	-	-	-	49	-	49
<i>Razem przychody i koszty za rok rozpoznane w kapitale</i>		-	-	-	17 520	49	-	-	-	17 569	12 618	30 187
Zysk		-	-	-	-	-	-	-	1 920 171	1 920 171	750 076	2 670 247
<i>Całkowite przychody/ koszty za rok obrotowy</i>		-	-	-	17 520	49	-	-	1 920 171	1 937 740	762 694	2 700 434
Podział zysków lat ubiegłych		-	-	-	-	-	154 315	460 006	(614 321)	-	-	-
Zakup udziałów mniejszości	28	-	-	-	6 420	-	-	-	1 515 474	1 521 894	(1 521 894)	-
Rozliczenie nabycia udziałów i akcji w spółkach zależnych	28	-	-	-	-	-	-	-	(1 254 521)	(1 254 521)	-	(1 254 521)
Dywidenda rzeczowa	21	-	-	-	-	-	-	(248 300)	-	(248 300)	-	(248 300)
Dywidenda (w tym wypłata z zysku dla Skarbu Państwa)	21, 35.2	-	-	-	-	-	-	-	(399 570)	(399 570)	(42 914)	(442 484)
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2008 roku		14 705 765	-	-	30 154	(1 343)	2 100 156	414 017	5 560 908	22 809 657	7 365 921	30 175 578

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał spółek zależnych na podniesienie kapitału PGE	Kapitał na przyznanie akcji pracownikom	Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2007 roku		397 452	14 308 313	963 526	7 519	(73)	480 703	202 311	10 942 089	27 301 840	7 414 617	34 716 457
Zmiana wyceny aktywów finansowych		-	-	-	(1 305)	-	-	-	-	(1 305)	(140)	(1 145)
Różnice kursowe z przeliczenia		-	-	-	-	(1 319)	-	-	-	(1 319)	-	(1 319)
<i>Razem przychody i koszty za rok rozpoznane w kapitale</i>		-	-	-	(1 305)	(1 319)	-	-	-	(2 624)	(140)	(2 764)
Zysk		-	-	-	-	-	-	-	3 967 881	3 967 881	803 031	4 770 912
<i>Całkowite przychody/ koszty za rok obrotowy</i>		-	-	-	(1 305)	(1 319)	-	-	3 967 881	3 965 257	802 891	4 768 148
Podział zysków lat ubiegłych		-	-	-	-	-	2 174 975	-	(2 174 975)	-	-	-
Emisja akcji PGE (aport BOT GiE oraz PGE Energia)	35.1	14 308 313	(14 308 313)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie uprawnień do akcji pracowniczych	35.2	-	-	1 354	-	-	-	-	-	1 354	490	1 844
Realizacja uprawnień do akcji pracowniczych	35.2	-	-	(964 880)	-	-	-	-	964 880	-	-	-
Dywidenda rzeczowa (podział PGE)		-	-	-	-	-	(709 837)	-	(8 918 460)	(9 628 297)	-	(9 628 297)
Nabycie ZEC Bydgoszcz	28	-	-	-	-	-	-	-	(245 576)	(245 576)	-	(245 576)
Dywidenda (w tym wypłata z zysku dla Skarbu Państwa)	21, 35.2	-	-	-	-	-	-	-	(142 164)	(142 164)	(49 963)	(192 127)
Na dzień 31 grudnia 2007 roku		14 705 765	-	-	6 214	(1 392)	1 945 841	202 311	4 393 675	21 252 414	8 168 035	29 420 449

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przeplwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk brutto z działalności zaniechanej	-	1 733 975
Zysk brutto z działalności kontynuowanej	3 169 535	1 977 517
Korekty o pozycje:		
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	(238 561)	(239 155)
Amortyzacja	2 584 613	3 840 786
Odsetki i dywidendy, netto	221 457	574 268
Różnica wartości godziwej przekazanych dywidend rzeczowych	(13 969)	(1 931 875)
Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej	(30 258)	205 463
Zmiana stanu należności	(63 995)	(84 360)
Zmiana stanu zapasów	(328 934)	(51 774)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(511 651)	140 718
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	450 252	53 127
Zmiana stanu rezerw	651 872	144 143
Podatek dochodowy zapłacony	(573 669)	(592 001)
Pozostałe	69 888	(87 440)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	5 386 580	5 683 391
Przeplwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	82 137	87 018
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(4 124 149)	(3 635 276)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych	-	73
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych	(144)	-
Sprzedaż aktywów finansowych	727 006	750 731
Nabycie aktywów finansowych	(1 135 209)	(818 731)
Nabycie udziałów i akcji w jednostkach zależnych	(1 254 521)	-
Dywidendy	171 239	236 707
Odsetki otrzymane	44 882	38 877
Splata udzielonych pożyczek	7 127	7 991
Udzielenie pożyczek	(1 000)	(3 621)
Pozostałe	38 147	(175 247)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 444 485)	(3 511 478)

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji akcji	-	-
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(21 264)	(30 678)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	8 255 709	2 793 599
Spłata pożyczek/kredytów	(7 967 513)	(4 510 428)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom (w tym wypłata z zysku dla Skarbu Państwa)	(424 428)	(229 763)
Odsetki zapłacone	(392 627)	(761 767)
Pozostałe	21 838	(22 181)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(528 285)	(2 761 218)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(586 190)	(589 305)
Różnice kursowe netto	7 438	(130)
Środki pieniężne na początek okresu	2 723 507	3 312 812
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	2 137 317	2 723 507
O ograniczonej możliwości dysponowania	69 683	51 299

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa PGE”) składa się z jednostki dominującej, którą jest PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. i jednostek zależnych (patrz punkt 2).

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „PGE”) z siedzibą w Lublinie przy ul. Garbarskiej 21a, została utworzona aktem notarialnym z dnia 2 sierpnia 1990 roku i zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Warszawie, Wydział XVI Gospodarczy w dniu 28 września 1990 roku. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000059307.

Na dzień niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółka wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Lublinie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000059307.

Podstawowym przedmiotem działania spółek Grupy jest prowadzenie działalności obejmującej:

- wytwarzanie energii elektrycznej,
- dystrybucję energii elektrycznej,
- obrót hurtowy i detaliczny energią elektryczną,
- wytwarzanie i dystrybucja ciepła,
- świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

Podmiotem kontrolującym Spółkę jest Skarb Państwa.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku.

2. Skład Grupy

W 2008 roku Grupę Kapitałową PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. tworzyły następujące spółki bezpośrednio i pośrednio zależne objęte konsolidacją:

	<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008</i>	<i>Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku</i>	<i>Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007</i>	<i>Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku</i>
1.	PGE Energia S.A.	Lublin	działalność holdingów-zarządzanie Grupą Kapitałową	85,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	85,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
2.	PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	Nowe Czarnowo	wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
3.	PGE Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.	Zamość	obrót energią elektryczną	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
4.	PGE Dystrybucja Zamość Sp. z o.o.	Zamość	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	PGE Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.	100,00%	Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.
5.	PGE Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.	Rzeszów	obrót energią elektryczną	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
6.	PGE Dystrybucja Rzeszów Sp. z o.o.	Rzeszów	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	PGE Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.	100,00%	Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.
7.	PGE Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	Rzeszów	wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła	100,00%	PGE Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.	100,00%	Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.
8.	PGE Lubelskie Zakłady Energetyczne S.A.	Lublin	obrót energią elektryczną	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
9.	PGE Dystrybucja LUBZEL Sp. z o.o.	Lublin	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	PGE Lubelskie Zakłady Energetyczne S.A.	100,00%	Lubelskie Zakłady Energetyczne S.A.
10.	PGE Elektrociepłownia Lublin - Wrotków Sp. z o.o.	Lublin	wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła	100,00%	PGE Lubelskie Zakłady Energetyczne S.A.	100,00%	Lubelskie Zakłady Energetyczne S.A.
11.	Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A.	Skarżysko-Kamienna	obrót energią elektryczną	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
12.	PGE ZEORK Dystrybucja Sp. z o.o.	Skarżysko-Kamienna	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A.	100,00%	Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A.

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

	Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku
13.	PGE Elektrociepłownia Kielce S.A.	Kielce	produkcja ciepła	100,00%	Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A.	100,00%	Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A.
14.	PGE Łódzki Zakład Energetyczny S.A.	Łódź	obrót energią elektryczną	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
15.	PGE Dystrybucja Łódź Sp. z o.o.	Łódź	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	PGE Łódzki Zakład Energetyczny S.A.	100,00%	Łódzki Zakład Energetyczny S.A.
16.	PGE Zakład Energetyczny Białystok S.A.	Białystok	obrót energią elektryczną	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
17.	PGE Dystrybucja Białystok Sp. z o.o.	Białystok	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	PGE Zakład Energetyczny Białystok S.A.	100,00%	Zakład Energetyczny Białystok S.A.
18.	PGE Dystrybucja Łódź-Teren S.A.	Łódź	dystrybucja energii elektrycznej	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
19.	PGE ZEŁT Obrót Sp. z o.o.	Warszawa	obrót i wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. c)	100,00%	Zakład Energetyczny Łódź Teren S.A.
20.	PGE Zakład Energetyczny Warszawa-Teren S.A.	Warszawa	obrót i wytwarzanie energii elektrycznej	85,00%	PGE Energia S.A.	85,00%	PGE Energia S.A.
21.	PGE Dystrybucja Warszawa-Teren Sp. z o.o.	Warszawa	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	PGE Zakład Energetyczny Warszawa - Teren S.A.	100,00%	Zakład Energetyczny Warszawa Teren S.A.
22.	PGE Górnictwo i Energetyka S.A.	Łódź	działalność holdingów-zarządzanie Grupą Kapitałową,	85,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	85,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
23.	PGE KWB Bełchatów S.A.	Rogowiec	wydobycie węgla brunatnego	69,00%	PGE Górnictwo i Energetyka S.A.	69,00%	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
				16,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.		
24.	PGE Elektrownia Bełchatów S.A.	Rogowiec	wytwarzanie energii elektrycznej, produkcja ciepła	69,00%	PGE Górnictwo i Energetyka S.A.	69,00%	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
				19,10%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.		
25.	PGE Elektrownia Opole S.A.	Brzeziny	wytwarzanie energii elektrycznej, produkcja ciepła	69,00%	PGE Górnictwo i Energetyka S.A.	69,00%	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
26.	PGE Elektrownia Turów S.A.	Bogatynia	wytwarzanie energii elektrycznej, produkcja ciepła	69,00%	PGE Górnictwo i Energetyka S.A.	69,00%	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
				16,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.		

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

	Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku
27.	PGE KWB Turów S.A.	Bogatynia	wydobycie węgla brunatnego	69,00%	PGE Górnictwo i Energetyka S.A.	69,00%	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
28.	Elektrownia Turów BV	Holandia	emisja i obsługa euroobligacji	100,00%	PGE Elektrownia Turów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Turów S.A.
29.	PGE Energia Odnawialna S.A. (dawniej: Elektrownie Szczytowo-Pompowe)	Warszawa	działalność holdingów-zarządzanie Grupą Kapitałową, wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
30.	PGE ZEW Dychów S.A.	Dychów	wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	PGE Energia Odnawialna S.A.	99,60%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
31.	PGE ZEC Bydgoszcz S.A.	Bydgoszcz	dystrybucja ciepła, wytwarzanie energii elektrycznej	85,00%	PGE Energia Odnawialna S.A.	85,00%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
32.	PGE Electra S.A.	Warszawa	sprzedaż hurtowa i detaliczna energii elektrycznej oraz usługi doradcze i pośrednictwo finansowe	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
33.	PGE Elektrociepłownia Gorzów S.A.	Gorzów	produkcja i dystrybucja ciepła oraz produkcja i dystrybucja energii elektrycznej	89,58%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	87,24%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
34.	EXATEL S.A.	Warszawa	usługi telekomunikacyjne, budowa, modernizacja i wykorzystanie podsystemów telekomunikacyjnych	94,94%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	94,94%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
35.	ELBIS Sp. z o.o.	Rogowiec	obróć energią elektryczną	100,00%	PGE Elektrownia Bełchatów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
36.	ELBEST Sp. z o.o.	Rogowiec	usługi hotelarsko-gastronomiczne, usługowo-czystościowe	100,00%	PGE Elektrownia Bełchatów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
37.	Energoserwis - Kleszczów Sp z o.o.	Kleszczów	dystrybucja i przesył energii elektrycznej, roboty budowlane, sprzedaż hurtowa materiałów budowlanych	51,00%	ELBIS Sp. z o.o	51,00%	ELBIS Sp. z o. o
38.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MegaMed Sp. z o.o.	Bełchatów	usługi medyczne	100,00%	PGE Elektrownia Bełchatów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
39.	ELMEN Sp. z o.o.	Rogowiec	usługi remontowo-budowlane	100,00%	ELBIS Sp. z o. o	74,00%	BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
40.	Energetyka Boruta Sp. z o.o.	Zgierz	wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła	96,91%	ELBIS Sp. z o.o.	96,91%	ELBIS Sp. z o.o.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodnie z MSSF (w tysiącach złotych)

	Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku
41.	Elektrownia Wodna Żarnowiec S.A.	Czymanowo	wytwarzanie energii elektrycznej	99,86%	PGE Energia Odnawialna S.A.	89,66%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
42.	Elektrownia Wiatrowa Kamieńsk Sp. z o.o.	Kamieńsk	wytwarzanie energii elektrycznej	50,00%	PGE Energia Odnawialna S.A.	50,00%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
				50,00%	ELBIS Sp. z o.o.	50,00%	ELBIS Sp. z o.o.
43.	EnBud Sp. z o.o.	Czymanowo	prace budowlano-remontowe w zakresie energetyki	100,00%	Elektrownia Wodna Żarnowiec S.A.	100,00%	Elektrownia Wodna Żarnowiec S.A.
44.	Zespół Elektrowni Wodnych Porąbka-Żar S.A.	Międzybrodzie Bialskie	wytwarzanie energii elektrycznej	97,09%	PGE Energia Odnawialna S.A.	94,36%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
45.	EGO-Odra S.A.	Warszawa	budowa elektrowni wodnych, świadczenie usług zarządzania elektrowni wodnych	50,14%	PGE Energia Odnawialna S.A.	50,00%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
				49,96%	ZEW Porąbka-Żar S.A.	50,00%	ZEW Porąbka Żar S.A.
46.	Bio-Energia ESP Sp. z o.o.	Gdynia	prowadzenie eksploatacji projektów dotyczących systemów energetycznych	65,72%	PGE Energia Odnawialna S.A.	65,72%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
				12,16%	ZEW Porąbka-Żar S.A.	12,16%	ZEW Porąbka Żar S.A.
				21,77%	EW Żarnowiec S.A.	21,77%	EW Żarnowiec S.A.
47.	Zespół Elektrowni Wodnych Solina-Myczkowce S.A.	Solina	świadczenie usług eksploatacyjnych	100,00%	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
48.	Dychowskie Przedsiębiorstwo Eksploatacji Elektrowni ELDEKS Sp. z o.o.	Dychów	działalność usługowa w zakresie eksploatacji elektrowni wodnych, utrzymania ruchu oraz remontów bieżących, głównych i poawaryjnych	100,00%	PGE Zespół Elektrowni Wodnych Dychów S.A.	100,00%	Zespół Elektrowni Wodnych Dychów S.A.
49.	ESP Usługi Sp. z o.o.	Warszawa	zarządzanie nieruchomościami na zlecenie	100,00%	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	Elektrownie Szczytowo Pompowe S.A.
50.	Budownictwo Hydroenergetyka - Dychów Sp. z o.o.	Dychów	produkcja konstrukcji metalowych z wyłączeniem działalności usługowej	100,00%	PGE Zespół Elektrowni Wodnych Dychów S.A.	100,00%	Zespół Elektrowni Wodnych Dychów S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodnie z MSSF (w tysiącach złotych)

	Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku
51.	Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne ELTUR-SERWIS Sp. z o.o.	Bogatynia	świadczenie usług serwisu urządzeń kotłów przemysłowych i urządzeń pomocniczych	100,00%	PGE Elektrownia Turów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Turów S.A.
52.	Przedsiębiorstwo Produkcji Sorbentów i Rekultywacji ELTUR-WAPORE Sp. z o.o.	Bogatynia	produkcja sorbentów wapiennych, służących do odsiarczania spalin i fluidalnego procesu spalania węgla brunatnego w Elektrowni Turów; działalność w zakresie gospodarczego wykorzystania produktów spalania; produkcja elementów budowlanych	100,00%	PGE Elektrownia Turów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Turów S.A.
53.	Przedsiębiorstwo Transportowe ELTUR-TRANS Sp. z o.o.	Bogatynia	usługi transportowe	100,00%	PGE Elektrownia Turów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Turów S.A.
54.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe GLOBAL - TUR Sp. z o.o.	Bogatynia	prowadzenie hoteli	84,46%	PGE Elektrownia Turów S.A.	100,00%	BOT Elektrownia Turów S.A.
				15,54%	PGE KWB Turów S.A.		
55.	Centrum Medyczne Turów Sp. z o.o.	Bogatynia	usługi medyczne	36,06%	PGE Elektrownia Turów S.A.	36,06%	BOT Elektrownia Turów S.A.
				63,94%	PGE KWB Turów S.A.	63,94%	BOT KWB Turów S.A.
56.	Energoinvest Broker S.A.	Toruń	pośrednictwo ubezpieczeniowe	30,62%	PGE Elektrownia Bełchatów S.A.	30,62%	BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
				25,00%	PGE Elektrownia Turów S.A.	25,00%	BOT Elektrownia Turów S.A.
57.	Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne TOP SERWIS Sp. z o.o.	Bogatynia	produkcja urządzeń wytwarzających i wykorzystujących energię mechaniczną	89,00%	Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne ELTUR-SERWIS Sp. z o.o.	89,00%	Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne ELTUR-SERWIS Sp. z o.o.
58.	ENESTA Sp. z o.o.	Stalowa Wola	wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, wytwarzanie gazu, dystrybucja paliw gazowych	84,85%	PGE Dystrybucja Rzeszów Sp. z o.o.	84,85%	Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.
				2,48	PGE Elektrociepłownia Rzeszów S.A.		
59.	NOM Sp. z o.o.	Warszawa	świadczenie usług telekomunikacyjnych	100,00%	EXATEL S.A.	100,00%	EXATEL S.A.
60.	Energoinvest S.A.	Warszawa	projektowanie i budowa infrastruktury technicznej budynków i węzłów łączności	51,10%	EXATEL S.A.	51,10%	EXATEL S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

	Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku
61.	E-Telbank S.A.	Warszawa	transmisja danych i teleinformatyka	100,00%	EXATEL S.A.	100,00%	EXATEL S.A.
62.	PEC Gorzów Sp. z o.o.	Gorzów Wielkopolski	obrót, przesył i dystrybucja oraz produkcja ciepła	100,00%	PGE Elektrociepłownia Gorzów S.A.	100,00%	Elektrociepłownia Gorzów S.A.
63.	Towarzystwo Gospodarcze BEWA Sp. z o.o.	Kleszczów	produkcja i sprzedaż wody pitnej i gazowanych napojów bezalkoholowych	100,00%	PGE KWB Bełchatów S.A.	100,00%	BOT KWB Bełchatów S.A.
64.	RAMB Sp. z o.o.	Bełchatów	wykonywanie specjalistycznych robót budowlanych gdzie indziej nie sklasyfikowanych	100,00%	PGE KWB Bełchatów S.A.	100,00%	BOT KWB Bełchatów S.A.
65.	BESTUR Sp. z o.o.	Bełchatów	prowadzenie hoteli, pól kempingowych, restauracji	100,00%	PGE KWB Bełchatów S.A.	100,00%	BOT KWB Bełchatów S.A.
66.	Przedsiębiorstwo Transportowo Sprzętowe BETRANS Sp. z o.o.	Rogowiec	transport drogowy, spedycja	100,00%	PGE KWB Bełchatów S.A.	100,00%	BOT KWB Bełchatów S.A.
67.	Górnicy Klub Sportowy Bełchatów .S.A.	Bełchatów	działalność stadionów i innych obiektów sportowych oraz prowadzenie klubu I Ligi piłki nożnej	100,00%	PGE KWB Bełchatów S.A.	100,00%	BOT KWB Bełchatów S.A.
68.	ELECTRA Deutschland GmbH – pakiety sprawozdawcze wypełniane przez PSE-ELECTRA S.A.	Niemcy	obrót energią elektryczną	100,00%	PGE Electra S.A.	100,00%	PSE ELECTRA S.A.
69.	ELECTRA Bohemia s.r.o. – pakiety sprawozdawcze wypełniane przez PGE Electra S.A.	Czechy	obrót energią elektryczną	100,00%	PGE Electra S.A.	100,00%	PSE ELECTRA S.A.
70.	MEGAZEC Sp. z o.o.	Bydgoszcz	usługi w zakresie remontów, instalacji , naprawy silników, kotłów i turbin oraz usługi transportowe	100,00%	PGE ZEC Bydgoszcz S.A.	100,00%	ZEC Bydgoszcz S.A.
71.	Zakład Energetyczny Białystok Przedsiębiorstwo Transportowo-Usługowe ETRA Sp. z o.o.	Białystok	usługi transportowe	100,00%	PGE Dystrybucja Białystok Sp. z o.o.	100,00%	ZEB Dystrybucja Sp. z o.o.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

	Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku
72.	Zakład Energetyczny Białystok Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe EKTO Sp. z o.o.	Białystok	produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	100,00%	PGE Dystrybucja Białystok Sp. z o.o.	100,00%	ZEB Dystrybucja Sp. z o.o.
73.	Energetyczne Systemy Pomiarowe Sp. z o.o.	Białystok	usługi dotyczące przyrządów do pomiaru wielkości elektrycznych, w tym: naprawa, wzorcowanie, legalizacja, sprawdzanie, ekspertyzy, produkcja, dystrybucja i doradztwo techniczne	100,00%	PGE Dystrybucja Białystok Sp. z o.o.	100,00%	ZEB Dystrybucja Sp. z o.o.
74.	Zakład Energetyczny Białystok Centrum Szkolenia Energetyki ESO Sp. z o.o.	Białystok	działalność oświatowa i szkoleniowa	e)	-	100,00%	ZEB Dystrybucja Sp. z o.o.
75.	Zakład Energetyczny Białystok Pracownia Projektowa ENSPRO Sp. z o.o.	Białystok	wykonywanie dokumentacji technicznej instalacji sieci i urządzeń energetycznych	100,00%	PGE Dystrybucja Białystok Sp. z o.o.	100,00%	ZEB Dystrybucja Sp. z o.o.
76.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Gryfino	dystrybucja i przesył ciepła	80,00%	PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	80,00%	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.
77.	Zakład Usług Medycznych Dolna Odra Sp. z o.o.	Nowe Czarnowo	usługi medyczne	100,00%	PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	100,00%	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.
78.	EPO Sp. z o.o.	Opole	sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	50,00%	PGE Elektrownia Opole S.A.	50,00%	BOT Elektrownia Opole S.A.
79.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Agtel Sp. z o.o.	Zamość	świadczenie usług i produkowanie urządzeń dla potrzeb energetyki	70,62%	PGE Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.	81,01%	Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.
80.	Centrum Szkolenia i Rekreacji „Energetyk” Sp. z o.o.	Krasnobród	działalność w zakresie organizowania szkoleń, konferencji oraz rekreacja	99,50%	PGE Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.	99,50%	Zamojska Korporacja Energetyczna S.A.
81.	Zakład Obsługi Energetyki Sp. z o.o.	Zgierz	działalność eksploatacyjna i remontowa w zakresie zabezpieczeń i automatyki, teletransmisja danych	100,00%	PGE Dystrybucja Łódź-Teren S.A.	100,00%	Zakład Energetyczny Łódź Teren S.A.

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

	Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2008	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2008 roku	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2007	Jednostka posiadająca udziały na dzień 31 grudnia 2007 roku
82.	PGE Serwis Sp. z o.o.	Warszawa	zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wykonywanie robót ogólnobudowlanych	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
83.	PSE - Południe S.A.	Katowice	przesyłanie energii elektrycznej	b)	-	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
84.	PSE - Zachód S.A.	Poznań	działalność handlowa i usługowa w zakresie eksploatacji, remontów i sieci elektroenergetycznych	b)	-	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
85.	PSE - Północ S.A.	Bydgoszcz	przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej	b)	-	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
86.	PSE - Wschód S.A.	Radom	przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej	b)	-	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
87.	PSE – Info S.A.	Warszawa	działalność w zakresie oprogramowania i przetwarzania danych	a)	-	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
88.	EPC S.A.	Warszawa	prace badawczo-rozwojowe e dziedzinie nauk technicznych	a)	-	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
89.	EPCON Sp. z o.o.	Wrocław	działalność usługowa w zakresie instalowania, napraw i konserwacji, wytwornic pary	a)	-	100,00%	EPC S.A.
90.	PSE - Centrum S.A.	Warszawa	zarządzanie elektroenergetyką, siecią przesyłową	b)	-	100,00%	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

W ciągu okresu zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku miały miejsce następujące istotne zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej:

- a) W maju 2008 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. dokonała sprzedaży całości posiadanych akcji w spółkach PSE-Info S.A. oraz EPC S.A.

- b) W maju 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. uchwaliło rozwiązanie kapitału rezerwowego w wysokości 100 900 tysięcy złotych celem wypłaty dywidendy. Jednocześnie podjęto uchwałę, iż dywidenda zostanie wypłacona w postaci rzeczowej, w formie przeniesienia na Skarb Państwa wszystkich akcji spółek: PSE-Centrum S.A., PSE-Wschód S.A., PSE-Zachód S.A., PSE-Południe S.A. oraz PSE-Północ S.A. Przeniesienie posiadania akcji nastąpiło również w maju 2008 roku.
- c) W czerwcu 2008 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. zakupiła 100% udziałów w spółce Zakład Energetyczny Łódź-Teren Obrót Sp. z o.o. od innej spółki z Grupy PGE: Zakładu Energetycznego Łódź-Teren S.A.
- d) W grudniu 2008 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. zakupiła akcje spółek zależnych od PGE Górnictwo i Energetyka S.A. należące do Skarbu Państwa: PGE Elektrowni Bełchatów S.A., PGE Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów S.A. oraz PGE Elektrowni Turów S.A. Szczegóły transakcji przedstawiono w nocie nr 46.8 dodatkowych informacji i objaśnień do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- e) W dniu 30 października 2008 roku nastąpiła likwidacja spółki Zakład Energetyczny Białystok Centrum Szkolenia Energetyki ESO Sp. z o.o.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu na dzień 1 stycznia 2008 roku wchodził:

- pan Paweł Urbański – Prezes Zarządu,
- pan Henryk Baranowski – Wiceprezes Zarządu,
- pan Emil Wojtowicz – Wiceprezes Zarządu,
- pan Lech Suchcicki – Wiceprezes Zarządu (zawieszony przez Radę Nadzorczą w dniu 21 listopada 2007 roku).

Od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku w składzie Zarządu miały miejsce następujące zmiany:

- z dniem 29 stycznia 2008 roku pan Lech Suchcicki został odwołany ze składu Zarządu,
- w dniu 30 czerwca 2008 roku skończyła się kadencja dotychczasowego Zarządu,
- z dniem 1 lipca 2008 roku pan Paweł Urbański został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Inwestycji i Rozwoju oraz na stanowisko pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu,
- z dniem 1 lipca 2008 roku pan Henryk Majchrzak został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Wytwarzania,
- z dniem 1 lipca 2008 roku pan Wojciech Topolnicki został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych,
- z dniem 1 lipca 2008 roku pan Adam Cichocki został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Zasobów Ludzkich,
- z dniem 21 lipca 2008 roku pan Piotr Szymanek został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych i Prawnych,
- z dniem 28 lipca 2008 roku pan Marek Trawiński został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Handlu i Dystrybucji,
- z dniem 1 sierpnia 2008 roku pan Tomasz Zadroga został powołany na stanowisko Prezesa Zarządu.
- z dniem 28 października 2008 roku pan Paweł Urbański złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu Spółki.

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2008 roku sprawozdania finansowego wchodził:

- pan Tomasz Zadroga – Prezes Zarządu,
- pan Adam Cichocki – Wiceprezes Zarządu,
- pan Henryk Majchrzak – Wiceprezes Zarządu,
- pan Piotr Szymanek – Wiceprezes Zarządu,
- pan Wojciech Topolnicki – Wiceprezes Zarządu,
- pan Marek Trawiński - Wiceprezes Zarządu.

Od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w składzie Zarządu miały miejsce następujące zmiany:

- z dniem 27 lutego 2009 roku pan Adam Cichocki został odwołany ze składu Zarządu,
- z dniem 27 lutego 2009 roku pan Henryk Majchrzak został odwołany ze składu Zarządu.

W skład Zarządu na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wchodził:

- pan Tomasz Zadroga – Prezes Zarządu,
- pan Piotr Szymanek – Wiceprezes Zarządu.
- pan Wojciech Topolnicki – Wiceprezes Zarządu,
- pan Marek Trawiński - Wiceprezes Zarządu.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd jednostki dominującej dnia 28 kwietnia 2009 roku.

5. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Oświadczenie o zgodności

Ze względu na obowiązki sprawozdawcze wynikające z planowanego upublicznienia akcji jednostki dominującej PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A., Zarząd Spółki podjął decyzję o wdrożeniu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonych przez Unię Europejską („UE”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz MSSF zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie zasady rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

7. Waluta prezentacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w polskich złotych („PLN”), a wszystkie wartości liczbowe podano w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej.

8. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione poniżej lub w odpowiednich notach objaśniających.

Okresy amortyzacji rzeczowego majątku trwałego

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Kapitalizowane remonty generalne są amortyzowane w okresie pozostałym do przewidywanego rozpoczęcia kolejnego remontu generalnego. Okresy ekonomicznego użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku obrotowego.

Wartość odzyskiwalna rzeczowego majątku trwałego

Rynek energii elektrycznej, który jest podstawowym obszarem działalności spółek Grupy PGE, znajduje się obecnie w fazie istotnych przekształceń. Zmiany te mogą mieć istotny wpływ na ocenę wartości odzyskiwalnej majątku produkcyjnego poszczególnych jednostek. W razie zidentyfikowania przesłanek spełniających zapisy MSR 36 *Utrata wartości aktywów* Grupa dokonuje szacunków wartości odzyskiwalnej swoich rzeczowych aktywów trwałych.

Gdy oszacowana wartość odzyskiwalna okazuje się niższa od wartości bilansowej, Grupa dokonuje odpowiednich odpisów aktualizujących wartość aktywów. W przypadku gdy ustają przesłanki świadczące o utracie wartości Grupa rozwiązuje uprzednio ujęte odpisy aktualizujące.

Wycena rezerw na świadczenia emerytalne

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, taryfę energetyczną, dodatkowe odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”) dla byłych pracowników spółek Grupy, świadczenia medyczne, deputaty węglowe) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych.

Rezerwy na rekultywację wyrobisk pokopalnianych

Na podstawie ustawy prawo geologiczne i górnicze kopalnie węgla brunatnego wchodzące w skład Grupy są zobowiązane do przeprowadzenia rekultywacji wyrobisk końcowych po zakończeniu eksploatacji. Odpowiednia rezerwa tworzona jest w proporcji odpowiadającej stosunkowi wydobytego węgla do planowanego całkowitego wydobycia węgla ze złoża w całym okresie eksploatacji. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się nie rzadziej niż raz na 5 lat, z tym, że corocznie weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy inflacji, stopy dyskonta i wielkości wydobycia. Stopa dyskonta przyjęta do oszacowania bieżącej wartości kosztów rekultywacji jest przyjmowana na tym samym poziomie jak w przypadku rezerw na świadczenia pracownicze.

Rezerwy na niedobór praw do emisji dwutlenku węgla

Rezerwę na zobowiązania związane z deficytem praw do emisji CO₂ jednostki Grupy tworzą w okresie, dla którego stwierdzą, że prawa przydzielone w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień nie wystarczą na pokrycie obowiązków ustawowych związanych z ich umorzeniem. Spółki dokonują rozliczenia praw do emisji w całym okresie rozliczeniowym tworząc rezerwę na koniec danego okresu sprawozdawczego.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Stosując się do wytycznych MSR 39 w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi, posiadających ustalony termin płatności lub dające się ustalić terminy wymagalności dokonuje się klasyfikacji takich aktywów do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Dokonując takiego osądu, ocenia się intencję i możliwość utrzymania takich inwestycji do terminu wymagalności.

Płatności w formie akcji

Grupa wycenia koszt transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych poprzez odniesienie do ich wartości godziwej na dzień przyznania płatności w formie akcji. Programy świadczeń pracowniczych w formie akcji wynikają z Ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z dnia 30 sierpnia 1996 roku i pracownicy oraz inne osoby objęte tym programem zaczęli świadczyć pracę lub świadczyli pracę przed dniem przyznania instrumentów kapitałowych. Grupa dokonała szacunków wartości godziwej na dzień przyznania oraz na daty wcześniejsze dla celów ujęcia świadczenia usług między początkiem ich świadczenia a dniem przyznania.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym zakłady energetyczne wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na każdy dzień bilansowy, za okres nie objęty odczytem.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (tzw. KDT)

Producenci energii elektrycznej, którzy przystąpili do programu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż mocy i energii elektrycznej są uprawnieni do otrzymywania rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych. Rekompensaty są wypłacane w formie zaliczek rocznych płatnych w kwartalnych ratach oraz korygowane

w okresach rocznych. Na koniec okresu korygowania zostanie określona ostateczna kwota kosztów osieroconych.

W związku z powyższym wytwórcy energii wchodzący w skład Grupy szacują i ujmują przychód za dany okres z tytułu otrzymanych rekompensat KDT w wysokości, w której zostanie ostatecznie dla danego okresu zatwierdzona, tj. po uwzględnieniu przewidywanej na datę sporządzenia sprawozdania finansowego korekty rocznej oraz korekty końcowej. Szczegółowe kwestie związane z oszacowaniem wyżej wymienionych przychodów została opisana w nocie 46 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy oceniają czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

9. Zmiana szacunków

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym miały miejsce następujące istotne zmiany szacunków, wpływające na wartości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- Zmiana założeń przyjętych podczas szacowania rezerw aktuarialnych. Wpływ zmiany szacunków na wysokość rezerw oraz rachunek zysków i strat został przedstawiony w notach nr 31 oraz w nocie nr 36 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Zmiana założeń przyjętych dla potrzeb oszacowania kosztów rekultywacji terenu zakładu górniczego. W ciągu okresu sprawozdawczego spółka PGE Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów S.A. dokonała korekty wyceny rezerwy rekultywacyjnej. Wpływ zmiany szacunków na rachunek zysków i strat oraz na wysokość rezerw został przedstawiony w nocie nr 14.1 oraz w nocie nr 36 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

10. Zastosowanie MSSF

10.1. Zastosowanie MSSF po raz pierwszy

Pierwszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PGE zawierającym bezwarunkowe stwierdzenie o zgodności z MSSF było skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku a datą przejścia na stosowanie standardów MSSF był 1 stycznia 2006 roku. Na dzień zatwierdzenia pierwszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wg MSSF do publikacji ostatnim dostępnym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, zdefiniowanymi w Ustawie o rachunkowości, było skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2006 roku.

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 1 („MSSF 1”) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, który obowiązuje przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2004 roku lub później. MSSF 1 dotyczy jednostek, które przygotowują po raz pierwszy sprawozdanie finansowe według MSSF oraz jednostek, które stosowały MSSF, ale w ich sprawozdaniu znajdowało się stwierdzenie o niezgodności z określonymi standardami. MSSF 1 wymaga, aby pierwsze sprawozdanie finansowe według MSSF było pierwszym rocznym sprawozdaniem finansowym, w którym jednostka zastosuje wszystkie standardy MSSF, wraz ze stwierdzeniem pełnej zgodności z wszystkimi standardami MSSF.

Zgodnie z MSSF 1 skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w taki sposób, jak gdyby Grupa zawsze stosowała MSSF, przy czym Grupa skorzystała z następujących zwolnień z obowiązku przekształcania, o których mowa w standardzie MSSF 1:

- *połączenie jednostek gospodarczych (MSSF 1.15, Załącznik B)*

Grupa skorzystała ze zwolnienia dotyczącego połączeń jednostek gospodarczych. W myśl zapisów punktu 1 Załącznika B do MSSF 1, jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może nie stosować postanowień MSSF 3 retrospektywnie w odniesieniu do połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed dniem przejścia na MSSF. W związku z tym, Grupa nie przekształcała rozliczeń połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2006 roku.

- *wartość godziwa lub przeszacowanie do zakładanego kosztu (MSSF 1.16-19).*

Międzynarodowy Standard Rachunkowości 29 Sprawozdawczość w gospodarkach inflacyjnych (MSR 29) wymaga, aby wykazywane w okresie hiperinflacji wartości aktywów i zobowiązań były wyrażone w cenach bieżących na koniec hiperinflacyjnego okresu sprawozdawczego i stanowiły podstawę do wyceny aktywów i zobowiązań w sprawozdaniach finansowych następnych okresów. Powyższy standard ma zastosowanie w przypadku niepieniężnych pozycji bilansowych. Istotnymi pozycjami niepieniężnymi w przypadku Grupy są rzeczowe aktywa trwałe i kapitały własne. Gospodarka polska do końca 1996 roku spełniała kryteria gospodarki hiperinflacyjnej, natomiast od roku 1997 nie spełnia tych kryteriów. Grupa nie zastosowała MSR 29 w latach ubiegłych, dokonując tylko zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami, przeszacowania środków trwałych na dzień 1 stycznia 1995 roku w celu odzwierciedlenia skutków inflacji na ich wartość bilansową poprzez zastosowanie wskaźników przeszacowania ustalonych przez Ministerstwo Finansów

dla poszczególnych grup środków trwałych. Przeszacowanie to nie zostało dokonane zgodnie z wymogami MSR 29, ponieważ Grupa nie korzystała ze wskaźników ogólnego wzrostu cen oraz nie dokonała przeszacowania środków trwałych na dzień 31 grudnia 1996 roku. Korzystając ze zwolnienia dopuszczonego przez MSSF 1, Grupa wyceniła wybrane pozycje rzeczowych aktywów trwałych nabytych przed okresem lub w okresie hiperinflacji w wartości godziwej na dzień przejścia na MSSF, czyli na dzień 1 stycznia 2006 roku i zastosowała tę wartość godziwą jako zakładany koszt nabycia ustalony na ten dzień.

- *płatności w formie akcji własnych (MSSF 1.25B)*

Zgodnie z zapisami MSSF 1 jednostce stosującej MSSF po raz pierwszy zaleca się, ale nie musi ona stosować postanowień MSSF 2 Płatności w formie akcji w odniesieniu do instrumentów kapitałowych, które zostały przyznane 7 listopada 2002 roku i wcześniej lub zostały przyznane po dniu 7 listopada 2002 roku i stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2006 roku. W związku z powyższym Grupa skorzystała ze zwolnień MSSF 1 i nie zastosowała wymogów MSSF 2 w stosunku do akcji, które zostały przyznane i nabyte przed dniem 1 stycznia 2006 roku.

- *skumulowane różnice kursowe (MSSF 1.22)*

Korzystając ze zwolnienia jednostka przyjęła, iż skumulowane różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą są równie zero na dzień przejścia na MSSF.

10.2. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Jak zostało przedstawione w punkcie 10.1. pierwszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PGE zawierającym bezwarunkowe stwierdzenie o zgodności z MSSF było skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku. Na dzień zatwierdzenia pierwszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wg MSSF do publikacji ostatnim dostępnym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, zdefiniowanymi w Ustawie o rachunkowości, było skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2006 roku. W związku z powyższym zgodnie z MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” Grupa dokonała ujawnienia różnic wartości aktywów, kapitałów własnych oraz zysku netto pomiędzy skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym sporządzonym wg MSSF a skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wg ustawy o rachunkowości na dzień 31 grudnia 2006 roku.

Po dniu zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku wg MSSF Grupa przygotowała statutowe skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg ustawy o rachunkowości za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku i na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego to sprawozdanie jest ostatnim dostępnym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przygotowanym zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości.

W związku z powyższym Grupa prezentuje w poniższej tabeli rodzaje korekt, które musiała wprowadzić, aby zastosować w pełni MSSF, w odniesieniu do ostatniego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego zgodnie z dotychczasowymi zasadami rachunkowości:

	Kapitały własne na dzień 31 grudnia 2007	Zysk netto za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007	Aktywa na dzień 31 grudnia 2007
Dane wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości	20 105 417	2 077 738	49 570 565
Włączenie udziału mniejszości do kapitałów			
1 własnych	9 765 280	381 781	-
2 Różnica w wycenie środków trwałych i wartości niematerialnych	(3 347 528)	(231 310)	(4 132 751)
3 Włączenie wartości firmy do kapitałów własnych	3 347 018	(132 752)	(59 749)
4 Konsolidacja spółek metodą praw własności	(213 888)	1 969	(213 888)
5 Prezentacja netto podatku odroczonego	-	-	(403 274)
6 Prezentacja netto funduszy socjalnych	-	-	(147 493)
7 Różnica w liczbie jednostek objętych konsolidacją	139 041	19 652	756 019
8 Odmiennie ujęcie podziału PGE	-	1 931 876	-
9 Różnica efektu podatkowego przeszacowania aktywów	-	62 251	-
10 Wpłata z zysku	-	142 001	-
11 Różnica w okresie konsolidacji	-	550 236	-
12 Pozostałe	(374 891)	(32 530)	(60 079)
Dane wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF	29 420 449	4 770 912	45 309 350

10.3. Główne korekty pomiędzy polskimi zasadami rachunkowości a MSSF

Rozliczenie powstania Grupy Kapitałowej PGE

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z PSR rozliczenie powstania Grupy zostało przeprowadzone przy zastosowaniu metody nabycia. Na potrzeby niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego powyższa transakcja została rozliczona jako transakcja pod wspólną kontrolą przy zastosowaniu metody łączenia udziałów. Szczegóły transakcji zostały przedstawione w nocie 28.

Wycena rzeczowych aktywów trwałych

Grupa wyceniła wybrane pozycje rzeczowych aktywów trwałych nabytych przed okresem lub w okresie hiperinflacji w wartości godziwej na dzień przejścia na MSR, czyli na dzień 1 stycznia 2006 roku i zastosowała tę wartość godziwą jako zakładany koszt nabycia ustalony na ten dzień.

Podział PGE – przeniesienie aktywów i pasywów związanych z działalnością przesyłową na PSE-Operator S.A.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z PSR podział jednostki dominującej został ujęty poprzez podział aktywów, pasywów i odpowiadających im kapitałów. Natomiast w skonsolidowanym sprawozdaniu zgodnym z MSSF transakcja powyższa została ujęta jako dywidenda rzeczowa, w związku z czym kapitał własny jednostki dominującej został zmniejszony o wartość godziwą przekazanych aktywów i pasywów a różnica pomiędzy tą wartością godziwą i odpowiadającą im wartością bilansową została ujęta w rachunku zysków i strat.

Odwrócenie wpłat z zysku

Zgodnie z PSR wpłaty z zysku przekazywane na rzecz Skarbu Państwa wykazywane są w ramach obciążeń podatkowych w rachunku zysków i strat. Ze względu na swoje cechy takie wpłaty w sprawozdaniach finansowych sporządzonych według MSSF prezentowane są jako wypłata dywidendy i wykazywane jako zmiana w ramach stanu kapitałów własnych.

Udziały akcjonariuszy mniejszościowych

Zgodnie z polskimi przepisami kapitał udziałowców mniejszościowych prezentowany jest w odrębnej pozycji bilansu skonsolidowanego, a udział mniejszości w wyniku finansowym za okres pomniejsza zysk netto. Zgodnie z MSR, kapitały mniejszości prezentowane są w ramach kapitału własnego w podziale na kapitał przypadających na akcjonariuszy jednostki dominującej oraz kapitał akcjonariuszy mniejszościowych, a zysk netto za okres zawiera zarówno zyski przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej jak i akcjonariuszom mniejszościowym w jednostkach zależnych. W związku z powyższym dokonano korekt dotyczących prezentacji udziałów mniejszości.

Aktywa Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

Zgodnie z polskim prawem jednostki Grupy PGE zarządzają Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”) w imieniu swoich pracowników. Składki płacone na ZFŚS są deponowane na oddzielnych kontach bankowych jednostek.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wg PSR aktywa finansujące ZFŚS zostały ujęte jako środki pieniężne lub należności.

W skonsolidowanych danych finansowych wg MSSF nie ujęto aktywów ZFŚS ze względu na brak spodziewanych przyszłych korzyści ekonomicznych, które mogłyby przyczynić się do wpływu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na konto Grupy.

Prezentacja aktywów przeznaczonych do sprzedaży

Zgodnie z MSSF 5 Grupa PGE zakwalifikowała część składników rzeczowego majątku trwałego oraz nieruchomości inwestycyjnych do kategorii „Aktywa grupy zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży”.

11. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie oraz we wskazanych przypadkach nie zostały zatwierdzone przez UE:

- MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” (zmieniony we wrześniu 2007) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSSF 8 „Segmenty operacyjne” – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego” (zmieniony w marcu 2007) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 13 „Programy lojalnościowe” - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 roku lub później,
- MSSF 2 „Płatności w formie akcji: warunki nabywania uprawnień i anulowanie” (zmieniony w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSR 32 i MSR 1: „Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży po wartości godziwej” (zmiany wprowadzone w lutym 2008) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany wynikające z corocznego przeglądu MSSF – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 27 „Koszt inwestycji w jednostkę zależną, współkontrolowaną i stowarzyszoną” - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub później,
- MSSF 3 „Połączenie jednostek gospodarczych” (zmieniony w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” (zmieniony w styczniu 2008) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub później,
- Zmiany do MSF 39 „Przekwalifikowanie Instrumentów Finansowych: Efektywna data i przepisy przejściowe” opublikowane 27 listopada 2008 roku i mające zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2008 roku i później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Interpretacja KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane” - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2008 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,

- Interpretacja KIMSF 15 “Umowy na budowę nieruchomości” - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Interpretacja KIMSF 16 “Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach zagranicznych” - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Interpretacja KIMSF 17 „Wydanie udziałowcom aktywów niepieniężnych” - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Interpretacja KIMSF 18 „ Aktywa otrzymane od odbiorców” - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Poza interpretacją KIMSF 18 Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości. Grupa jest obecnie w trakcie analizy ewentualnego wpływu interpretacji KIMSF 18 na stosowane polityki rachunkowości.

12. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę zostały przedstawione poniżej.

12.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. oraz dane finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki.

Wszystkie podmioty, które weszły do Grupy Kapitałowej PGE w wyniku reorganizacji przeprowadzonej w roku 2007, jak szerzej opisano w nocie 28, zarówno przed reorganizacją jak i po reorganizacji znajdowały się pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa. MSSF 3 *Połączenie jednostek gospodarczych* wyłącza ze swojego zakresu połączenia jednostek gospodarczych, które podlegają wspólnej kontroli zarówno przed, jak i po przeprowadzeniu transakcji. Połączenie jednostek gospodarczych z udziałem jednostek będących pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w którym wszystkie łączące się podmioty lub jednostki gospodarcze są w ostatecznym rozrachunku kontrolowane przez ten sam podmiot lub podmioty, zarówno przed połączeniem, jak i po nim, a tak sprawowana kontrola nie ma charakteru przejściowego. W takich przypadkach jednostka powinna zastosować MSR 8 *Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i błędy*, paragraf 10-12 i odpowiednio wybrać politykę rachunkowości między innymi odwołując się do standardów wydanych przez innych regulatorów, którzy przy stanowieniu standardów posługują się zbliżonymi ramami konceptualnymi RMSR.

Mając na uwadze, że zarówno standardy jak i Założenia Konceptyjne RMSR nie zawierają wymogów bądź wskazówek dotyczących transakcji pod wspólną kontrolą PGE Polska Grupa Energetyczna wybrała politykę rachunkowości, w której takie transakcje są rozliczane metodą „łączenia udziałów”. Łączenie metodą łączenia udziałów polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. Wyłączeniu podlega kapitał podstawowy jednostek, udziały w których zostały wniesione do PGE Polskiej Grupy Energetycznej, a odpowiednie pozycje kapitału własnego Grupy korygowane są o różnicę pomiędzy sumą aktywów i zobowiązań. Wyłączeniu podlegają również wszystkie salda i transakcje pomiędzy

jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, w tym straty chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, do której wchodzi spółki pozostające pod wspólną kontrolą, sporządzone na koniec okresu sprawozdawczego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, zawiera dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy, określone w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek poprzedniego roku obrotowego.

12.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, współzależnymi ani wspólnymi przedsięwzięciami. Sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych są podstawą wyceny posiadanych przez jednostkę dominującą udziałów metodą praw własności. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rachunek zysków i strat odzwierciedla udział w wynikach działalności jednostek stowarzyszonych. W przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w kapitale własnym jednostek stowarzyszonych, jednostka dominująca ujmuje swój udział w każdej zmianie i ujawnia go, jeśli jest to zasadne, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym.

12.3. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach, gdzie Grupa sprawuje współkontrolę są ujmowane metodą praw własności. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Ocena inwestycji w spółki współzależne pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

12.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- Pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka), oraz
- Pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w rachunku zysków i strat lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, ujmowane w wartości aktywów.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny.

Różnice kursowe wynikające z przeliczenia aktywów i pasywów spółek zagranicznych są ujmowane w kapitale własnym.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2008 roku	31 grudnia 2007 roku
USD	2,9618	2,4350
EURO	4,1724	3,5820

12.5. Rzeczowe aktywa trwale

Rzeczowe aktywa trwale to aktywa:

- Utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych oraz
- Którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- W stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- Cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez jednostkę można wycenić w wiarygodny sposób.

Istotne składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przed dniem przejścia na MSSF tj. 1 stycznia 2006 roku są wyceniane w wartości godziwej na ten dzień (koszt zakładany). Różnica między wartością godziwą a dotychczasową wartością bilansową zostaje odniesiona na zyski zatrzymane. Rzeczowe aktywa trwale oraz środki trwałe w budowie nabyte po dniu przejścia na stosowanie MSSF wyceniane są według ceny nabycia lub w koszcie wytworzenia.

Rzeczowe aktywa trwale wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla środków trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych lub dzień przejścia na MSSF w przypadku istniejących środków trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów

trwałych są również koszty remontów kapitałnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Jednostka ujmuje jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący, jeżeli ich wartość początkowa jest istotna, a okres użytkowania wynosi powyżej 1 roku. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem wykazuje się jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania, za wyjątkiem kosztów wymiany części w ramach remontu kapitałnego danego składnika aktywów trwałych. Przyjęty poziom istotności podlega weryfikacji nie rzadziej niż na koniec każdego roku bilansowego.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Remonty kapitałne i przeglądy okresowe stanowiące komponent składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzuje się przez okres od miesiąca następującego po zakończeniu remontu/przeglądu do miesiąca rozpoczęcia następnego remontu/przeglądu.

Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący – ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych – amortyzuje się przez pozostały okres użytkowania środka trwałego, którego dotyczą (tj. od dnia zakupu danej części do dnia zakończenia użytkowania środka trwałego).

Dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	17	20 – 40
Maszyny i urządzenia techniczne	11	5 – 15
Środki transportu	6	5 – 7
Inne środki trwałe	5	3 – 10

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna środków trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest w roku, w którym dokonano weryfikacji oraz w okresach następnym.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności wskazujące na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może być wątpliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli występują przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości aktywa, a jego wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tego aktywa bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do którego przynależy dany środek trwały, jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis aktualizujący.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Koszt udostępnienia złóż węgla brunatnego do eksploatacji

Na dzień przejścia na MSSF służby techniczne PGE KWB Bełchatów S.A. dokonały uaktualnienia wyceny wkopu udostępniającego złoża węgla brunatnego w Bełchatowie sporządzonej przez rzeczoznawców na dzień 1 stycznia 1995 roku, poprzez skorygowanie tej wyceny współczynnikiem cen produkcji budowlano-montażowej. W przypadku PGE KWB Turów S.A., ze względu na odmienne warunki geologiczne i bardzo płytkie zaleganie pokładów węgla brunatnego koszty udostępnienia złoża były nieistotne i dlatego nie podlegały wycenie.

Koszt udostępnienia złóż węgla do eksploatacji jest amortyzowany metodą naturalną za pomocą stosunku ilości wydobytego w danym roku węgla do całości węgla planowanego do wydobycia w okresie eksploatacji kopalni. Koszt udostępniania złoża w okresie prowadzenia eksploatacji jest ujmowany jako koszt bieżącego okresu.

12.6. Nieruchomości inwestycyjne

Grupa prezentuje nieruchomości jako inwestycyjne w przypadku, gdy traktuje je jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje je w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie uzyskuje obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest:

- wykorzystywana przy produkcji, dostawach towarów, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, ani też
- przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności jednostki.

W przypadku nieruchomości wykorzystywanych jednocześnie na potrzeby własne oraz w celu uzyskania korzyści ekonomicznych, jednostka klasyfikuje odrębnie część wykorzystywaną na własne potrzeby i część inwestycyjną, jeśli części te mogą oddzielnie zostać sprzedane lub stanowić przedmiot leasingu. Jeśli nie występuje taka możliwość, cała nieruchomość jest traktowana jako nieruchomość inwestycyjna wyłącznie wtedy, gdy część wykorzystywana na własne potrzeby stanowi nieistotną część tej nieruchomości.

Nieruchomości inwestycyjne w momencie początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia uwzględniających koszty przeprowadzonej transakcji. Jeżeli nieruchomość inwestycyjna została zakupiona, to na cenę nabycia składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak opłaty za obsługę prawną oraz podatek od zakupu nieruchomości. Nieruchomości inwestycyjne wytworzone we własnym zakresie do dnia zakończenia budowy ujmowane są jako rzeczowe aktywa trwałe w budowie.

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, zawarcie umowy leasingu operacyjnego lub zakończenie budowy/wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej.

Przeniesienia pomiędzy nieruchomościami inwestycyjnymi, nieruchomościami zajmowanymi przez właściciela i zapasami nie powodują zmiany wartości bilansowej nieruchomości przeniesionej oraz nie powodują zmiany ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tej nieruchomości dla celów wyceny i ujawniania informacji.

12.7. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Spółki, w szczególności:
 - autorskie lub pokrewne prawa majątkowe, koncesje, licencje (w tym dotyczące programów komputerowych),
 - prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, programy komputerowe,
 - know-how, tzn. wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej,
- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie.

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Cena nabycia składnika wartości niematerialnych obejmuje:

- cenę zakupu uwzględniającą cła importowe, podatki zawarte w cenie nie podlegające odliczeniu, pomniejszone o wszelkie udzielone upusty i rabaty oraz
- nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem, w szczególności koszty z tytułu świadczeń pracowniczych, opłaty za usługi eksperckie oraz koszty testów sprawdzających prawidłowe działanie składnika.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania. Okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest oceniany jako nieokreślony, jeśli opierając się na analizie odpowiednich czynników, nie istnieje przewidywalna długość okresu, w którym aktywo to będzie generowało przepływy pieniężne dla jednostki.

Wartość podlegająca amortyzacji składnika wartości niematerialnych z określonym okresem użyteczności jest pomniejszona o wartość rezydualną tego składnika. Grupa przyjęła zasadę, że wartość rezydualna wartości niematerialnych jest równa zero z wyjątkiem sytuacji, gdy:

- Jednostka posiada ważną umowę ze stroną niepowiązaną na zbycie tych praw po ustalonym okresie użytkowania – wówczas wartość rezydualna jest równa wartości określonej w umowie zbycia tych praw;
- Istnieje aktywny rynek na tego typu prawa i wartość może być racjonalnie ustalona i jest wysoce prawdopodobne, że rynek ten będzie istniał po okresie użytkowania tego aktywa.

Wartość podlegająca amortyzacji jest amortyzowana w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych. Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku bilansowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości. Okresy amortyzacji wartości niematerialnych wynoszą:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane okresy amortyzacji w latach
Patenty i licencje	3	3 -5
Koszty zakończonych prac rozwojowych	1	3 -5
Inne	3	3 -5

12.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych

Za wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie wartości niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w rachunku zysków i strat okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione. Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Do prac rozwojowych zalicza się:

- projektowanie, wykonanie i testowanie prototypów i modeli doświadczalnych (przed ich wdrożeniem do produkcji seryjnej lub użytkowania),
- projektowanie narzędzi, przyrządów do obróbki, form i matryc z wykorzystaniem nowej technologii,
- projektowanie, wykonanie i funkcjonowanie linii próbnej, której wielkość nie umożliwia prowadzenia ekonomicznie uzasadnionej produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz
- projektowanie, wykonanie i testowanie wybranych rozwiązań w zakresie nowych i udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów i usług.

Koszty prac rozwojowych są sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni ww. kryteria dotyczące ujmowania pozycji. Koszty te obejmują wszystkie nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez Zarząd. Do takich kosztów bezpośrednich zaliczane są:

- nakłady na materiały i usługi wykorzystywane lub zużyte przy wytwarzaniu składnika wartości niematerialnych,
- koszty z tytułu świadczeń pracowniczych wynikające bezpośrednio z wytworzenia tego składnika,
- opłaty za rejestrację tytułu prawnego oraz
- amortyzacja patentów i licencji, które są wykorzystywane przy wytwarzaniu tego składnika.

Do kosztu wytworzenia składnika wartości niematerialnych przez jednostkę we własnym zakresie nie zalicza się:

- kosztów sprzedaży, administracji oraz innych kosztów ogólnozakładowych, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do przystosowania składnika aktywów do użytkowania,
- wyraźnie zidentyfikowanych braków wydajności oraz początkowych strat operacyjnych poniesionych przed osiągnięciem planowanej wydajności oraz
- nakładów na szkolenia przygotowujące pracowników do obsługi danego składnika aktywów.

12.9. Koszty finansowania zewnętrznego

W przypadku kosztów finansowania zewnętrznego koszty pożyczek i kredytów, w tym różnice kursowe powstałe w wyniku zaciągnięcia pożyczek i kredytów w walucie obcej, zaciągniętych na potrzeby finansowania zakupów wartości niematerialnych lub w celu finansowania prac rozwojowych są kapitalizowane zgodnie z MSR 23 w wartości rzeczowych aktywów trwałych i składników wartości niematerialnych, których dotyczą. W przypadku różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej jednostka kapitalizuje je do wysokości, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

12.10. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (HTM),
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (FVP),
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa dostępne do sprzedaży (AFS).

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- Jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub

- instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń,
- Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie nabycia. Każde aktywo finansowe, do którego odnosi się MSR 39, może zostać w momencie nabycia zaklasyfikowane do portfela wycenianego według wartości godziwej ze zmianami odnoszonymi do rachunku zysków i strat za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, które nie mają cen kwotowanych na aktywnym rynku, a ich wartość godziwa nie może być wiarygodnie wyznaczona.

Instrumenty te są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych do portfela FVP są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Jeżeli wpływ zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, pożyczki udzielone i należności wyceniane są w wartości zdyskontowanej. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, za wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu AFS powinny być rozpoznane w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy prawo jednostki do otrzymania płatności jest ustalone.

Jeśli spadek wartości godziwej aktywów portfela AFS został rozpoznany bezpośrednio w kapitale i istnieją obiektywne dowody na utratę wartości, skumulowany spadek wartości odniesiony uprzednio na kapitał powinien zostać przeniesiony do rachunku zysku i strat, nawet jeśli aktywa finansowe nie zostały usunięte z bilansu. Kwota skumulowanej straty przeniesionej z kapitału do rachunku zysku i strat powinna równać się różnicy pomiędzy

wartością nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o jakiegokolwiek odpisy z tytułu utraty wartości odniesione uprzednio do rachunku zysku i strat. W przypadku inwestycji w instrumenty kapitałowe sklasyfikowane jako AFS odpisy z tytułu utraty wartości nie powinny być odwracane przez rachunek zysków i strat. W przypadku instrumentów dłużnych, jeśli w kolejnych okresach, wartość godziwa tych instrumentów w portfelu AFS wzrosła i wzrost ten nastąpił w okresie po dokonaniu odpisu z tytułu utraty wartości, odpis ten powinien zostać odwrócony poprzez rachunek zysków i strat.

12.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

12.12. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łącznego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik ten powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Grupa dokonuje analizy zawieranych i obowiązujących umów w celu identyfikacji wbudowanych instrumentów pochodnych.

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli są spełnione warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do rachunku zysków i strat.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

„Wyodrębniony” wbudowany instrument pochodny jest ujmowany w bilansie w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

12.13. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

12.14. Zabezpieczenia wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej Grupy to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/ lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej są odnoszone do rachunku zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej pozycji ujmowanych według zamortyzowanego kosztu, korekta do wartości bilansowej jest amortyzowana do rachunku zysków i strat przez pozostały okres do upływu terminu wymagalności instrumentu.

Jeśli nie ujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie

przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w rachunku zysków i strat. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

12.15. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłoby wpływać na rachunek zysków i strat. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, a nieefektywną część ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na rachunek zysków i strat.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym samym okresie lub okresach, w których nabyty składnik aktywów niefinansowych lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na rachunek zysków i strat.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasł lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były początkowo ujęte w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas ujęty w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone na wynik finansowy za bieżący okres.

12.16. Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do

zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym natomiast zyski lub straty związane z nieefektywną częścią zabezpieczenia – ujmuje się w rachunku zysków i strat. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, skumulowaną kwotę zysków lub strat ujętą wcześniej bezpośrednio w kapitale własnym, przenosi się do rachunku zysków i strat.

12.17. Zapasy

Do zapasów zalicza się:

- aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w następujący sposób:

Przychód składników zapasów wyceniany jest w następujący sposób:

- Materiały i towary – w cenie nabycia.
- Wyroby gotowe oraz półprodukty i produkcja w toku – w koszcie wytworzenia obejmującym: koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnioną część pośrednich kosztów produkcji.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- Materiały i towary – według metody średniej ważonej, w przypadku materiałów z grupy reprezentacji i reklamy, materiałów biurowych jednostki mogą odpisać ich wartość zakupu bezpośrednio w koszty zużycia materiałów w momencie zakupu.

Stosowane do wyceny na dzień bilansowy ceny nabycia nie mogą być wyższe od wartości netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez wartość netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży stosowaną w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W wartości zapasów Grupa ujmuje także wartość zakupionych, w celach dalszej odsprzedaży, praw do emisji CO₂ oraz ich ekwiwalentów.

Początkowe ujęcie zapasów ma miejsce w koszcie nabycia. Na każdy dzień bilansowy zapasy są wyceniane według wartości godziwej. Rozchód praw do emisji CO₂ jest ewidencjonowany metodą szczegółowej identyfikacji.

12.18. Należności handlowe

Należności wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w kwocie wymagalnej, tj. w wartości nominalnej należności powiększonej o ewentualne, należne jednostkom Grupy na dzień wyceny odsetki z tytułu zwłoki, z zachowaniem zasady ostrożności, tj. po ewentualnym pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość.

Na dzień bilansowy jednostka ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

Należności długoterminowe są wykazywane w wartości bieżącej (zdyskontowanej).

12.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne składają się z gotówki w kasie oraz depozytów płatnych na żądanie. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności łatwo wymiernymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

12.20. Pozostałe aktywa i rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne

Grupa ujmuje aktywa jako rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Jednostki na koniec okresu sprawozdawczego dokonują weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów jest leasingiem operacyjnym w rozumieniu MSR 17 leasing. Wartość zakupionego prawa wieczystego użytkowania gruntów jest prezentowana w pozycji pozostałych aktywów i ujmowana w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania danego prawa, lecz nie dłużej niż planowany czas wykorzystania danego prawa.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie w drodze decyzji administracyjnej nie jest ujmowane w bilansie.

Do pozostałych aktywów zaliczane są również należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych.

12.21. Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu.

Kapitał zakładowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym jednostki dominującej. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną.

12.22. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na spółkach Grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

W szczególności przewiduje się następujące tytuły tworzenia rezerw:

Rezerwa na ekwiwalent węglowy, opiekę medyczną, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz inne świadczenia na rzecz emerytów i rencistów

Wartość zobowiązania na rzecz byłych pracowników jest szacowana na podstawie warunków zawartych w Zakładowych Układach Zbiorowych obowiązujących w Spółkach lub innych przepisów prawnych. Zobowiązania te wynikają z praw nabytych przez pracowników Spółki w okresie zatrudnienia. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych w kwotach odpowiadających nabywaniu przyszłych praw przez obecnych pracowników.

Rezerwa na ekwiwalent pieniężny wynikający z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego

Na mocy zmienionego w 2005 r. Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy (PUZP) obowiązek wypłaty świadczeń dla byłych pracowników przemysłu energetycznego, wynikających z tzw. „taryfy energetycznej”, przeszedł na poszczególne spółki, z których wywodzą się dani emeryci i renciści. W związku z powyższym od grudnia 2005 roku obowiązane Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej tworzą odpowiednią rezerwę.

Koszt utworzenia rezerwy dotyczącej uprawnionych emerytów w dniu wejścia w życie protokołu dodatkowego do PUZP obciążył w całości wynik roku 2005. Koszt przeszłego zatrudnienia, dotyczący pracowników spółek a przyszłych emerytów jest ujmowany metodą liniową przez średni okres pozostający do przejścia tych pracowników na emeryturę. Wysokość rezerwy szacowana jest przez aktuarium. Koszt tworzenia rezerwy obciąża koszty operacyjne.

Odprawy emerytalno-rentowe i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalno-rentowych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę. Wysokość odpraw emerytalno-rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalno-rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

Rezerwa na koszty rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, w tym rekultywacja i zagospodarowanie wyrobisk końcowych oraz rekultywacja składowisk popiołów

Kopalnie należące do Grupy tworzą rezerwy na koszty rekultywacji terenu po zakończeniu jego eksploatacji. Wysokość rezerwy ustala się w oparciu o przewidywany koszt przeprowadzenia prac rekultywacyjnych i zagospodarowania wyrobisk końcowych. W przypadku wyrobisk kopalnianych rezerwę tworzy się w proporcji odpowiadającej stosunkowi wydobytego węgla do planowanego całkowitego wydobycia węgla ze złoża w całym okresie eksploatacji. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się nie rzadziej niż raz na 5 lat, z tym, że corocznie weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy inflacji, stopy dyskonta, wielkości wydobycia. Odpis rezerwy dotyczący wydobycia danego roku obciąża koszty operacyjne, natomiast różnica wynikająca z dyskonta rezerwy z lat ubiegłych wpływa na koszty lub przychody finansowe.

W przypadku rekultywacji składowisk popiołów (odpadów poprodukcyjnych z produkcji energii elektrycznej) koszt tworzenia rezerwy ujmowany jest w kosztach operacyjnych proporcjonalnie do stopnia zapełnienia składowiska a dyskonto jest rozliczane w ciężar kosztów finansowych.

12.23. Płatności w formie akcji własnych

Płatności w formie akcji to transfer instrumentów kapitałowych jednostki lub ich ekwiwalentów dokonany przez nią lub jej akcjonariuszy na rzecz stron trzecich (również pracowników), które dostarczyły do spółki towary lub usługi, chyba że transfer ten jest dokonany w innym celu niż zapłata za towary i usługi dostarczone do jednostki.

Jednostka ujmuje dobra lub usługi otrzymane bądź nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te dobra lub usługi. Jeśli dobra lub usługi otrzymane lub nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji nie kwalifikują się do ujęcia jako aktywa, jednostka ujmuje je jako koszt.

Jednostka wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli jednostka nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Jednostki rozpoznają koszt wynagrodzenia na rzecz pracowników w postaci akcji przez okres od dnia przyznania do daty nabycia praw do akcji. Wysokość kosztu ocenia się na podstawie wartości godziwej i dokonuje się wyceny na dzień przyznania instrumentów. Z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się zwykle bezpośrednio ocenić, należy wyliczyć wartość godziwą przyznanych instrumentów kapitałowych. Jeśli wynagrodzenie w akcjach jest obwarowane warunkami rynkowymi, w szacunku wartości godziwej przyznanych praw na dzień ich przyznania należy uwzględnić prawdopodobieństwo wystąpienia warunków rynkowych. Warunki dotyczące osiągniętych wyników i świadczonych usług nie oparte na warunkach rynkowych nie są uwzględniane w wartości godziwej ustalonej na dzień przyznania opcji. Początkowy koszt ocenia się na podstawie przewidywanej liczby akcji, do których beneficjenci ostatecznie nabędą prawa uwzględniając prawdopodobieństwo wystąpienia warunków innych niż rynkowe. Następnie koryguje się go w okresie nabywania praw do akcji, jeżeli faktyczne wyniki są inne od przewidywanych.

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych stanowią zobowiązania jednostki, a nie kapitał własny. Do czasu, gdy zobowiązanie zostanie uregulowane, jednostka na każdy dzień sprawozdawczy, jak i na dzień rozliczenia, wycenia zobowiązanie do wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w rachunku zysków i strat

12.24. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze mogą dokonać podziału wypracowanego przez Spółkę zysku na cele pracownicze, wśród których można przykładowo wymienić: powiększenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, nagrody z zysku dla pracowników. Takie wypłaty są ujmowane w statutowych sprawozdaniach finansowych, podobnie jak wypłata dywidendy, poprzez zmianę w stanie kapitału własnego. W sprawozdaniach sporządzonych według MSSF podział wypracowanego zysku na powiększenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub nagrody z zysku dla pracowników klasyfikowane są jako koszty operacyjne roku, za który dokonano podziału zysku.

12.25. Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Grupy, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ z Grupy środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty. W przypadku, gdy skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, zobowiązania długoterminowe prezentuje się wysokości wartości bieżącej (zdyskontowanej).

Zobowiązanie zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, jeżeli:

- oczekuje się, że zostanie ono uregulowane w toku normalnego cyklu operacyjnego Grupy,
- jest w posiadaniu przede wszystkim z przeznaczeniem do obrotu;
- jest ono wymagalne w ciągu dwunastu miesięcy od dnia bilansowego; lub
- jednostka nie posiada bezwarunkowego prawa do odroczenia daty wymagalności zobowiązania przez okres co najmniej dwunastu miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania, które nie spełniają tych kryteriów, zalicza się do zobowiązań długoterminowych.

Jeżeli Grupa oczekuje i ma możliwość refinansowania lub prolongaty zobowiązania na okres co najmniej dwunastu miesięcy po dniu bilansowym w ramach istniejącej umowy kredytowej, zobowiązanie to jest klasyfikowane jako długoterminowe, nawet jeśli byłoby ono wymagalne w terminie krótszym. Jednakże w przypadku, gdy możliwość refinansowania lub prolongaty zobowiązania nie zależy od uznania Spółki (gdyż na przykład nie istnieje porozumienie o refinansowaniu), to nie można uznać, że istnieje możliwość refinansowania, a zobowiązanie takie jest zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych.

Niektóre zobowiązania krótkoterminowe, takie jak zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz niektóre rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu kosztów wynagrodzeń i innych kosztów operacyjnych, wchodzi w skład kapitału obrotowego wykorzystywanego w normalnym cyklu działalności operacyjnej jednostki. Takie pozycje związane z działalnością operacyjną zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, nawet jeśli są wymagalne w terminie dłuższym niż dwanaście miesięcy od dnia bilansowego.

12.26. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Grupa kompensuje zobowiązania z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i Funduszu Poprawy Efektywności oraz aktywa tych funduszy. Takie rozwiązanie odzwierciedla związek pomiędzy Funduszami a jednostką, w których to jednostka występuje w roli powiernika. Oznacza to, że jednostka ma tytuł prawny do aktywów Funduszy, jednak beneficjentem są Fundusze oraz ich członkowie.

12.27. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów

Grupa tworzy bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów:

- na wartość praw majątkowych pochodzenia energii, dotyczących sprzedaży zrealizowanej w okresie sprawozdawczym lub w okresach poprzednich, w części nieumorzonej do dnia bilansowego.
- których powstanie jest pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa,
- które wynikają z przeszłych zdarzeń oraz spowodują wykorzystanie już posiadanych albo przyszłych aktywów jednostki,
- dla których jest możliwy wiarygodny szacunek kwoty.

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- Równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych.
- Otrzymane środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz prac rozwojowych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne. Dotyczy to w szczególności umorzonych częściowo pożyczek i kredytów oraz dotacji na zakup środka trwałego oraz dofinansowania prac rozwojowych.
- Przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od tych środków trwałych.
- Zyski z finansowego leasingu zwrotnego rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych. Odpisy z tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne przez okres trwania leasingu. Jeżeli po okresie trwania leasingu wykupienie przedmiotu leasingu jest wysoce prawdopodobne a okres trwania umowy leasingu jest znacząco różny od planowanego okresu ekonomicznego użytkowania danego środka, odpisy przychodów dokonywane są równoległe do odpisów amortyzacyjnych od tych środków trwałych.

12.28. Prawa do emisji

Prawa do emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji otrzymane na podstawie Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień prezentowane są w wartości równej zero. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja oraz plany produkcji pokazują niedobór uprawnień do emisji w całym okresie rozliczeniowym. Rezerwa tworzona jest w wysokości wartości godziwej brakujących uprawnień na dany dzień bilansowy.

Grupa rozlicza niedobór uprawnień do emisji na podstawie alokacji uprawnień w całym okresie rozliczeniowym, zgodnie z zakładanymi na ten okres planami produkcji i emisji. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

12.29. Leasing

Umowę najmu, dzierżawy lub inną umowę o podobnym charakterze, na mocy której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednio leasingobiorcy zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów. Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, w oparciu o treść ekonomiczną umowy. Opłaty leasingowe dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymywać stałą stopę dyskontową w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Koszty finansowe ujmuje się w kosztach finansowych w rachunku zysków i strat przez okres leasingu.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako koszty metodą liniową przez okres leasingu chyba, że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez użytkownika.

12.30. Podatki

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczaną z kapitałem własnym.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji

nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową); oraz

- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową); oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszedł dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

12.31. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się:

- kwoty należne za sprzedane: energię elektryczną do odbiorców hurtowych i detalicznych, ciepło, węgiel, świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectwa wytworzenia energii elektrycznej w kogeneracji, uprawnienia do emisji, usługi dystrybucyjne i przesyłowe oraz pozostałe usługi działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy,
- kwoty należne za sprzedane materiały i towary w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z wykonania niezakończonych usług długoterminowej w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych – ustala się proporcjonalnie do stopnia jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny. W zależności od rodzaju transakcji stopień zaawansowania realizacji usługi można ustalić w oparciu o następujące metody:

- pomiary wykonanych prac;
- procentowe ujęcie wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane lub
- stosunek kosztów poniesionych na dany dzień do całkowitych szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia. Do kosztów poniesionych na dany dzień zalicza się jedynie te koszty, które dotyczą usług wykonanych do tego dnia. Jedynie koszty dotyczące usług już wykonanych lub usług, które mają być wykonane, zalicza się do całkowitych szacowanych kosztów transakcji.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które jednostka spodziewa się odzyskać.

Przychody z tytułu rekompensat KDT

Zgodnie z ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT) spółki Grupy kapitałowej PGE otrzymują rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych w formie zaliczek kwartalnych. Po upływie każdego roku dokonywana jest korekta roczna, zaś po całym okresie, na który zawarta została umowa KDT, korekta końcowa.

Spółki jako przychód okresu ujmują otrzymane w formie zaliczek środki pieniężne, skorygowane odpowiednio o korektę roczną oraz odpowiednią część planowanej korekty końcowej. Alokacja korekty końcowej do danego okresu sprawozdawczego dokonywana jest w cenach stałych, w oparciu o planowany rozkład przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług systemowych w okresie korygowania, z uwzględnieniem korekty końcowej. Do dyskonta przyjęta została średnioterminowa stopa wolna od ryzyka.

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej na POEE

Spółka zależna w Grupie Kapitałowej, Elbis Sp. z o.o., prowadzi działalność handlu energią na internetowej Platformie Obrotu Energią Elektryczną („POEE”). Platforma umożliwia przeprowadzanie za pośrednictwem Internetu transakcji zakupu i sprzedaży energii elektrycznej, praw majątkowych oraz uprawnień do emisji CO₂.

Jak opisano w nocie nr 12.37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku Grupa zmieniła zasady prezentacji przychodów i kosztów transakcji przeprowadzanych na POEE. Z uwagi na fakt, iż wymiana na POEE dokonywana jest głównie automatycznie a Grupa ponosi ograniczone ryzyko transakcyjne i kredytowe związane z prowadzoną działalnością, przychody i koszty związane ze sprzedanymi i zakupionymi na POEE produktami nie są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. W skonsolidowanych przychodach i kosztach Grupy Kapitałowej ujmowane jest tylko wynagrodzenie z tytułu przeprowadzenia transakcji na POEE.

12.32. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz należności,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane odrębnie w rachunku zysków i strat).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

12.33. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszt własny sprzedaży,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

12.34. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych oraz udziałów w jednostkach nieobjętych konsolidacją,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i pasywów na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej zakwalifikowanych do portfela AFS),
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności. Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

12.35. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

12.36. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metoda pośrednią.

12.37. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych, korekta błędów

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w wyniku zmiany zasad sprawozdawczych oraz korekty błędów, Grupa dokonała przekształcenia odpowiednich pozycji porównywalnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku.

Prezentacja przychodów i kosztów

W ciągu okresu sprawozdawczego Grupa zmieniła zasady prezentacji przychodów i kosztów związanych z działalnością prowadzoną na Platformie Obrotu Energią Elektryczną (obecna prezentacja została opisana w nocie nr 12.31 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) oraz ujednoliciła prezentację przychodów i kosztów operacyjnych spółek sprzedaży detalicznej. W związku z powyższym Grupa przekształciła dane prezentowane w porównywalnym skonsolidowanym rachunku zysków i strat jak zaprezentowano w poniższej tabeli:

	Rok zakończony 31 grudnia 2007	Zmiana zasad prezentacji przychodów i kosztów	Rok zakończony 31 grudnia 2007 (dane przekształcone)
Działalność operacyjna			
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy	23 651 845	(80 005)	23 571 840
Podatek akcyzowy	(1 056 550)	-	(1 056 550)
<i>Przychody ze sprzedaży towarów i produktów</i>	<i>22 595 295</i>	<i>(80 005)</i>	<i>22 515 290</i>
Przychody ze sprzedaży usług	543 081	4 474	547 555
Przychody z wynajmu	27 813	-	27 813
Przychody ze sprzedaży	23 166 189	(75 531)	23 090 658
Koszt własny sprzedaży	(19 722 036)	681 013	(19 041 023)
Zysk brutto ze sprzedaży	3 444 153	605 482	4 049 635
Pozostałe przychody operacyjne	572 441	-	572 441
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(452 732)	(605 540)	(1 058 272)
Koszty ogólnego zarządu	(948 512)	58	(948 454)
Pozostałe koszty operacyjne	(481 036)	-	(481 036)
Przychody finansowe	630 898	-	630 898
Koszty finansowe	(1 026 851)	-	(1 026 851)
Udział w zysku jednostek stowarzyszonych	239 156	-	239 156
Zysk brutto	1 977 517	-	1 977 517

Dla celów porównywalności Grupa przekształciła również dane prezentowane w notach nr 13 oraz 14.5 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Prezentacja segmentów

W poprzednim skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za lata zakończone dnia 31 grudnia 2006 roku oraz dnia 31 grudnia 2007 roku Grupa prezentowała wyniki finansowe jednostek prowadzących działalność w zakresie dystrybucji oraz sprzedaży detalicznej jako jeden segment gdyż przez większą część tego okresu dystrybucją i sprzedażą detaliczną zajmowały się zakłady energetyczne. W dniu 30 czerwca 2007 roku nastąpił podział zakładów energetycznych. W związku z powyższym począwszy od okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2008 roku Grupa prezentuje osobno działalność dystrybucyjną i sprzedaż detaliczną. Dane za rok 2007 zostały odpowiednio przekształcone dla zachowania porównywalności.

Informacja na temat transakcji z jednostkami stowarzyszonymi

W informacji na temat transakcji z jednostkami stowarzyszonymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku Grupa wykazała błędnie również transakcje z niektórymi spółkami zależnymi w Grupie Kapitałowej PGE. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze prezentowane w nocie nr 42.1 zostały odpowiednio skorygowane.

Informacja na temat wynagrodzenia kadry kierowniczej

Zgodnie z MSR 24.16 Grupa jest zobowiązana do ujawnienia informacji na temat świadczeń dla kluczowego personelu kierowniczego. W latach ubiegłych jednostki do tej grupy zaliczały zarządy, rady nadzorcze oraz wybranych pracowników zarządzających niższego szczebla. W bieżącym roku Grupa zmieniła definicję kluczowego personelu kierowniczego, zaliczając do tej kategorii tylko zarządy oraz rady nadzorcze jednostki dominującej i spółek zależnych.

W związku z powyższym dane porównawcze prezentowane w nocie nr 42.3 za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku zostały odpowiednio przekształcone.

13. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący oraz porównywalny okres sprawozdawczy. Podział sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych:

- Wydobycie i Wytwarzanie obejmuje poszukiwanie i wydobycie węgla brunatnego oraz produkcję energii w elektrowniach oraz elektrociepłowniach należących do Grupy;
- Obrót Hurtowy, obejmujący sprzedaż i zakup energii elektrycznej na rynku hurtowym, obrót uprawnieniami do emisji oraz prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia oraz zakup i dostawę paliw;
- Sprzedaż Detaliczna, obejmująca sprzedaż energii elektrycznej oraz świadczenie usług odbiorcom końcowym;
- Dystrybucja, obejmująca zarządzanie lokalnymi sieciami dystrybucyjnymi oraz przesyłanie przez nie energii elektrycznej;
- Energetyka Odnawialna obejmująca wytwarzanie przez Grupę energii elektrycznej w elektrowniach szczytowo-pompowych oraz ze źródeł odnawialnych.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywa się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych produktów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Dodatkowo Grupa prezentuje obszary geograficzne swojej działalności, które nie stanowią segmentów operacyjnych.

Informacje dotyczące segmentów branżowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku	Działalność kontynuowana						Wylączenia	Działalność ogółem
	Segment: Wydobycie paliw i wytwarzanie energii ze źródeł konwencjonalnych	Segment: Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	Segment: Dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	Segment: Sprzedaż hurtowa energii i pozostałych produktów rynku energetycznego	Segment: Sprzedaż detaliczna energii i pozostałych produktów rynku energetycznego	Segment: Działalność pozostała		
Przychody								
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 318 535	431 436	310 029	5 262 884	9 851 124	2 423 749		20 597 757
Sprzedaż między segmentami	7 981 029	93 596	4 446 214	5 265 763	841 306	5 079	(18 632 987)	-
Przychody segmentu ogółem	10 299 564	525 032	4 756 243	10 528 647	10 692 430	2 428 828	-18 632 987	20 597 757
Wynik								
Zysk (strata) segmentu	2 644 200	115 679	232 059	71 247	74 467	124 643		3 262 295
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi								3 262 295
Przychody (koszty) finansowe netto								(331 321)
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych								238 561
Zysk (strata) przed opodatkowaniem								3 169 535
Podatek dochodowy								(499 288)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy								2 670 247
Aktywa i zobowiązania								
Aktywa segmentu	23 333 131	1 403 511	13 266 051	800 421	1 188 456	1 438 935		41 430 505
Udziały w jednostce stowarzyszonej	9 745					1 469 321		1 479 066
Aktywa nieprzypisane								4 282 690
Aktywa ogółem								47 192 261
Zobowiązania segmentu	4 466 691	73 420	2 116 635	440 267	839 520	318 468		8 255 001
Zobowiązania nieprzypisane								8 761 682
Zobowiązania łącznie								17 016 683
Pozostałe informacje dotyczące segmentu								
Nakłady inwestycyjne	3 084 369	130 143	970 327	12 217	5 896	189 730		4 392 682
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	1 488 289	81 699	819 862	51 256	6 421	144 235		2 591 762
Pozostałe koszty niepieniężne	217 686	2 970	225 422	294 635	251 390	-8 929		983 173

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku (dane przekształcone)	Działalność kontynuowana							Działalność zaniechana	Wyłączenia	Działalność ogółem
	Segment: Wydobycie paliw i wytwarzanie energii ze źródeł konwencjonalnych	Segment: Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	Segment: Dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	Segment: Sprzedaż hurtowa energii i pozostałych produktów rynku energetycznego	Segment: Sprzedaż detaliczna energii i pozostałych produktów rynku energetycznego	Segment: Działalność pozostała	Razem	Dzierżawa sieci przesyłowej		
Przychody										
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 714 376	407 882	350 048	8 417 578	8 603 649	2 597 125	23 090 658	1 051 141		24 141 799
Sprzedaż między segmentami	6 036 843	13 318	4 258 615	2 048 063	233 003	5 190	12 595 032		(12 595 032)	-
Przychody segmentu ogółem	8 751 219	421 200	4 608 663	10 465 641	8 836 652	2 602 315	35 685 690	1 051 141	(12 595 032)	24 141 799
Wynik										
Zysk (strata) segmentu	1 485 939	87 557	213 426	201 738	41 429	104 225	2 134 314	(189 091)		1 945 223
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi							2 134 314	(189 091)		1 945 223
Przychody (koszty) finansowe netto							(395 953)	1 923 066		1 527 113
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	(262)					239 418	239 156			239 156
Zysk (strata) przed opodatkowaniem							1 977 517	1 733 975		3 711 492
Podatek dochodowy							948 111	111 309		1 059 420
Zysk (strata) netto za rok obrotowy							2 925 628	1 845 284		4 770 912
Aktywa i zobowiązania										
Aktywa segmentu	21 610 820	1 358 250	13 273 067	1 343 301	1 049 244	1 558 541	40 193 224			40 193 224
Udziały w jednostce stowarzyszonej	9 997					716 085	726 082			726 082
Aktywa nieprzypisane							4 390 044			4 390 044
Aktywa ogółem							45 309 350			45 309 350
Zobowiązania segmentu	4 131 494	87 425	1 769 697	554 004	646 111	446 659	7 635 390			7 635 390
Zobowiązania nieprzypisane							8 253 511			8 253 511
Zobowiązania łącznie							15 888 901			15 888 901
Pozostałe informacje dotyczące segmentu										
Nakłady inwestycyjne	2 287 284	91 814	881 040	7 435	5 295	501 148	3 774 016	357 672		4 131 688
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	1 701 607	108 758	807 550	55 727	(7 486)	133 683	2 799 841	1 218 585		4 018 426
Pozostałe koszty niepieniężne	227 556	180	49 844	88 339	(2 226)	4 168	367 861	(126 708)		241 153

Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

Przychody	Rynek krajowy	Kraje Unii Europejskiej	Pozostałe kraje	Razem
Przychody z działalności kontynuowanej	20 224 557	310 740	62 460	20 597 757
Przychody z działalności zaniechanej	-	-	-	-
Przychody ogółem	20 224 557	310 740	62 460	20 597 757
Sprzedaż między obszarami	18 632 987	-	-	18 632 987
Przychody obszaru	38 857 544	310 740	62 460	39 230 744

Pozostałe informacje dotyczące obszaru	Rynek krajowy	Kraje Unii Europejskiej	Pozostałe kraje	Razem
Aktywa obszaru	41 430 505	-	-	41 430 505
Aktywa nieprzypisane	4 282 690	-	-	4 282 690
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	1 479 066	-	-	1 479 066
Aktywa ogółem	47 192 261	-	-	47 192 261

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

Przychody	Rynek krajowy	Kraje Unii Europejskiej	Pozostałe kraje	Razem
Przychody z działalności kontynuowanej	22 462 442	320 695	307 521	23 090 658
Przychody z działalności zaniechanej	1 051 141	-	-	1 051 141
Przychody ogółem	23 513 583	320 695	307 521	24 141 799
Sprzedaż między obszarami	12 595 032	-	-	12 595 032
Przychody obszaru	36 108 615	320 695	307 521	36 736 831

Pozostałe informacje dotyczące obszaru	Rynek krajowy	Kraje Unii Europejskiej	Pozostałe kraje	Razem
Aktywa obszaru	40 175 438	17 786	-	40 193 224
Aktywa nieprzypisane	4 389 817	227	-	4 390 044
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	726 082	-	-	726 082
Aktywa ogółem	45 291 337	18 013	-	45 309 350

14. Przychody i koszty

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
14.1. Pozostałe przychody operacyjne			
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych		13 112	6 880
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	43.2	20 084	91 284
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów		4 507	2 284
Rozwiązanie rezerw bilansowych		18 395	91 513
Otrzymane kary, grzywny, odszkodowania		89 438	44 689
Dotacje		6 588	8 050
Zwrot podatków		3 758	21 659
Zwrot kosztów postępowania sądowego		1 807	1 310
Umorzone zobowiązania		61	190
Środki otrzymane nieodpłatnie		1 562	8 495
Przychody refakturowane		14	4 171
Zmiana wyceny rezerwy rekultywacyjnej		565 330	232 395
Pozostałe		22 468	59 521
Pozostałe przychody operacyjne ogółem		747 124	572 441
14.2. Pozostałe koszty operacyjne			
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	43.2	24 590	26 829
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów		5 256	77 541
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych		33 726	79 536
Utworzenie rezerw bilansowych		362 080	164 641
Udzielone darowizny		7 795	5 915
Odszkodowania		8 639	31 694
Koszty postępowania spornego		4 145	6 194
Likwidacja szkód/ usuwanie awarii		63 152	18 666
Likwidacja środków trwałych		31 212	7 502
Umorzenie należności		3 493	2 892
Koszty działalności socjalnej		8 005	7 020
Wynagrodzenie z tytułu umowy przejęcia długu		10 515	-
Różnica pomiędzy wartością bilansową a godziwą dywidendy rzeczowej		21 861	-
Pozostałe		48 302	52 606
Pozostałe koszty operacyjne ogółem		632 772	481 036

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
14.3. Przychody finansowe			
Przychody finansowe z tytułu instrumentów finansowych	43.2	459 695	592 238
Dywidendy		3 213	5 405
Odsetki		216 563	226 850
Aktualizacja wartości/ rozwiązanie odpisów aktualizujących		65 419	15 947
Zysk ze zbycia inwestycji		23 157	45 885
Różnice kursowe		151 343	298 151
Pozostałe przychody finansowe		45 425	38 660
Odsetki od należności budżetowych		2 632	940
Rozwiązanie rezerw		363	24 649
Różnica pomiędzy wartością bilansową a godziwą dywidendy rzeczowej		35 830	-
Pozostałe		6 600	13 071
Przychody finansowe ogółem		505 120	630 898
14.4. Koszty finansowe			
Koszty finansowe z tytułu instrumentów finansowych	43.2	638 371	866 762
Odsetki		318 871	466 655
Aktualizacja wartości		50 530	203 278
Odpis aktualizujący		15 701	39 699
Strata ze zbycia inwestycji		462	18 769
Różnice kursowe		252 806	138 361
Pozostałe koszty finansowe		198 070	160 089
Koszty odsetkowe (efekt zwijania dyskonta)		155 681	134 087
Odsetki od zobowiązań budżetowych		2 686	293
Koszty transakcji SWAP		5 887	23 771
Pozostałe		33 816	1 938
Koszty finansowe ogółem		836 441	1 026 851

14.5. Koszty w układzie rodzajowym	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007 (dane porównawcze)
Amortyzacja	2 584 223	2 608 735
Zużycie materiałów i energii	3 333 984	3 252 957
Usługi obce	4 218 063	7 117 300
Podatki i opłaty	1 256 524	1 089 588
Koszty świadczeń pracowniczych	3 854 824	3 502 417
Pozostałe koszty rodzajowe	217 002	210 522
Koszty według rodzaju, razem	15 464 619	17 781 519
Zmiana stanu produktów	846 700	(60 852)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(898 308)	(891 369)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	15 413 012	16 829 298
Koszty sprzedaży	(909 844)	(1 058 272)
Koszty ogólnego zarządu	(987 537)	(948 454)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 036 802	4 218 451
Koszt własny sprzedaży	15 552 433	19 041 023

Kwestia przekształcenia danych porównawczych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku została przedstawiona w nocie nr 12.37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

15. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące w rachunku zysków i strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	2 507 609	2 542 281
Amortyzacja środków trwałych	2 469 680	2 500 075
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	(2 883)	(2 067)
Amortyzacja wartości niematerialnych	37 620	34 966
Odpis aktualizujący wartości niematerialne	-	-
Koszty leasingu operacyjnego	-	-
Pozostałe	3 192	9 307
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	10 114	7 922
Amortyzacja środków trwałych	8 678	6 945
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 436	977
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	62 148	55 681
Amortyzacja środków trwałych	54 420	48 177
Amortyzacja wartości niematerialnych	7 497	7 504
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	231	-
Pozostałe	-	-
Pozycje ujęte w zmianie stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	2 787	1 062
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki	1 565	1 789

16. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Wynagrodzenia	2 702 581	2 556 793
Koszty ubezpieczeń społecznych	519 985	495 223
Koszty świadczeń emerytalnych	46 164	54 231
Nagrody jubileuszowe, deputaty	124 449	67 234
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	121 074	48 855
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	340 571	280 081
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	3 854 824	3 502 417
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	2 880 923	2 806 930
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	370 865	165 357
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	569 957	537 609
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	92 831	22 207
Zmiana stanu produktów	(59 752)	(29 686)

17. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	523 214	461 396
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	537 612	467 344
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(14 398)	(5 948)
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(23 926)	(1 409 507)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(23 926)	(1 409 507)
<i>Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat</i>	499 288	(948 111)
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	-	-
Efekt podatkowy kosztów podniesienia kapitału akcyjnego	-	-
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	7 106	403
Podatek od zysku/(straty) netto z tytułu aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych	-	-
Podatek od niezrealizowanego zysku/(straty) z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	7 106	403
Podatek od rozliczonych w ciągu roku instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-	-
<i>(Korzyść podatkowa) / obciążenie podatkowe wykazane w kapitale własnym</i>	7 106	403

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 i 31 grudnia 2007 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	3 169 535	1 977 517
Zysk przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	1 733 975
Zysk brutto przed opodatkowaniem	3 169 535	3 711 492
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2007 19%)	602 212	705 183
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(14 398)	(5 948)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	147 463	99 234
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania, w tym:	(223 954)	(436 314)
Podatkowe przeszacowanie aktywów	-	(1 369 451)
Pozostałe	(12 035)	(52 124)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 15,5 % [2007: (28,5)%]	499 288	(1 059 420)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	499 288	(948 111)
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	-	(111 309)

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Skonsolidowany bilans	
	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
Ulgi inwestycyjne 1996-2000	923	924
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych	1 345 075	1 133 477
Naliczone odsetki od lokat, udzielonych pożyczek, obligacji i należności	3 617	3 921
Odsetki i dyskonto od obligacji	28 029	16 094
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością pozostałych aktywów finansowych	16 534	19 142
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	35 896	5 173
Przychody okresu niezrealizowane podatkowo	41 716	138 757
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	23 475	14 489
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	212 465	-
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	-	2 524
Pozostałe	68 289	177 952
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 776 019	1 512 453

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Skonsolidowany bilans	
	Na dzień 31 grudnia 2008	Na dzień 31 grudnia 2007
<i>Składniki aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>		
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych	104 189	100 608
Koszty okresu niezrealizowane podatkowo	11 073	39 094
Rezerwy na świadczenia pracownicze	350 037	231 977
Rezerwy na rekultywację wyrobisk końcowych i rekultywacji składowisk popiołów	177 017	287 403
RMB na premie dla pracowników	23 893	21 920
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	36 238	10 861
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	23 091	4 252
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	19 036	18 950
Wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	74 344	60 696
Straty podatkowe	34 851	14 129
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	173 934	123 229
Rezerwa na zakup praw do emisji CO ₂	74 345	-
Pozostałe rezerwy bilansowe	55 365	9 080
Pozostałe	118 818	186 615
Aktywa brutto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 276 231	1 108 814
Odpis aktualizujący wartość aktywa	141 713	254 682
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 134 518	854 132
 Po skompensowaniu sald na poziomie spółek grupy kapitałowej podatek odroczonej Grupy prezentowany jest jako:		
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	447 647	355 639
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(1 089 148)	(1 013 961)

Przedstawione w powyższej tabeli odpisy aktualizujące aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą głównie rezerw na rekultywację w kopalniach węgla brunatnego.

18. Działalność zaniechana

W ciągu roku zakończonego dnia 31 grudnia 2008 roku jednostka dominująca oraz spółki zależne nie zaniechały żadnych istotnych obszarów swojej działalności.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące zaprzestania przez jednostkę dominującą świadczenia usług związanych z przesyłem oraz dzierżawą majątku przesyłowego. Proces wydzielenia działalności przesyłowej zakończył się w roku 2007.

W marcu 2006 roku Ministerstwo Gospodarki opracowało "Program dla Elektroenergetyki" („Program”). Program ten miał na celu głównie obniżkę kosztów wytworzenia, dystrybucji i przesyłu energii elektrycznej, rozwiązanie problemów kontraktów długoterminowych w energetyce, wzrost bezpieczeństwa energetycznego oraz realizację zrównoważonego rozwoju gospodarki poprzez ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko naturalne.

Program zakładał między innymi wydzielenie z PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) razem z majątkiem sieciowym i przekazanie wydzielonego OSP Skarbowi Państwa. Wydzielenie nastąpiło w dwóch etapach:

- w 2006 roku nastąpiło przekazanie w formie dywidendy rzeczowej do Skarbu Państwa wszystkich akcji spółki PSE-Operator S.A.;
- w 2007 roku nastąpił podział Spółki i wniesienie zorganizowanej części przedsiębiorstwa do PSE-Operator S.A.

Zarząd PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., realizując postanowienia wyżej wymienionego Programu opracował wspólnie z Zarządem PSE-Operator S.A. Plan Podziału PGE S.A.

W ramach podziału nastąpiło :

- wyłączenie z majątku Spółki Dzielonej materialnych i niematerialnych składników majątkowych potrzebnych do realizacji zadań OSP, stanowiących odrębne przedsiębiorstwo („Przedsiębiorstwo OSP”) w rozumieniu art. 551 Kodeksu cywilnego („Kc”),
- wyłączenie zobowiązań obciążających wydzielane Przedsiębiorstwo OSP,
- przeniesienie majątku i zobowiązań na PSE-Operator S.A.

Przeniesienie powyższe nastąpiło 31 grudnia 2007 roku tj. w dacie wpisu do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Przejmującej („Dzień Wydzielenia”). W ramach podziału na Spółkę Przejmującą przeszły wymienione w tabelach do planu podziału, enumeratywnie lub przykładowo, składniki majątku (aktywa i pasywa) Spółki Dzielonej z zastrzeżeniem zmian w składnikach Przedsiębiorstwa OSP i obciążających je zobowiązaniach wynikających z ciągłości prowadzonej działalności.

Spółka Dzielona jako właściciel Przedsiębiorstwa OSP oraz Spółka Przejmująca jako dzierżawca większości materialnych i niematerialnych składników majątkowych potrzebnych do realizacji zadań OSP, które wchodziły w skład wyodrębnionego Samodzielnego Zakładu, prowadziły do Dnia Wydzielenia dotychczasową działalność gospodarczą w taki sposób, aby w składnikach materialnych i niematerialnych wchodzących w skład Przedsiębiorstwa OSP nie nastąpiły istotne zmiany wynikające z czynności wykraczających poza zakres zwykłego

zarządu. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej realizowane były w szczególności następujące działania:

- nabywanie i zbywanie składników majątku, z czym związane są zmiany kwot wierzytelności i zobowiązań,
- kontynuowanie rozpoczętych inwestycji,
- uzyskiwanie decyzji administracyjnych, w tym zezwoleń.

Takie nowe składniki majątkowe i zobowiązania zaciągnięte lub nabyte w trakcie działania Samodzielnego Zakładu były ujmowane w ewidencji księgowej prowadzonej dla Zakładu, o ile pozostawały w związku z Przedsiębiorstwem OSP, i zostały w trybie art. 531 Kodeksu spółek handlowych przeniesione na Spółkę Przejmującą.

W pozostałym zakresie nowe składniki nabyte i związane z nimi zobowiązania zaciągnięte w okresie pomiędzy dniem sporządzenia Planu Podziału i Dniem Wydzielenia, w tym uprawnienia z decyzji administracyjnych, przypadły Spółce Dzielonej.

Po podziale w Spółce Dzielonej pozostał wyodrębniony organizacyjnie i finansowo zespół składników materialnych i niematerialnych służących do prowadzenia działalności w zakresie obrotu energią elektryczną oraz pełnienia funkcji holdingowej, w tym wykonywania na rzecz spółek z Grupy Kapitałowej PGE scentralizowanych funkcji strategicznych i pomocniczych.

Wyniki finansowe działalności przesyłowej za okres porównywalny zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku zawarte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przedstawiają się w sposób następujący:

	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przychody	1 222 118
Koszty	(1 411 209)
Strata brutto ze sprzedaży	(189 091)
Przychody/ koszty finansowe netto	(8 809)
Różnica pomiędzy wartością godziwą a bilansową dywidendy rzeczowej	1 931 875
Zysk przed opodatkowaniem	1 733 975
Podatek dochodowy	111 309
Zysk netto przypisany działalności zaniechanej	1 845 284

Przepływy środków pieniężnych netto z działalności zaniechanej przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przepływy z działalności operacyjnej	1 218 803
Przepływy z działalności inwestycyjnej	(389 570)
Przepływy z działalności finansowej	(477 731)
Wpływy / (wyływy) środków pieniężnych netto	351 502

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

Poniżej przedstawiono zmiany w wartości rzeczowych aktywów trwałych przypisanych do działalności zaniechanej w okresie od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku:

Tytuł	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Bilans otwarcia	42 574	8 145 729	1 942 601	88	4 255	696 359	10 831 606
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	-	322 363	322 363
Rozliczenie środków trwałych w budowie	-	203 679	95 599	-	2 100	(301 378)	-
Zbycie	(11 699)	(159)	(17)	-	-	(82 614)	(94 489)
Likwidacja	-	(590)	(10 422)	-	(30)	-	(11 042)
Pozostałe zmiany	-	-	(142)	-	(1)	-	(143)
Przekazanie do PSE Operator	(30 875)	(8 348 659)	(2 027 619)	(88)	(6 324)	(634 730)	(11 048 295)
Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-	-	-
Skumulowane umorzenie							
Bilans otwarcia	800	966 571	209 545	19	772	499	1 178 206
Amortyzacja za okres	800	968 332	213 212	19	913	-	1 183 276
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	(499)	(499)
Zbycie	-	(6)	(6)	-	-	-	(12)
Likwidacja	-	(125)	(6 437)	-	(20)	-	(6 582)
Pozostałe zmiany	-	-	(128)	-	-	-	(128)
Przekazanie do PSE Operator	(1 600)	(1 934 772)	(416 186)	(38)	(1 665)	-	(2 354 261)
Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-	-	-
Wartość netto na początek okresu	41 774	7 179 158	1 733 056	69	3 483	695 860	9 653 400
Wartość netto na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-

19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią aktywów Grupy.

Aktywa przypisane do zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w Grupie Kapitałowej wynosiły na dzień 31 grudnia 2008 roku 185 590 tysięcy złotych a na dzień 31 grudnia 2007 roku 150 655 tysięcy złotych.

20. Zysk przypadający na jedną akcję

Zasadniczo zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Natomiast zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję.

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007 (dane porównywalne)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	2 670 247	2 925 628
Zysk na działalności zaniechanej	-	1 845 284
Zysk netto, przypisany:	2 670 247	4 770 912
- akcjonariuszom jednostki dominującej	1 920 171	3 967 881
- akcjonariuszom mniejszościowym	750 076	803 031
Odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	-	-
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy Spółki, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	1 920 171	3 967 881
Liczba akcji zwykłych na koniec okresu obrotowego	1 470 576 500	14 705 765
Liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	1 470 576 500	1 470 576 500
Liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	1 470 576 500	1 470 576 500

Jak opisano w nocie 35.1. w dniu 12 września 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy dokonało zamiany dotychczasowej liczby akcji w drodze podziału ich wartości nominalnej w stosunku 1:100 w ten sposób, iż dotychczasową wartość nominalną każdej akcji w wysokości 1 000 złotych ustalono kwotą 10 złotych dla każdej akcji. Ponieważ powyższy podział akcji nie miał wpływu na wysokość i strukturę kapitału zakładowego lecz jedynie na liczbę akcji dla celów porównywalności Spółka dokonała ponownego przeliczenia wskaźnika zysku na akcję za rok 2007, przyjmując liczbę akcji na dzień 31 grudnia 2008 roku.

21. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
<i>Dywidendy gotówkowe z akcji zwykłych</i>		
Dywidendy wypłacone z zysku w roku przez jednostki zależne	-	267
Dywidendy końcowe wypłacone z zysku w roku przez Spółkę	300 000	-
Wpłata z zysku wypłacona przez jednostkę dominującą	99 570	141 264
Wpłata z zysku wypłacona przez jednostki zależne*	-	632
Dywidendy gotówkowe z akcji zwykłych łącznie	399 570	142 163
<i>Dywidendy rzeczowe</i>		
Dywidenda wypłacona z zysków zatrzymanych	-	8 918 460
Dywidenda wypłacona z kapitału zapasowego	-	709 837
Dywidenda wypłacona z pozostałych kapitałów rezerwowych	248 300	-
Dywidendy rzeczowe łącznie	248 300	9 628 297
Dywidendy łącznie	647 870	9 770 460
Dywidendy gotówkowe na akcję (w złotych)**	0,272	0,096

* Jak opisano w nocie 28 powstanie Grupy PGE zostało rozliczone metodą łączenia udziałów, w związku z czym w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym uwzględnione są również porównywalne dane finansowe spółek zależnych za okres, kiedy były one jednostkami zależnymi bezpośrednio od Skarbu Państwa i w związku z tym były płatnikami wpłaty z zysku.

** Jak opisano w nocie 35.1. we wrześniu 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGE S.A. podjęło uchwałę o podziale wartości nominalnej dotychczasowych akcji bez zmiany wysokości kapitału zakładowego. W związku z powyższym, dla zachowania porównywalności, wskaźnik dywidendy na akcję za okres sprawozdawczy oraz okres porównywalny obliczono przyjmując liczbę akcji na dzień 31 grudnia 2008 roku. Dodatkowo z uwagi na rozliczenie połączenia jednostek w Grupie PGE metodą łączenia udziałów, do wskaźnika przyjęto jedynie dywidendy wypłacone przez jednostkę dominującą.

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. jest spółką zależną od Skarbu Państwa w związku z czym jest płatnikiem wpłaty z zysku, która wynosi 15% od wyniku brutto Spółki wykazywanego w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i pomniejszonego o bieżący podatek dochodowy od osób prawnych. Jak zostało opisane w nocie nr 10.3. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wpłata z zysku jest traktowana jako dywidenda wypłacana akcjonariuszowi i prezentowana w zestawieniu zmian w kapitale własnym.

W dniu 21 maja 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki uchwaliło rozwiązanie kapitału rezerwowego w wysokości 100 900 tysięcy złotych celem wypłaty dywidendy. Jednocześnie podjęto uchwałę, iż dywidenda zostanie wypłacona w postaci rzeczowej, w formie przeniesienia na Skarb Państwa wszystkich akcji spółek: PSE-Centrum S.A., PSE-Wschód S.A., PSE-Zachód S.A., PSE-Południe S.A. oraz PSE-Północ S.A. Różnica pomiędzy wartością bilansową przekazanych aktywów netto a ich wartością godziwą została ujęta w pozycji przychodów finansowych.

W dniu 30 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o rozwiązaniu kapitału rezerwowego w wysokości 147 400 tysięcy złotych celem wypłaty dywidendy. Dywidenda została wypłacona w postaci rzeczowej, w formie prawa własności do linii energetycznych, których bilansowa wartość na ten dzień wynosiła 169 261 tysięcy złotych. Różnica pomiędzy wartością bilansową a godziwą została ujęta w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych.

Ograniczenia w wypłacie dywidendy zostały opisane w nocie 35.5 dodatkowych informacji do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

22. Rzeczowe aktywa trwałe

31 grudnia 2008 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
<i>Wartość brutto</i>							
Bilans otwarcia	175 605	19 683 349	21 082 555	258 380	436 041	2 725 414	44 361 344
Zakup bezpośredni	26	36 491	58 027	2 416	71 336	4 161 334	4 329 630
Rozliczenie środków trwałych w budowie	14 689	1 027 363	1 854 283	38 653	21 181	(2 956 169)	-
Zbycie	(1 163)	(304 052)	(38 076)	(5 157)	(79 604)	(154)	(428 206)
Przemieszczenia między grupami	-	34 606	(34 878)	(68)	340	-	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	(812)	10 504	179	(75)	(4)	-	9 792
Likwidacja	(5)	(64 878)	(269 279)	(1 517)	(4 204)	(2 546)	(342 429)
Pozostałe zmiany wartości	(7 413)	(31 984)	1526	142	(15 433)	102 809	49 647
Bilans zamknięcia	180 927	20 391 399	22 654 337	292 774	429 653	4 030 688	47 979 778
<i>Skumulowana amortyzacja (umorzenie)</i>							
Bilans otwarcia	11 590	2 673 911	5 072 952	80 892	233 041	6 352	8 078 738
Amortyzacja za okres	2 937	1 013 307	1 446 107	32 049	43 261	-	2 537 661
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	420	156	-	(77)	1 822	2 321
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	(226)	(2 361)	(1 950)	-	(102)	(2 490)	(7 129)
Zbycie	(269)	(103 865)	(28 022)	(2 491)	(16 334)	-	(150 981)
Przemieszczenia między grupami	-	34 746	(34 852)	(63)	169	-	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	(220)	(8)	(46)	(24)	(3)	-	(301)
Likwidacja	-	(27 750)	(240 014)	(1 134)	(3 103)	-	(272 001)
Pozostałe zmiany wartości	(3 044)	3 617	(23 699)	(12)	(9 698)	12 737	(20 099)
Bilans zamknięcia	10 768	3 592 017	6 190 632	109 217	247 154	18 421	10 168 209
Wartość netto na początek okresu	164 015	17 009 438	16 009 603	177 488	203 000	2 719 062	36 282 606
Wartość netto na koniec okresu	170 159	16 799 382	16 463 705	183 557	182 499	4 012 267	37 811 569

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

31 grudnia 2007 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
<i>Wartość brutto</i>							
Bilans otwarcia	183 972	18 468 705	19 960 500	225 778	438 402	1 777 188	41 054 545
Zakup bezpośredni	417	206 619	205 711	2 626	121 687	3 202 236	3 739 296
Rozliczenie środków trwałych w budowie	6 197	1 062 126	1 057 202	36 822	17 761	(2 180 108)	-
Zbycie	(6 079)	(5 759)	(11 302)	(4 521)	(187 147)	(2 533)	(217 341)
Przemieszczenia między grupami	(1 031)	6 555	(5 364)	(54)	(94)	(12)	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	(394)	(12 148)	(3 411)	(253)	(943)	(542)	(17 691)
Likwidacja	(78)	(58 734)	(138 611)	(942)	(1 572)	(469)	(200 406)
Pozostałe zmiany wartości	(7 399)	15 985	17 830	(1 076)	47 947	(70 346)	2 941
Bilans zamknięcia	175 605	19 683 349	21 082 555	258 380	436 041	2 725 414	44 361 344
<i>Skumulowana amortyzacja (umorzenie)</i>							
Bilans otwarcia	8 616	1 632 729	3 699 634	51 512	166 995	4 327	5 563 813
Amortyzacja za okres	2 840	1 026 244	1 473 987	32 229	41 739	-	2 577 039
Zwiększenie odpisów aktualizujących	384	35 621	20 284	-	109	2 275	58 673
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	(1 817)	(2 087)	-	(9)	(250)	(4 163)
Zbycie	(188)	(2 620)	(9 959)	(1 857)	(3 625)	-	(18 249)
Przemieszczenia między grupami	-	2 016	(2 022)	-	6	-	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	(48)	(5 898)	(2 620)	(148)	(726)	-	(9 440)
Likwidacja	-	(12 036)	(90 098)	(418)	(983)	-	(103 535)
Pozostałe zmiany wartości	(14)	(328)	(14 167)	(426)	29 535	-	14 600
Bilans zamknięcia	11 590	2 673 911	5 072 952	80 892	233 041	6 352	8 078 738
Wartość netto na początek okresu	175 356	16 835 976	16 260 866	174 266	271 407	1 772 861	35 490 732
Wartość netto na koniec okresu	164 015	17 009 438	16 009 603	177 488	203 000	2 719 062	36 282 606

W ciągu okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2008 roku spółki Grupy Kapitałowej ujęły w wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie koszty finansowania zewnętrznego w wysokości 105 049 tysięcy złotych.

Wartość odzyskiwalna rzeczowych aktywów trwałych spółek wytwórczych

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych spółek wytwórczych na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosi 21,9 miliarda złotych i stanowi około 46% stanu skonsolidowanych aktywów Grupy Kapitałowej PGE.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2008 roku nastąpiły istotne zmiany w otoczeniu rynkowym spółek wytwórczych działających w Polsce. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę zapisy MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, Grupa Kapitałowa PGE przeprowadziła testy na utratę wartości w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”), obejmujących aktywa trwałe o charakterze wytwórczym, poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwanej na dzień 31 grudnia 2008 roku. Z uwagi na brak porównywalnych transakcji na polskim rynku wartość odzyskiwana aktywów została ustalona metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2009 - 2025.

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU to:

- Uznanie za jeden CGU odpowiednio (i) PGE Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów S.A. oraz PGE Elektrowni Bełchatów S.A. oraz (ii) PGE Kopalnia Węgla Brunatnego Turów S.A. oraz PGE Elektrownia Turów S.A. z uwagi na powiązanie technologiczne i ekonomiczne pomiędzy tymi spółkami;
- Przyjęta ścieżka cen energii elektrycznej na lata 2009-2025, uwzględniająca m.in. wpływ rozliczeń w systemie pokrywania kosztów osieroconych według Ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂.
- Limity emisji na lata 2008-2012 dla poszczególnych CGU zgodnie z KPRU II. Na lata 2013 – 2020 założono proporcjonalną redukcję limitów emisji w stosunku do przydziału średniorocznego z roku 2012, od 70% w roku 2013 do 0% w roku 2020 i w latach kolejnych.
- Funkcjonowanie Kompleksu Górniczo-Energetycznego Bełchatów oraz Kompleksu Górniczo-Energetycznego Turów odpowiednio do roku 2036 oraz do roku 2040, tj. do planowanego obecnie momentu zakończenia eksploatacji złóż węgla brunatnego.
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.
- Otrzymanie przez uprawnionych wytwórców rekompensat z tytułu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych.
- Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtuje się w okresie projekcji pomiędzy 9,8% a 10,9% w ujęciu nominalnym po opodatkowaniu.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne

są prognozowane hurtowe ceny energii elektrycznej oraz przyjęte stopy dyskontowe. W wyniku przeprowadzonych testów na dzień 31 grudnia 2008 wartość dochodowa testowanych rzeczowych aktywów trwałych okazała się wyższa od ich wartości bilansowej, w związku z czym nie wystąpiła konieczność dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości.

Szacunek wartości rzeczowych aktywów trwałych spółek dystrybucyjnych

Wartość odzyskiwalna rzeczowych aktywów trwałych ośmiu spółek dystrybucyjnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zależy od taryfy przyznanej przez Urząd Regulacji Energetyki („URE”). Przychód regulowany (taryfowy) przedsiębiorstw ustalany corocznie w projekcji finansowej zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów: operacyjnych, amortyzacji, podatków, zakupu energii na pokrycie różnicy bilansowej, kosztów przeniesionych oraz osiągnięcie zwrotu z kapitału zaangażowanego w działalność dystrybucyjną na uzasadnionym poziomie. Natomiast poziom zwrotu z zaangażowanego kapitału jak i amortyzacja uzależnione są od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów. Taryfy spółek dystrybucyjnych z Grupy PGE za rok 2008 zostały przygotowane przy uznaniu amortyzacji wartości aktywów po przeszacowaniu a zwrot z kapitału od historycznej wartości księgowej netto tych aktywów.

Obecnie rynek energii elektrycznej w Polsce znajduje się fazie znacznych przekształceń. Przedsiębiorstwa dystrybucyjne, w tym spółki z Grupy PGE, prowadzą intensywne prace z Urzędem Regulacji Energetyki nad kwestią uznania wartości przeszacowanej tych aktywów jako podstawy dla określenia zwrotu z kapitału w taryfie. W roku 2008 zakończył się pierwszy etap prac zespołu powołanego przez Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej („PTPiREE”) z udziałem przedstawicieli Prezesa URE, którego zadaniem było wypracowanie propozycji ujednoczenia zasad wyceny wartości majątku sieciowego dla potrzeb kalkulacji taryf dystrybucyjnych.

Wycena majątku spółek dystrybucyjnych oraz określenie tzw. ścieżki dojścia do pełnego zwrotu z zaangażowanego kapitału w oparciu o wypracowane założenia mają zostać wykonane w ciągu 2009 roku. Opierając się na przyjętej propozycji Spółka dokonała szacunków wartości odzyskiwalnej majątku sieciowego. Otrzymane wyniki wskazały na brak konieczności aktualizacji wartości bilansowej odpowiednich rzeczowych aktywów trwałych.

23. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży obejmują głównie Ośrodek Wczasowo-Wypoczynkowy w Niedzicy zaklasyfikowany do sprzedaży przez jednostkę zależną - PGE Kopalnię Węgla Brunatnego Bełchatów S.A.

	Stan na dzień 31 grudnia 2008	Stan na dzień 31 grudnia 2007
Aktywa		
Wartości niematerialne i prawne	-	-
Rzeczowe aktywa trwale	3 458	3 147
Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	3 458	3 147
Zobowiązania		
Kredyty i pożyczki	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	-
Aktywa/ Zobowiązania netto zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	3 458	3 147

24. Leasing

24.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Przyszłe zobowiązania na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
W okresie do 1 roku	484	968
W okresie od 1 do 5 lat	673	207
Powyżej 5 lat	-	322
Oplaty leasingowe ogółem	1 157	1 497

Dodatkowo spółki Grupy Kapitałowej ponoszą koszty opłat rocznych z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów. Wysokość tych kosztów w ciągu roku zakończonego dnia 31 grudnia 2008 roku wyniosła około 10 milionów złotych.

24.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Przyszłe należności na dzień		Przychód ujęty w roku	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007	2008	2007
W okresie do 1 roku	462	966	45	267
W okresie od 1 do 5 lat	1 378	1 394	195	1 142
Powyżej 5 lat	-	-		
Oplaty leasingowe ogółem	1 840	2 360	240	1 409

Spółki z Grupy PGE posiadają umowy z PSE-Operator S.A. o świadczenie usług interwencyjnych polegającej na dysponowaniu oraz wykorzystywaniu jednostek wytwórczych przez operatora systemu do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej i biernej w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym (KSE) w celu zapewnienia bieżącego bezpieczeństwa pracy. Umowy te, pomimo że nie posiadają formy prawnej leasingu, przekazują prawo do użytkowania składników aktywów w zamian za serię płatności.

24.3. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2008		31 grudnia 2007	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	1 383	1 126	20 147	19 181
W okresie od 1 do 5 lat	1 789	1 600	3 242	2 983
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	3 172	2 726	23 389	22 164
Minus koszty finansowe	(446)	-	(1 225)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	2 726	2 726	22 164	22 164
Krótkoterminowe	1 127	1 127	19 181	19 181
Długoterminowe	1 599	1 599	2 983	2 983

24.4. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

	31 grudnia 2008		31 grudnia 2007	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	765	563	337	217
W okresie od 1 do 5 lat	944	767	563	411
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 709	1 330	900	628
Minus koszty finansowe	(379)	-	(272)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	1 330	1 330	628	628
Krótkoterminowe	563	563	217	217
Długoterminowe	767	767	411	411

25. Nieruchomości inwestycyjne

	31 grudnia 2008 roku	31 grudnia 2007 roku
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	15 933	21 411
Zwiększenia stanu	11 560	1 554
Amortyzacja	(680)	(734)
Zmniejszenia stanu	(201)	(6 298)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	26 612	15 933

Nieruchomości inwestycyjne w spółkach Grupy Kapitałowej PGE obejmują głównie budynki znajdujące się na terenie danej spółki, wynajmowane podmiotom trzecim w całości lub w części.

Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według kosztu nabycia pomniejszonego o umorzenie. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych nie jest znacząco wyższa od ich wyceny bilansowej z punktu widzenia istotności skonsolidowanego sprawozdania finansowego traktowanego jako całość.

26. Wartości niematerialne

31 grudnia 2008 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Licencje i patenty		Inne wartości niematerialne i prawne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Razem
			Razem	W tym oprogramowanie			
<u>Wartość początkowa</u>							
Saldo otwarcia	10 815	-	196 203	147 322	116 337	15 173	338 528
Zakup bezpośredni	562	-	2 825	2 717	1 737	46 369	51 493
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	-	34 284	22 566	10 190	(44 474)	-
Sprzedaż, zbycie	-	-	(7 202)	(7 202)	(3 061)	(956)	(11 219)
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	-	-	136	-	136
Likwidacja	-	-	(5 136)	(5 011)	(608)	-	(5 744)
Pozostałe zmiany wartości	-	-	12 561	15 270	(10 983)	178	1 756
Saldo zamknięcia	11 377	-	233 535	175 662	113 748	16 290	374 950
<u>Umorzenie</u>							
Saldo otwarcia	7 722	-	119 905	104 309	72 311	-	199 938
Amortyzacja za okres	1 718	-	32 299	22 015	12 208	-	46 225
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	467	231	698
Sprzedaż, zbycie	-	-	(6 076)	(6 076)	(3 010)	-	(9 086)
Likwidacja	-	-	(4 878)	(4 759)	(602)	-	(5 480)
Pozostałe zmiany wartości	-	-	5 524	5 779	(4 894)	-	630
Saldo zamknięcia	9 440	-	146 774	121 268	76 480	231	232 925
<u>Wartość netto</u>							
Saldo otwarcia	3 093	-	76 298	43 013	44 026	15 173	138 590
Saldo zamknięcia	1 937	-	86 761	54 394	37 268	16 059	142 025

31 grudnia 2007 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Licencje i patenty		Inne wartości niematerialne i prawne	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Razem
			Razem	W tym oprogramowanie			
<u>Wartość początkowa</u>							
Saldo otwarcia	9 071	-	179 214	135 730	110 400	14 162	312 847
Zakup bezpośredni	-	-	13 438	8 401	8 503	14 066	36 007
Rozliczenie wartości nieoddanych do użytkowania	-	-	10 173	8 816	2 539	(12 712)	-
Zbycie	-	-	(147)	(34)	(20)	-	(167)
Przemieszczenia między grupami	-	-	(314)	-	591	(277)	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	(170)	-	103	-	(67)
Likwidacja	-	-	(5 720)	(5 714)	(795)	-	(6 515)
Przekazanie/ objęcie w ramach podziału zakładu	-	-	(350)	119	(38)	388	-
Pozostałe zmiany wartości	1 744	-	79	4	(4 946)	(454)	(3 577)
Saldo zamknięcia	10 815	-	196 203	147 322	116 337	15 173	338 528
<u>Umorzenie</u>							
Saldo otwarcia	6 255	-	94 294	87 728	61 974	-	162 523
Amortyzacja za okres	1 467	-	29 725	21 251	12 255	-	43 447
Zbycie	-	-	(63)	(9)	12	-	(51)
Przemieszczenie między grupami	-	-	(8)	-	8	-	-
Darowizny i nieodpłatne przekazania	-	-	(70)	-	-	-	(70)
Likwidacja	-	-	(5 090)	(5 084)	(383)	-	(5 473)
Przekazanie/ objęcie w ramach podziału zakładu	-	-	1 227	533	(1 227)	-	-
Pozostałe zmiany wartości	-	-	(110)	(110)	(328)	-	(438)
Saldo zamknięcia	7 722	-	119 905	104 309	72 311	-	199 938
<u>Wartość netto</u>							
Saldo otwarcia	2 816	-	84 920	48 002	48 426	14 162	150 324
Saldo zamknięcia	3 093	-	76 298	43 013	44 026	15 173	138 590

27. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

	Polkomtel	PEC Bogatynia	Atex	Swe-Pol Link	RAZEM
Udział w głosach jednostki stowarzyszonej	17,56% na dzień 31.12.2007 21,85% na dzień 31.12.2008	24,44%	43,83%	33,00%	
	Usługi telekomunikacyjne	Przesył, dystrybucja oraz obrót ciepłem	Systemy sterowania i monitoringu	Przesył energii elektrycznej	
Stan na dzień 31 grudnia 2008 roku					
Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:					
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	342 079	1 290	7 856	5 441	356 666
Aktywa trwałe (długoterminowe)	1 605 604	9 180	5 467	193 508	1 813 759
Zobowiązania krótkoterminowe	(805 127)	(681)	(388)	(17 190)	(823 386)
Zobowiązania długoterminowe	(282 621)	(43)	(452)	(170 164)	(453 280)
Udział w aktywach netto	859 935	9 746	12 483	11 595	893 759
Wartość firmy	534 592	-	-	50 715	585 307
Udziały w jednostkach stowarzyszonych w bilansie	1 394 527	9 746	12 483	62 310	1 479 066
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku					
Udział w przychodach jednostki stowarzyszonej:	1 489 454	4 699	833	31 237	1 526 223
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej:	239 083	(252)	(222)	(48)	238 561
Stan na dzień 31 grudnia 2007 roku					
Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:					
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	244 689	1 211	8 237	5 616	259 753
Aktywa trwałe (długoterminowe)	1 239 724	9 600	5 627	209 161	1 464 112
Zobowiązania krótkoterminowe	(663 133)	(786)	(721)	(17 951)	(682 591)
Zobowiązania długoterminowe	(205 461)	(28)	(438)	(185 232)	(391 159)
Udział w aktywach netto	615 819	9 997	12 705	11 594	650 115
Wartość firmy	25 252			50 715	75 967
Udziały w jednostkach stowarzyszonych w bilansie	641 071	9 997	12 705	62 309	726 082
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku					
Udział w przychodach jednostki stowarzyszonej:	1 369 508	4 399	6 317	33 371	1 413 595
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej:	238 655	(262)	1 073	(310)	239 156

Dnia 18 grudnia 2008 roku została przeprowadzona przez Spółkę transakcja zakupu od TDC Mobile International 878 311 akcji Polkomtel S.A. za kwotę 158 535 tysięcy euro. Po tej transakcji PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. posiada łącznie 4 479 194 akcji Polkomtel S.A., co daje 21,85% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Wartość firmy spółki Polkomtel S.A. ujęta w powyższej tabeli została wyliczona w następujący sposób:

	Rok 2008
Wartość firmy na dzień 1 stycznia	25 252
Udział zakupionych akcji w kapitale Polkomtel S.A.	168 838
Cena nabycia	678 178
Różnica: wartość firmy	509 340
Wartość firmy na dzień 31 grudnia	534 592

28. Połączenia jednostek gospodarczych

Powstanie Grupy PGE

Realizując zapisy Programu dla energetyki z dnia 28 marca 2006 roku zdecydowano o budowie Polskiej Grupy Energetycznej na bazie:

- Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (obecnie PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.),
- Grupy BOT: BOT Górnictwo i Energetyka S.A., BOT Elektrownię Bełchatów S.A., BOT Kopalnię Węgla Brunatnego Bełchatów S.A., BOT Elektrownię Opole S.A., BOT Elektrownię Turów S.A. oraz BOT Kopalnię Węgla Brunatnego Turów S.A.,
- Zespołu Elektrowni Dolna Odra S.A. („ZEDO”).
- ośmiu zakładów energetycznych: Zamojskiej Korporacji Energetycznej S.A., Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego S.A., Lubelskich Zakładów Energetycznych S.A., Zakładów Energetycznych Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A., Łódzkiego Zakładu Energetycznego S.A., Zakładu Energetycznego Łódź-Teren S.A., Zakładu Energetycznego Warszawa-Teren S.A. oraz Zakładu Energetycznego Białystok S.A.

Zgodnie z dyspozycją Programu dla elektroenergetyki opracowany został model konsolidacji ww. spółek polegający na wniesieniu aportem do PSE akcji wszystkich wyżej wymienionych spółek energetycznych.

Proces konsolidacji został przeprowadzony w dwóch etapach. W pierwszym kroku w grudniu 2006 roku Skarb Państwa wniósł 85% akcji ZEDO S.A. oraz ośmiu spółek dystrybucyjnych na kapitał zakładowy Spółki PGE Energia S.A. W drugim kroku w dniu 9 maja 2007 roku dokonane zostało podwyższenie kapitału jednostki dominującej w związku z wniesieniem aportem 85% akcji spółek PGE Energia S.A. oraz BOT GiE S.A. (obecnie PGE GiE S.A.).

Problematykę przejęć i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego

zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Podmioty wniesione do Spółki w maju 2007 roku znajdowały się, podobnie jak spółki dotychczasowej grupy PSE, pod kontrolą Skarbu Państwa, co oznacza, że zarówno Spółka, jak i wnoszone podmioty były w momencie wniesienia pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełnia więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10-12. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie zgodnie z MSSF obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości wskazując na cechy takich zasad rachunkowości: wierna reprezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

Z przeprowadzonych przez Spółkę analiz wynika, iż w przypadku podmiotów o złożonej informacji finansowej, dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą preferowane jest zastosowanie metody łączenia udziałów.

U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Zatem sprawozdanie przygotowywane jest tak jakby łączące się podmioty były zawsze ze sobą połączone.

W praktyce w sytuacji powiększonej Grupy Kapitałowej PGE oznacza to, że sprawozdania wszystkich łączących się spółek zostały zagregowane od dnia 1 stycznia 2006 roku, który też jest datą przejścia na MSSF dla wszystkich łączących się spółek. Rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych za oba lata zaprezentowane w sprawozdaniu MSSF obejmują całość działalności grupy. Podwyższenie kapitału jednostki dominującej w wyniku wniesienia aportu w postaci akcji spółek zależnych w dniu 9 maja 2007 roku zostało zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitałach własnych jako podniesienie kapitału podstawowego z oddzielnej pozycji utworzonej w ramach kapitałów własnych Grupy Kapitałowej.

Dodatkowo w dniu 27 lutego 2007 roku Grupa nabyła od Skarbu Państwa 85% akcji Zespołu Elektrociepłowni Bydgoszcz S.A. Transakcja ta również spełnia definicję restrukturyzacji pod wspólną kontrolą, w związku z czym została przez Spółkę rozliczona metodą łączenia udziałów. Podobnie jak w wyżej opisanej sytuacji Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz S.A. został objęty konsolidacją od momentu przejścia Grupy PGE na stosowanie MSSF, tj. od dnia 1 stycznia 2006 roku. Koszt nabycia akcji w tej spółce został zaprezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitałach własnych jako zmniejszenie zysków zatrzymanych Grupy Kapitałowej.

Istotne przekształcenia Grupy w roku 2008

Jak zostało opisane w nocie nr 46.8 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w grudniu 2008 roku jednostka dominująca zakupiła od Skarbu Państwa dodatkowe udziały w spółkach: PGE Elektrownia Bełchatów S.A., PGE KWB Bełchatów S.A. oraz PGE Elektrownia Turów S.A.

Ponadto w 2008 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. zakupiła 100% udziałów w spółce Zakład Energetyczny Łódź-Teren Obrót Sp. z o.o. od innej spółki z Grupy PGE: Zakładu Energetycznego Łódź-Teren S.A. oraz zarejestrowano podniesienie kapitału w spółce PGE Elektrociepłownia Gorzów S.A. w wysokości 4 200 tysięcy złotych. Transakcje te zmieniły łączny udział jednostki dominującej w aktywach netto tych spółek.

Z uwagi na fakt, iż połączenie spółek w ramach Grupy PGE jest rozliczane metodą łączenia udziałów, wartość nabytego udziału mniejszości w kapitałach spółek zależnych została zaprezentowana jako zwiększenie zysków zatrzymanych Grupy Kapitałowej a koszt nabycia dodatkowych udziałów został ujęty jako zmniejszenie zysków zatrzymanych Grupy Kapitałowej. Łącznie powyższe przekształcenia spowodowały zwiększenie zysków zatrzymanych Grupy PGE o kwotę 260 953 tysięcy złotych.

29. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W ciągu okresu obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2008 i 31 grudnia 2007 roku Grupa nie uczestniczyła we wspólnych przedsięwzięciach.

30. Prawa do emisji dwutlenku węgla

W dniu 14 listopada 2008 roku Rada Ministrów przyjęła Krajowy Plan Rozdziału Uprawnień do emisji dwutlenku węgla na lata 2008-2012 („KPRU II”) we wspólnotowym systemie handlu uprawniając do emisji rozdzielający limity poziomu emisji dwutlenku węgla (CO₂) pomiędzy poszczególne instalacje uczestniczące w systemie handlu uprawniającymi do emisji. Przyjęte rozporządzenie oparte jest na projekcie rozporządzenia z dnia 12 lutego 2008 roku po uwzględnieniu zmian z dnia 16 maja 2008 roku. Zgodnie z postanowieniami Komisji Europejskiej polskie przedsiębiorstwa w ciągu pięciu najbliższych lat będą mogły wyemitować około 1 043 mln ton CO₂. Rocznie będzie to około 209 mln ton.

W poniższej tabeli zaprezentowano limity emisji CO₂ przyznane poszczególnym spółkom Grupy Kapitałowej na okres 5 lat, przewidywaną w tym okresie emisję CO₂ oraz ekspozycję poszczególnych jednostek po uwzględnieniu faktycznej emisji w 2008 roku, na podstawie przyjętej metody alokowania limitów do emisji.

Lp.	Spółka	Limit na lata 2008-2012 (łącznie na 5 lat) w tys. ton CO ₂	Plan emisji na lata 2008-2012, z uwzględnieniem faktycznego wykonania	Planowany (niedobór) / nadwyżka w okresie 2008 - 2012	(Niedobór) / nadwyżka alokowana do roku 2008
1	PGE Elektrownia Bełchatów S.A.	134 685,77	145 843,79	(11 158,02)	(2 361,21)
2	PGE Elektrownia Opole S.A.	32 376,70	37 569,31	(5 192,61)	(952,29)
3	PGE Elektrownia Turów S.A.	55 793,18	60 754,82	(4 961,64)	(1 051,83)
4	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	28 400,68	37 837,61	(9 436,93)	(1 716,87)
5	PGE Elektrociepłownia Gorzów S.A.	2 383,45	2 473,71	(90,26)	(16,40)
6	PGE Elektrociepłownia Lublin-Wrotków Sp. z o.o.	2 854,20	2 595,95	258,25	49,90
7	Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz S.A.	5 776,26	5 802,52	(26,26)	(4,77)
8	PGE Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	1 515,78	1 484,31	31,47	5,75
9	PGE Elektrociepłownia Kielce S.A.	946,79	948,45	(1,66)	(0,31)
RAZEM		264 732,81	295 310,47	(30 577,66)	(6 048,03)

Zasady alokacji limitów emisji na poszczególne lata okresu rozliczania zostały opisane w nocie nr 12.29 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Podstawą rezerwy jest niedobór praw do emisji CO₂ w danym okresie, ustalany na podstawie faktycznej i planowanej w okresie rozliczeniowym emisji CO₂. Kwota rezerwy na dany dzień bilansowy jest liczona narastająco od początku okresu rozliczeniowego do dnia bilansowego, przy uwzględnienia faktycznej emisji CO₂ w tym okresie.

Wartość rezerwy na dzień bilansowy jest ustalana na podstawie cen w zawartych kontraktach na pokrycie niedoborów praw do emisji a pozostały niedobór na podstawie średnioważonej ceny kontraktów SPOT na dzień bilansowy, obowiązującej na giełdach Powernext, EEX i Nord Pool.

Rezerwa obliczona na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosi dla Grupy PGE łącznie 391 271 tysięcy złotych i została przedstawiona w nocie nr 36.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

31. Świadczenia pracownicze

Odprawy emerytalne i rentowe

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury lub renty kwoty odpraw emerytalnych lub rentowych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy. W związku z tym Jednostki Grupy na podstawie wyceny dokonanej przez firmę aktuarialną tworzą rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych.

Taryfa Energetyczna

Na mocy zmienionego w 2005 roku Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy obowiązek wypłaty świadczeń z tzw. „taryfy energetycznej” dla byłych pracowników przemysłu energetycznego i innych uprawnionych osób, przeszedł na poszczególne spółki, z których wywodzą się osoby uprawnione. W związku z powyższym od 2006 roku jednostki Grupy tworzą odpowiednią rezerwę. Wysokość rezerwy szacowana jest przez aktuarium. Koszt tworzenia rezerwy obciąża koszty operacyjne.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz opieka medyczna

Jednostki Grupy dokonują odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów. Jednostki Grupy zapewniają emerytom i rencistom również opiekę medyczną. Na koszty tych świadczeń tworzone są rezerwy, do oszacowania których stosuje się techniki aktuarialne.

Kwoty powyższych rezerw oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Deputat węglowy	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Opieka medyczna	Inne rezerwy na świadczenia	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2008 roku	261 656	122 535	228 285	133 043	38 285	304	784 108
Zmiana składu Grupy							
Koszty bieżącego zatrudnienia	9 685	1 296	3 920	2 105	604	-	17 610
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	63 433	(7 763)	131 568	22 547	(5 063)	-	204 722
Wyłacone świadczenia	(23 608)	(6 529)	(13 892)	(6 140)	(1 194)	-	(51 363)
Koszty przeszłego zatrudnienia	151	-	11 548	-	-	-	11 699
Korekta stopy dyskontowej	16 552	6 486	36 831	10 216	2 191	-	72 276
Koszty odsetek	14 655	7 195	13 503	7 757	2 210	-	45 320
Pozostałe zmiany	(1 308)	-	885	1 421	187	21	1 206
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	341 216	123 220	412 648	170 949	37 220	325	1 085 578
Krótkoterminowe	49 018	7 462	17 445	7 665	1 744	7	83 341
Długoterminowe	292 198	115 758	395 203	163 284	35 476	318	1 002 237

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Deputat węglowy	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Opieka medyczna	Inne rezerwy na świadczenia	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	216 591	124 445	232 444	100 785	31 268	226	705 759
Nabywanie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
Koszty bieżące zatrudnienia	12 583	1 593	12 075	2 943	726	96	30 016
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	41 718	(3 582)	(32 229)	35 811	5 181	-	46 899
Wypłacone świadczenia	(21 301)	(6 032)	(18 284)	(9 815)	(1 009)	(18)	(56 459)
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-	13 021	-	-	-	13 021
Korekta stopy dyskontowej	366	-	-	90	-	-	456
Koszty odsetek	10 568	6 111	18 680	6 219	1 507	-	43 085
Pozostałe zmiany	1 131	-	2 578	(2 990)	612	-	1 331
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	261 656	122 535	228 285	133 043	38 285	304	784 108
Krótkoterminowe	46 694	7 612	15 623	7 039	1 874	100	78 942
Długoterminowe	214 962	114 923	212 662	126 004	36 411	204	705 166

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Stopa dyskontowa (%)	5,5	6,0
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	4,3	2,5
Przewidywany wskaźnik inflacji w kolejnych latach 1,9 – 3,4 (%)	-	-
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	1,01- 6,51	0,68 - 8,2
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	4,90 – 8,0	2,5 – 8,5
Przewidywana stopa wzrostu wartości usług medycznych (%)	1,95 – 3,0	2,8 - 3,4
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	2,50 – 5,0	2,8 - 3,4

Na podstawie danych otrzymanych od aktuarium Grupa szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe, deputat węglowy, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, opiekę medyczną oraz nagrody jubileuszowe (nota nr 36) byłby następujący:

- przyjęcie stopy dyskonta wyższej o 1 punkt procentowy (p.p.) spowodowałoby zmniejszenie wysokości odpowiednich rezerw o około 9% a przyjęcie stopy niższej o 1 p.p. spowodowałoby zwiększenie wysokości odpowiednich rezerw o około 10%,
- przyjęcie planowanych wzrostów podstaw wyższych o 1 p.p. spowodowałoby zwiększenie wysokości odpowiednich rezerw o około 10% a przyjęcie planowanych wzrostów o 1 p.p. niższe spowodowałoby zmniejszenie wysokości odpowiednich rezerw o około 9%.

32. Zapasy

	31 grudnia 2008			31 grudnia 2007		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto możliwa do uzyskania	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto możliwa do uzyskania
Materiały	839 028	97 507	741 521	681 578	99 664	581 914
Produkty gotowe	5 498	64	5 434	7 719	-	7 719
Półprodukty i produkcja w toku	72 406	-	72 406	57 884	50	57 834
Prawa pochodzenia energii	286 324	-	286 324	145 635	152	145 483
Towary	13 239	890	12 349	6 838	871	5 967
Uprawnienia do emisji CO ₂	13 196	3 264	9 931	-	-	-
Ogółem	1 229 691	101 726	1 127 965	899 654	100 737	798 917

Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2007 roku	100 737
---	----------------

Utworzenie odpisów aktualizujących	16 470
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	(8 706)
Wykorzystanie odpisów aktualizujących	(6 775)
Pozostałe	-

Odpis aktualizujący zapasy na dzień 31 grudnia 2008 roku	101 726
---	----------------

Utworzenie powyższych odpisów aktualizujących dotyczyło głównie zapasów części zamiennych i materiałów w związku z ich amortyzacją lub utratą przydatności dla poszczególnych jednostek. Odwrócenie odpisów aktualizujących dotyczyło głównie zapasów części zamiennych lub materiałów w związku z ich zbyciem lub zagospodarowaniem powyżej uprzednio określonej wartości bilansowej.

33. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe

Pozostałe aktywa długoterminowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Przedpłaty na usługi przesyłowe	-	5 424
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie	164 267	249 796
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	52 416	140 197
Pozostałe aktywa finansowe ogółem	216 683	395 417

Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Prenumerata	516	650
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	15 248	21 774
Rezerwacja mocy	-	14
Składki członkowskie, szkolenia	176	257
Usługi informatyczne	1 749	2 273
Przedpłaty na dostawy	3 364	972
Usługi informacyjne	5 103	447
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	24 932	10 480
Zaliczki na dostawy	28 515	16 329
Należności z tytułu naliczonego VAT	125 896	90 373
Należności z tytułu akcyzy	21 891	26 436
Należności z tytułu wpłaty z zysku	23 745	14 797
Pozostałe należności z tytułu podatków	26 327	18 074
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	35 581	23 686
Pozostałe aktywa finansowe ogółem	313 043	226 562

34. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosi 2 140 837 tysięcy złotych (31 grudnia 2007 roku: 2 726 378 tysięcy złotych).

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą głównie Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego i wynoszą 69 683 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku i 51 299 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składa się z następujących pozycji:

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Środki pieniężne w banku i w kasie	275 736	1 020 834
Lokaty krótkoterminowe	1 865 101	1 705 621
Z tytułu różnic kursowych	-	(77)
Razem	2 140 837	2 726 378
Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów	2 137 316	2 723 507
Niewykorzystane środki kredytowe	2 097 966	1 242 333

Różnica pomiędzy stanem środków pieniężnych wykazany w bilansie a tym wykazany w rachunku przepływów pieniężnych wynika głównie z odsetek naliczonych a nie otrzymanych na dzień bilansowy oraz różnic kursowych od środków pieniężnych.

35. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie optymalnej struktury kapitału w długim okresie, zapewnienie dobrego standingu finansowego i bezpiecznych wskaźników struktury kapitału, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy. Istotne jest także utrzymanie silnej bazy kapitałowej, będącej podstawą budowania zaufania ze strony przyszłych inwestorów, kredytodawców oraz rynku i zapewniającej przyszły rozwój Grupy. Grupa może emitować nowe akcje w celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitału, której monitorowanie odbywa się przy pomocy wskaźnika zadłużenia oraz wskaźników rentowności kapitału.

35.1. Kapitał podstawowy

	Stan na dzień 31 grudnia 2007
Ilość akcji imiennych uprzywilejowanych serii A o wartości nominalnej 1000 złotych każda	51 500
Ilość akcji imiennych uprzywilejowanych serii B o wartości nominalnej 1000 złotych każda	158 500
Ilość akcji imiennych uprzywilejowanych serii C o wartości nominalnej 1000 złotych każda	119 968
Ilość akcji imiennych uprzywilejowanych serii D o wartości nominalnej 1000 złotych każda	67 484
Ilość akcji nieuprzywilejowanych serii E o wartości nominalnej 1000 złotych każda	14 308 313
Łączna ilość akcji	14 705 765

	Stan na dzień 31 grudnia 2008
Ilość akcji (zwykłych na okaziciela)serii A o wartości nominalnej 10 złotych każda	1 470 576 500
Łączna ilość akcji	1 470 576 500

Wszystkie akcje Spółki zostały opłacone.

W dniu 12 września 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy dokonało zamiany dotychczasowej liczby akcji w drodze podziału ich wartości nominalnej w stosunku 1:100 w ten sposób, iż dotychczasową wartość nominalną każdej akcji w wysokości 1 000 złotych ustalono na kwotę 10 złotych dla każdej akcji. Zmiana wartości nominalnej akcji nie stanowiła obniżenia kapitału zakładowego jednostki dominującej. Jednocześnie akcjonariusze podjęli uchwałę iż wszystkie dotychczas wyemitowane akcje w ilości 1 470 576 500 stanowią akcje serii A.

W dniu 18 września 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze emisji nowych akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowego akcjonariusza. Na mocy uchwały podwyższono kapitał zakładowy o kwotę nie wyższą niż 2 595 135 000,00 złotych (słownie: dwieście pięćdziesiąt dziewięć milionów pięćset trzydzieści tysięcy pięćset) poprzez emisję nowych akcji serii B o wartości nominalnej 10 złotych każda. Nowe akcje zostaną zaoferowane polskim inwestorom indywidualnym oraz polskim i zagranicznym inwestorom instytucjonalnym w drodze oferty publicznej na terenie Polski w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych („Ustawa o Ofercie Publicznej”) oraz ofert prywatnych poza granicami Polski.

35.2. Prawa akcjonariuszy

Uprawnienia Skarbu Państwa

Ustawa o Złotej Akcji określa szczególne uprawnienia Skarbu Państwa oraz zasady ich wykonywania w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. Do spółek o szczególnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego objętych powołaną ustawą należy obecnie m.in. PGE oraz PGE GiE i Exatel. Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa wykonywane na podstawie Ustawy o Złotej Akcji dotyczą:

- prawa wyrażania sprzeciwu wobec określonych czynności lub uchwał podjętych przez organy spółki, oraz
- prawa ustanowienia jednego lub dwóch obserwatorów w spółce.

Do czasu, gdy Skarb Państwa bezpośrednio lub pośrednio pozostaje akcjonariuszem (wspólnikiem) w spółce, MSP reprezentującemu Skarb Państwa przysługuje prawo sprzeciwu wobec podjętej przez zarząd uchwały lub innej czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikiem mienia spółki podstawowym z punktu widzenia prowadzonej przez nią działalności. Ponadto MSP przysługuje prawo wyrażania sprzeciwu wobec uchwały walnego zgromadzenia (zgromadzenia wspólników) dotyczącej:

- rozwiązania spółki,
- przeniesienia siedziby spółki za granicę,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego.

MSP może także wyrazić sprzeciw w przypadku zmiany rzeczywiście wykonywanego przedmiotu działalności lub podjęcia przez organy spółki uchwały przewidującej zmianę przeznaczenia lub zaniechanie eksploatacji podstawowego składnika mienia spółki. Sprzeciw może być zgłoszony, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że uchwała (czynność) organu narusza porządek publiczny lub bezpieczeństwo publiczne.

Sprzeciw jest wyrażany w formie decyzji administracyjnej, która podlega zaskarżeniu zgodnie z ogólnymi zasadami postępowania administracyjnego. Sprzeciw może być wyrażony w terminie 14 dni od otrzymania przez obserwatora informacji o dokonaniu czynności, przy czym spółka ma obowiązek zawiadomić obserwatora o dokonaniu czynności nie później, niż w ciągu trzech dni. Czynność prawna (uchwała) staje się skuteczna dopiero po upływie terminu do zgłoszenia sprzeciwu, a w razie jego zgłoszenia w terminie, dopiero po jego uchyleniu, stwierdzeniu nieważności lub zmianie decyzji MSP w toku postępowania administracyjnego. Natomiast ostateczna decyzja MSP w sprawie wyrażenia sprzeciwu skutkuje nieważnością czynności prawnej od chwili jej dokonania. Ponadto, dana czynność prawna jest nieważna w przypadku braku zawiadomienia w ustawowym terminie MSP o jej dokonaniu.

W spółce, do której zastosowanie mają przepisy Ustawy o Złotej Akcji, właściwy minister może ustanowić jednego albo dwóch obserwatorów. Obserwatorowi przysługuje prawo żądania od organów spółki wszelkich dokumentów oraz wyjaśnień dotyczących spraw, co do których przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu.

Do dnia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w PGE, jak również PGE GiE oraz w Exatel nie został wyznaczony obserwator (lub obserwatorzy) zgodnie z Ustawą o Złotej Akcji.

Program akcji pracowniczych

Na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z dnia 30 czerwca 1996 roku pracownicy i byli pracownicy spółek zależnych w Grupie Kapitałowej PGE są uprawnieni do otrzymania akcji przedsiębiorstw, których pracownikami byli w dniu wykreślenia z rejestru komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego.

Zgodnie z Interpretacją KIMSF 8 Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 2 „Płatności w formie akcji” ma zastosowanie do transakcji, w których jednostka wydaje swoje instrumenty finansowe nawet w zamian za niemożliwe do zidentyfikowania dobra i usługi, w związku z czym przyznanie akcji pracowniczych zostało zaprezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF 2.

Wycena programu w ciągu prezentowanych okresów sprawozdawczych kształtowała się następująco:

	Przynależne udziałowcom mniejszościowym	Przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	Razem
Wycena programu na dzień 1 stycznia 2007	362 847	963 526	1 326 372
Koszt roku 2007	490	1 354	1 844
Wycena na dzień zakończenia w 2007 roku	363 336	964 880	1 328 216
Nabycie uprawnień przez pracowników	(363 336)	(964 880)	(1 328 216)
Stan na dzień 31 grudnia 2007 roku	-	-	-
Koszt roku 2008	-	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2008 roku	-	-	-

Część programu nabycia akcji pracowniczych przynależna akcjonariuszom jednostki dominującej została ujęta w kapitale własnym w pozycji „Kapitał na przyznanie akcji pracownikom”. Koszt nabycia uprawnień do akcji za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2007 roku został ujęty w zyskach zatrzymanych na ten dzień. Koszt przyznania uprawnień w roku 2007 został zaprezentowany jako koszt świadczeń pracowniczych okresu.

Poza wyżej wymienionym programem przyznawania akcji na mocy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji Grupa Kapitałowa nie prowadzi innych programów akcji pracowniczych.

35.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	Stan na dzień 31 grudnia 2008	Stan na dzień 31 grudnia 2007
Skarb Państwa		
udział w kapitale	100%	100%
udział w głosach	100%	100%

35.4. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego. Ponadto kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany ustawowo odpis.

35.5. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą:

	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi przez jednostkę dominującą:		
- zyski zatrzymane spółek zależnych, przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	4 844 302	3 179 441
- różnice w wartości zysków zatrzymanych pomiędzy jednostkowym sprawozdaniem statutowym a sprawozdaniem MSSF jednostki dominującej	144 500	369 254
- wartość 8% statutowego zysku netto jednostki dominującej do podziału na kapitał zapasowy zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych	44 277	66 106
Zyski zatrzymane jednostki dominującej, podlegające podziałowi	527 829	778 874
Łącznie zyski zatrzymane wykazywane w sprawozdaniu skonsolidowanym przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej	5 560 908	4 393 675

Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PGE są przygotowywane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca oraz jednostki zależne mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym; nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość kapitału podstawowego jednostki dominującej wykazywana w statutowym sprawozdaniu finansowym wg ustawy o rachunkowości wynosiła 14 705 765 tysięcy złotych a wartość kapitału zapasowego wynosiła 2 100 156 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość kapitału podstawowego jednostki dominującej wykazywana w statutowym sprawozdaniu finansowym według ustawy o rachunkowości wynosiła 14 705 765 tysiące złotych a wartość kapitału zapasowego wynosiła 1 945 841 tysiące złotych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Polityka dywidendy zakłada w najbliższej perspektywie przeznaczanie mniejszej niż 50% części zysku netto na dywidendę dla akcjonariuszy. Wysokość dywidendy będzie uzależniona m.in. od poziomu dźwigni finansowej, planowanych wydatków inwestycyjnych, dystrybucji dywidend od spółek zależnych oraz potencjalnych akwizycji kapitałowych. W dłuższym horyzoncie czasowym, po przeprowadzeniu restrukturyzacji Grupy, Spółka zamierza dostosować poziom wypłaty dywidendy do standardów branżowych.

35.6. Udziały mniejszości

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007
Na początek okresu	8 168 035	7 414 617
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne, w tym wpłata z zysku dla Skarbu Państwa	(42 914)	(49 963)
Udział w zmianie wartości instrumentów finansowych	12 618	(139)
Nabycie uprawnień do akcji przez pracowników Grupy Kapitałowej	-	490
Udział w wyniku jednostek zależnych	750 076	803 030
Zakup udziałów mniejszości przez Grupę Kapitałową	(1 521 894)	-
Na koniec okresu	7 365 921	8 168 035

Jak zostało opisane w nocie nr 28 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego powstanie Grupy Kapitałowej PGE zostało rozliczone metodą łączenia udziałów. W związku z tym udziały akcjonariuszy mniejszościowych w kapitałach spółek zależnych zostały wyliczone w taki sposób, jakby Grupa Kapitałowa PGE istniała w obecnym składzie od początku prezentowanego okresu porównywalnego, tj. od dnia 1 stycznia 2007 roku. Ponieważ do momentu powstania Grupy PGE w 2007 roku część jednostek zależnych było spółkami bezpośrednio zależnymi od Skarbu Państwa, jednostki te były płatnikami wpłaty z zysku.

Jak opisano w nocie 46 zakup udziałów mniejszości dotyczy transakcji zakupu udziałów w spółkach: PGE Elektrownia Bełchatów S.A., PGE Elektrownia Turów S.A., PGE KWB Bełchatów S.A. i Zakład Energetyczny Łódź-Teren Obrót S.A. a także podniesienia kapitału w PGE Elektrociepłowni Gorzów S.A.

36. Rezerwy

36.1. Zmiany stanu rezerw

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe	Roszczenia od kontrahentów	Na spory sądowe	Rezerwa na zakup uprawnień do emisji CO ₂	Sprawy pracownicze	Na rekultywację wyrobisk końcowych i rekultywacji składowisk popiołów	Koszty likwidacji środków trwałych	Pozostałe	Razem
Na dzień 1 stycznia 2008 roku	784 108	637 196	1 098	187 515	-	8 112	1 430 766	81 878	49 887	3 180 560
Koszty bieżącego zatrudnienia	17 610	29 381	-	-	-	-	-	-	-	46 991
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	204 722	172 511	-	-	-	-	-	-	-	377 233
Wyplacone świadczenia	(51 363)	(71 418)	-	-	-	-	-	-	(1 066)	(123 847)
Koszty przeszłego zatrudnienia	11 699	-	-	-	-	-	-	-	-	11 699
Aktualizacja wartości rezerwy/ korekta stopy dyskontowej	72 276	31 415	-	-	-	-	142 764	-	-	246 455
Koszty odsetek	45 320	34 053	-	-	-	-	75 951	4 799	439	160 562
Utworzone w ciągu roku obrotowego	-	-	285 285	29 852	391 271	24 262	36 376	350	74 333	841 729
Rozwiązane	-	-	-	(10 037)	-	(440)	(683 758)	(6 593)	(49 216)	(750 044)
Wykorzystane	-	-	-	(108 349)	-	(424)	-	(4 536)	(984)	(114 293)
Pozostałe zmiany	1 206	(7 685)	(1 098)	632	-	(3 891)	(18 331)	(2 715)	(12 731)	(44 613)
Na dzień 31 grudnia 2008 roku	1 085 578	825 453	285 285	99 613	391 271	27 619	983 768	73 183	60 662	3 832 432
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2008 roku	83 341	78 199	285 285	67 537	329 824	1 899	6 705	350	54 789	907 929
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2008 roku	1 002 237	747 254	-	32 076	61 447	25 720	977 063	72 833	5 873	2 924 503

Wg obecnych planów rekultywacji wyrobisk końcowych kopalnie węgla brunatnego wchodzące w skład Grupy Kapitałowej szacują, iż koszty będą ponoszone w latach 2032 – 2081 (w przypadku PGE Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów S.A.) oraz w latach 2041 – 2090 (w przypadku PGE Kopalni Węgla Brunatnego Turów S.A.).

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

	Świadczenia po okresie zatrudnienia (nota 31.2)	Nagrody jubileuszowe	Roszczenia od kontrahentów	Na spory sądowe	Sprawy pracownicze	Na rekultywację wyrobisk końcowych	Koszty likwidacji środków trwałych	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	705 759	604 170	2 020	99 207	12 972	1 501 203	44 582	66 504	3 036 417
Koszty bieżącego zatrudnienia	30 016	32 132	-	-	-	-	-	-	62 148
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	46 899	28 777	-	-	-	-	-	-	75 676
Wyplacone świadczenia	(56 459)	(56 886)	(19)	(1 593)	-	-	-	-	(114 957)
Koszty przeszłego zatrudnienia	13 021	(293)	-	-	-	-	-	-	12 728
Korekta stopy dyskontowej	456	1 213	-	-	-	(233 814)	-	-	(232 145)
Koszty odsetek	43 085	28 320	-	-	-	75 148	2 447	-	149 000
Utworzone w ciągu roku obrotowego	-	7 519	34	131 610	11 225	88 229	39 730	45 097	323 443
Rozwiązane	-	(7 102)	(2 344)	(53 338)	(10 868)	-	(30)	(13 273)	(86 955)
Wykorzystane	-	-	(567)	(8 174)	(5 177)	-	(4 851)	(35 621)	(54 390)
Pozostałe zmiany	1 331	(654)	1 974	19 804	(40)	-	-	(12 820)	9 595
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	784 108	637 196	1 098	187 515	8 112	1 430 766	81 878	49 887	3 180 560
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2007 roku	78 942	69 035	809	173 572	4 398	874	4 572	41 087	373 289
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2007 roku	705 166	568 161	289	13 943	3 714	1 429 892	77 306	8 800	2 807 271

36.2. Opis istotnych pozycji rezerw

36.2.1 Rezerwy na nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy jednostek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych. Nagrody są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Wysokość nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Jednostka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca zobowiązań jest obliczana na dzień bilansowy przez niezależnego aktuarium.

36.2.2 Rezerwy na roszczenia od kontrahentów

W 2008 roku jednostka dominująca utworzyła rezerwy w wysokości 285 milionów złotych na spory związane z realizacją umów handlowych – ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa Spółka nie podaje dalszych szczegółów.

36.2.3 Rezerwy na spory sądowe

Roszczenie PKN Orlen S.A.

W 2005 roku Sąd Arbitrażowy wydał pozytywny dla PGE S.A. wyrok w sprawie rozstrzygnięcia sprawy z powództwa PKN Orlen S.A. o zapłatę zobowiązań wraz z odsetkami (wynikającego z zawartej przez Strony umowy dotyczącej sprzedaży przez PKN Orlen S.A. udziałów w NOM S.A. w łącznej kwocie około 115 milionów złotych). Następnie PKN Orlen S.A. wystąpił do Sądu Arbitrażowego z powództwem o zapłatę przez PGE S.A. kary umownej w kwocie 33 453 tysięcy złotych (stanowiącej 30% kary umownej za nie wywiązanie się z postanowień umowy). W 2007 roku powództwo zostało rozszerzone, w wyniku czego PKN Orlen S.A. zażądał pełnej wartości kwoty kary umownej w wysokości 111 511 tysięcy złotych. W dniu 7 kwietnia 2008 roku Spółka otrzymała wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej, zasądzający na rzecz PKN Orlen S.A. kwotę w łącznej wysokości 107 660 tysięcy złotych. Zasądzona kwota została wypłacona w maju 2008 roku, w związku z czym rezerwa została wykorzystana.

Roszczenie Tajfun Real Sp. z o.o.

EXATEL S.A. złożył w 2005 roku oświadczenie o rozwiązaniu z dniem 1 sierpnia Umowy Najmu budynku Tajfun w Warszawie. Spółka Tajfun Real Sp. z o.o. wniosła do Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej o ustalenie, że Umowa Najmu wiąże strony do dnia 31 lipca 2010 roku oraz o zapłatę czynszu za sierpień 2005 roku. Z dniem 24 stycznia 2006 roku Tajfun Real Sp. z o.o. wypowiedziała umowę najmu bez zachowania okresu wypowiedzenia. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 11 maja 2007 roku oddalił skargę kasacyjną złożoną przez EXATEL S.A. na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 listopada 2006 roku potwierdzający obowiązywanie Umowy Najmu budynku Tajfun do dnia 31 lipca 2010 roku. W dniu 11 września 2007 roku Tajfun Real Sp. z o.o. wniosła do Sądu Arbitrażowego przy KIG w Warszawie pozew o zapłatę czynszu za okres wrzesień-styczeń 2006 roku. Spodziewając się dochodzenia przez Tajfun Real Sp. z o.o. roszczeń

Zarząd EXATEL S.A. podjął decyzję o uzupełnieniu rezerwy do wysokości 41 655 tysięcy złotych. Zarząd EXATEL S.A. podjął działania zmierzające do polubownego zakończenia sporu, których celem ma być zawarcie przez EXATEL S.A. i Tajfun Real Sp. z o.o. ugody w przedmiotowej sprawie.

Rezerwy na korzystanie z gruntów

Spółki OSD tworzą rezerwę na odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości łącznie na około 30 milionów złotych. Rezerwa tworzona jest na sprawy rozpatrywane w postępowaniu sądowym.

36.2.4 Rezerwy na koszty rekultywacji

Rezerwa na rekultywację składowisk kopalnianych

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze przedsiębiorca powodujący utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu zobowiązany jest do ich rekultywacji na własny koszt.

PGE KWB Bełchatów S.A. oraz PGE KWB Turów S.A. tworzą rezerwy na rekultywację wyrobisk końcowych. Koszty rekultywacji wyrobisk końcowych ujmowane są i rozliczane w okresie eksploatacji kopalń, z wykorzystaniem metody naturalnej opartej na proporcji wydobycia węgla w stosunku do całych zasobów złoża. Rezerwa na koniec danego roku liczona jest jako iloczyn zdyskontowanej na dany rok łącznej kwoty kosztów rekultywacji oraz wskaźnika wydobycia węgla, pomniejszona o wartość na koniec danego roku Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego tworzonego zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze.

Zgodnie z ustawą „Prawo ochrony środowiska” z 27 kwietnia 2001 roku oraz wydanym na jej podstawie pozwoleniem zintegrowanym w przypadku zakończenia eksploatacji Spółka jest zobowiązana do likwidacji instalacji oraz rekultywacji terenu zakładu produkcyjnego. W związku z powyższym na Grupie ciąży obowiązek poniesienia w przyszłości powyższych kosztów, tym samym tworzy rezerwę na rekultywację składowisk popiołów.

W 2008 roku PGE KWB Bełchatów S.A. dokonała przeszacowania wysokości rezerwy na podstawie nowego wyliczenia kosztów przyszłej rekultywacji sporządzonego AGH w Krakowie w oparciu o opracowane nowe założenia technologiczne. Skutki rozwiązania części rezerwy z tytułu zmiany technologii wyniosły 530 mln złotych i zostały ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych. Na skutek zmiany pozostałych założeń przyjętych przez PGE KWB Bełchatów S.A. jak również PGE KWB Turów S.A. do wyliczenia rezerw rekultywacyjnych, takich jak stopa inflacji, stopa dyskonta, planowane wydobycie węgla dodatkowo rozwiązano rezerwy w kwocie 14 mln złotych, co zostało odniesione w pozostałe przychody operacyjne.

Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów

Elektrownie należące do Grupy PGE tworzą rezerwę na rekultywację składowisk odpadów paleniskowych. Rezerwa tworzona jest z wykorzystaniem metody naturalnej proporcjonalnie do stopnia zapelnienia składowiska. Rezerwa na koniec danego roku liczona jest jako iloczyn zdyskontowanej na dany rok łącznej kwoty kosztów rekultywacji oraz stopnia zapelnienia składowiska. W 2008 roku w PGE Elektrownia Bełchatów S.A. dokonano zmiany zasad ujmowania rezerwy na rekultywację składowisk popiołów, która polegała na

skompensowaniu ujętego w latach ubiegłych całkowitego zobowiązania z tytułu rekultywacji składowisk popiołów z utworzonymi z tego tytułu rozliczeniami międzyokresowymi w kwocie 21 mln zł.

36.2.5 Pozostałe rezerwy

Obowiązek umorzenia praw pochodzenia energii

Zakłady energetyczne wchodzące w skład Grupy są stroną postępowań prowadzonych przez Urząd Regulacji Energetyki, dotyczących wywiązania się z obowiązku umorzenia praw pochodzenia energii – tzw. zielonych i czerwonych certyfikatów. Na dzień 31 grudnia 2008 roku rezerwa utworzona na poczet potencjalnych kar wynosi 38 milionów złotych. Ostateczna wysokość ewentualnych kar będzie zależeć od wyników prowadzonych postępowań i może ulec zmianie.

37. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Główne składniki pozostałych zobowiązań niefinansowych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31 grudnia 2008	Okres zakończony 31 grudnia 2007
Podatek akcyzowy	99 386	100 736
Podatek VAT	227 732	378 186
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	189 212	174 761
Podatek dochodowy od osób fizycznych	73 389	55 283
Opłaty za korzystanie ze środowiska	85 474	97 893
Wynagrodzenia	202 000	147 531
Wpłaty kontrahentów dotyczące przyszłych okresów	41 717	38 760
Pozostałe	107 351	79 879
Razem	1 026 261	1 073 028

Pozycja „pozostałe” w głównej mierze obejmuje zobowiązanie z tytułu niezrealizowanych umów przyłączeniowych, podatek od nieruchomości oraz wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

38. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

Dotacje rządowe

Tytuł	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	25 411	27 699
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	39 643	26 117
Rozliczenia międzyokresowe łącznie, w tym:	65 054	53 816
Długoterminowe	60 180	50 160
Krótkoterminowe	4 874	3 656

Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów

Tytuł	Stan na 31 grudnia 2008	Stan na 31 grudnia 2007
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	-	83
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	130 853	136 565
Dotacje otrzymane i opłaty przyłączeniowe	793 713	682 383
Otrzymane darowizny środków trwałych	3 156	11 875
Przychody z dzierżawy	3 666	2 527
Pozostałe rozliczenia przychodów	56 298	42 881
Rozliczenia międzyokresowe łącznie, w tym:	987 686	876 314
Długoterminowe	959 792	851 581
Krótkoterminowe	27 894	24 733

Przedstawione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotacje rządowe przedstawiają głównie wartość umorzonych pożyczek, przyznanych przez fundusze środowiskowe. Część pożyczek z funduszy środowiskowych jest umarzana pod warunkiem ich wykorzystania na inwestycje mające związek z ochroną środowiska.

Na pozycję dotacje otrzymane w pozycji pozostałych rozliczeń międzyokresowych przychodów składają się głównie opłaty za przyłączenia do sieci energetycznych, które w niniejszym sprawozdaniu skonsolidowanym są traktowane jako dotacje do rzeczowych aktywów trwałych.

39. Sprawy sądowe oraz zobowiązania i należności warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa posiadała około 23 miliony należności warunkowych dotyczących zwrotu podatku VAT oraz podatku od nieruchomości. Dodatkowo kwestia ewentualnego zwrotu podatku akcyzowego za lata 2006 – 2008 została opisana w nocie nr 46 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zobowiązania warunkowe	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Poręczenie spłaty kredytu	250	250
Opcje nabycia udziałów	94 653	94 257
Poręczenie spłaty weksli	-	310 676
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	371	-
Poręczenia kredytu bankowego udzielonego stronom trzecim	-	11 564
Poręczenie spłaty gwarancji bankowych udzielone	200	-
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	7 095	3 760
Roszczenia z tytułu kary umownej	-	-
Roszczenia pracowników	-	-
Odszkodowania w zakresie bezumownego korzystania z nieruchomości	3 494	-
Wykup nieruchomości	-	-
Inne zobowiązania warunkowe	135 760	50 769
Razem zobowiązania warunkowe	241 823	471 276

Poniżej przedstawiono najbardziej istotne sprawy sądowe oraz pozostałe zobowiązania warunkowe występujące w Grupie Kapitałowej PGE.

39.1. Opcja nabycia udziałów.

W dniu 28 maja 2003 roku jednostka dominująca podpisała z Vattenfall Aktiebolag Umowę Restrukturyzacyjną dotyczącą firmy SwePol Link. Zgodnie z postanowieniami punktu 8.2 Umowy Restrukturyzacyjnej do 30 września 2004 roku Vattenfall Aktiebolag przysługiwało nieodwołalne i bezwarunkowe prawo do spowodowania, aby PSE S.A. nabyło od Vattenfall Aktiebolag udziały odpowiadające 32 % praw głosu w spółce SwePol Link za cenę ustaloną w sposób przewidziany w Aneksie 3. Pierwsza opcja sprzedaży została zrealizowana 5 stycznia 2005 roku. W ramach drugiej opcji sprzedaży Vattenfall Aktiebolag będzie przysługiwało nieodwołalne prawo do sprzedaży PGE S.A. udziałów odpowiadających 16% lub 17 % praw głosu.

Zobowiązanie warunkowe wygasło z dniem 29 stycznia 2009 roku w związku z realizacją II opcji zakupu, co opisano w nocie nr 46 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

39.2. Inne zobowiązania warunkowe

Odkupienie akcji pracowniczych

PGE Energia Odnawialna S.A. nabyła od Skarbu Państwa w 2007 roku 85% akcji ZEC Bydgoszcz S.A. W zawartej umowie zobowiązała się do wykupu akcji pracowniczych ZEC Bydgoszcz S.A. w latach 2010-2012. W zależności o tego, w którym roku będą kupowane akcje pracownicze została określona inna cena wykupu. Zobowiązanie jednostki wobec pracowników ZEC Bydgoszcz S.A. z tytułu odkupienia akcji wynosić może od 27 840 tysięcy złotych do 32 016 tysięcy złotych.

Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. – podatek od nieruchomości

W 2007 roku prowadzone były dwa postępowania podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za 2002 i 2007 rok. W wyniku przeprowadzonego w 2006 roku audytu w zakresie podatku od nieruchomości Spółka złożyła deklarację podatkową na rok 2007, która zawierała zmniejszoną kwotę podatku od nieruchomości o kwotę około 4 milionów złotych w stosunku do lat ubiegłych. W styczniu 2007 roku Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino wszczął postępowanie w sprawie stwierdzenia formalnej poprawności deklaracji podatku od nieruchomości za 2007 rok.

W listopadzie 2007 roku Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino wszczął kolejne postępowanie podatkowe, tym razem w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za 2002 rok. Na mocy decyzji z dnia 20 grudnia 2007 roku ustalił zobowiązanie podatkowe Spółki w wysokości 22 767 tysięcy złotych i jest to kwota wyższa o około 14 milionów złotych od kwoty zadeklarowanej przez Spółkę. W celu zabezpieczenia należności z tytułu podatku od nieruchomości ustanowiona została hipoteka przymusowa kaucyjna do kwoty 59 217 tysięcy złotych. W dniu 2 stycznia 2008 roku od decyzji wymiarowej spółka wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Szczecinie.

Zdaniem spółki, uwzględniając opinię doradców podatkowych, opierając się na dotychczasowej linii działania organów administracyjnych (SKO, Prezydent Szczecina) oraz treści interpretacji Ministerstwa Finansów oraz orzecznictwie sądów administracyjnych, ryzyko orzeczenia zwiększonych obciążeń jest minimalne. Obecnie toczy się postępowanie w przedmiotowej sprawie. Aktualny stan sporu został przedstawiony w nocie 41 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jako zobowiązanie warunkowe z powyższego tytułu Grupa wykazuje kwotę 81 245 tysięcy złotych.

39.3. Inne sprawy sądowe i sporne

Ryzyko związane ze sporem PGE S.A. –PSE-Operator S.A.

W dniu 2 lipca 2004 roku Spółka zawarła umowę z PSE-Operator S.A. na udostępnianie zdolności przesyłowych dla realizacji kontraktów historycznych zawartych przez PSE S.A. (obecnie PGE S.A.). W dniu 11 września 2007 roku PSE-Operator S.A. wszczął postępowanie przed sądem polubownym przeciwko Spółce w związku z powyższą umową z dnia 2 lipca 2004 roku. PSE-Operator S.A. złożył pozew w dniu 18 stycznia 2008 roku. W pozwie PSE-Operator S.A. wniósł o orzeczenie, że nie istnieje po jego stronie wynikające z powyższej umowy z dnia 2 lipca 2004 roku zobowiązanie do udostępniania Spółce zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej dla realizacji kontraktów historycznych w zakresie Kontraktu z Atel oraz ustalenie, że umowa z dnia 2 lipca 2004 roku wygasa. Alternatywnie PSE-Operator SA wniósł o rozwiązanie umowy z dnia 2 lipca 2004 roku na podstawie art. 357¹ k.c.

Postępowanie toczy się w Warszawie, według Regulaminu UNCITRAL. Spółka wystąpiła z powództwem wzajemnym wskazując brak podstaw prawnych do zerwania kontraktu i odmowy świadczenia usługi rezerwacji mocy przesyłowej i samej usługi przesyłu. Spółka nie jest w stanie wiarygodnie oszacować kwot potencjalnego zobowiązania.

W dniu 4 czerwca 2008 roku pełnomocnicy PSE-Operator S.A. przesłali pismo procesowe. W piśmie tym PSE Operator S.A. w szczególności w zakresie żądań pozwu – podtrzymał

swoje żądania, a dodatkowo zażądał (ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia żądań zgłoszonych pierwotnie w pozwie) ustalenia braku obowiązku wykonywania powyższej umowy z dnia 2 lipca 2004 roku przez PSE Operator S.A. z przyczyn leżących po stronie PSE-Operator S.A. W odpowiedzi na powyższe pismo Spółka złożyła swoje pismo procesowe, w którym podtrzymała swoje żądania, a dodatkowo objęła powództwem wzajemnym (jako żądanie ewentualne) żądanie oznaczenia sposobu wykonania zobowiązań PSE-Operator S.A. wynikających z powyższej umowy z dnia 2 lipca 2004 roku poprzez ustalenie, że PSE-Operator S.A. jest zobowiązany do udostępnienia mocy przesyłowych na profilu technicznym obejmującym połączenie między Polską a Słowacją na aukcjach miesięcznych do końca 2008 roku, a począwszy od roku 2009 na aukcjach rocznych.

Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego brak jest rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

Ryzyko związane ze sporem PGE S.A. – ATEL (obecnie Alpiq Holding AG)

W dniu 28 października 1997 roku PSE S.A. (obecnie PGE S.A.) zawarło umowę ze spółką Atel na dostawę energii elektrycznej przez okres 16 lat, tj. od 1 stycznia 1998 roku do dnia 30 września 2014 roku. Umowa ta była wykonywana - w sposób w niej określony - przez obydwie strony, jednakże w związku ze zmianami prawa polskiego oraz prawa wspólnotowego pomiędzy stronami powstał spór prawny.

W związku z akcesją Rzeczypospolitej Polski do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 roku prawo polskie uległo zmianom w zakresie wynikającym z obowiązku implementacji instrumentów prawa wspólnotowego regulujących działalność podmiotów w sektorze energetycznym. Po pierwsze, na skutek przeobrażeń podmiotowych po stronie PSE S.A. polegających na rozdzieleniu podmiotów zajmujących się wytwarzaniem i sprzedażą energii elektrycznej (obecnie PGE S.A.) od podmiotu zajmującego się jej przesyłem (obecnie PSE-Operator S.A.), PGE S.A. zawarło w dniu 2 lipca 2004 roku umowę z PSE-Operator S.A. na udostępnianie zdolności przesyłowych dla realizacji kontraktów historycznych zawartych przez PSE S.A. Na podstawie tej umowy możliwe było kontynuowanie dostaw w ramach realizacji kontraktu z 1997 roku pomiędzy PGE S.A. a Atel. Po drugie od 2006 roku PSE-Operator zaprzestał rezerwacji mocy przesyłowych na podstawie AAC (Already Allocated Capacity). Po trzecie w okresie od marca 2008 roku do grudnia 2008 roku PSE-Operator nie oferował mocy przesyłowych na aukcjach na przesył energii z Polski na Słowację.

Od jesieni 2007 roku strony podjęły negocjacje dotyczące realizacji umowy. Jednakże pismem z dnia 3 marca 2009 roku Atel poinformował PGE S.A. o braku woli kontynuowania negocjacji. W dniu 13 marca 2009 roku pełnomocnik PGE S.A. umocowany do prowadzenia w/w negocjacji został poinformowany o złożeniu przez Atel pozwu dotyczącego braku realizacji umowy z 1997 roku w okresie od 1 marca 2008 roku do dnia 28 lutego 2009 roku, a także nieprawidłowości związanych z realizacją umowy w lipcu 2006 roku Spółka utworzyła rezerwę na roszczenia przypadające do dnia bilansowego.

Na obecnym etapie postępowania arbitrażowego nie jest możliwe przewidzenie wyniku postępowania oraz oszacowanie ostatecznej kwoty roszczenia.

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. - Roszczenie ŻEG Sp. z o.o.

W dniu 17 maja 2006 roku Spółka wystąpiła do spółki Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. („ŻEG Sp. z o.o.”) z pismem zawiadamiającym o niedotrzymaniu przez ŻEG Sp. z o.o. zobowiązań z umowy na dostawę mocy i energii elektrycznej zawartej w dniu 30 grudnia 1998 roku. Zobowiązania te polegały między innymi na deklaracji wybudowania przez ŻEG

elektrowni gazowej w odpowiednim terminie oraz rozpoczęciu dostaw energii elektrycznej do Spółki. Wobec niedotrzymania terminów Spółka wypowiedziała powyższą umowę oraz zażądała od ŻEG zapłaty kary umownej wraz z odsetkami ustawowymi. Równocześnie z wypowiedzeniem umowy PGE S.A. wystąpiła o przeniesienie własności Elektrowni w rozumieniu postanowień powyższej umowy. W odpowiedzi na pismo Spółki, ŻEG Sp. z o.o. w dniu 3 lipca 2006 roku przesłała pismo, w którym uznała wszystkie roszczenia Spółki za bezpodstawne. W piśmie tym ŻEG Sp. z o.o. zarzuciła Spółce naruszenie umowy na dostawę mocy i energii elektrycznej i zastrzegła sobie dochodzenie wszelkich roszczeń od Spółki. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółka nie jest w stanie wiarygodnie oszacować kwot potencjalnego zobowiązania.

Elektrociepłownia Rzeszów S.A. - zobowiązania kontraktowe dotyczące zakupu gazu z PGNiG

Jeżeli w ciągu któregoś roku umownego kupujący nie odbierze minimalnej ilości rocznej, która stanowi 85% uzgodnionej rocznej ilości, zapłaci wówczas za każdy m³ paliwa gazowego stanowiący różnicę między minimalną ilością roczną a ilością faktycznie odebraną – opłatę wynoszącą 80% średniej ważonej jednostkowej opłaty zmiennej obowiązującej w ciągu dwunastu miesięcy danego roku.

Nieodebrane ale opłacone paliwo może być odebrane przez kupującego w ciągu kolejnych trzech lat umownych po roku, w którym nastąpiło nieodebranie pod warunkiem odebrania w każdym z tych lat minimalnej ilości rocznej.

Dodatkowo w okresie letnim, czyli od 1 kwietnia do 30 września Kupujący jest zobowiązany odebrać minimalną ilość letnią paliwa, która stanowi 42,5% uzgodnionej ilości rocznej. Jeżeli w ciągu któregoś roku umownego kupujący nie odbierze minimalnej ilości letniej, zapłaci wówczas za każdy m³ paliwa gazowego stanowiący różnicę między minimalną ilością letnią a ilością faktycznie odebraną – opłatę wynoszącą 10% średniej ważonej jednostkowej opłaty zmiennej obowiązującej w ciągu sześciu miesięcy danego okresu letniego. W roku, w którym kupujący przeprowadza remont dodatkowy minimalna ilość letnia wynosi 35%. W każdym roku, w którym obniżenie możliwości sprzedaży energii u kupującego trwa dłużej niż trzy miesiące w ciągu roku kalendarzowego minimum letnie nie jest naliczane.

Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. – obowiązek utrzymania zapasów paliw

W roku 2007 toczyło się przeciwko spółce wszczęte z urzędu w 2006 roku postępowanie przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z ujawnieniem nieprawidłowości polegających na nieprzestrzeganiu obowiązku utrzymania zapasów paliw w ilości określonej przepisami. Po zakończeniu postępowania Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nałożył na ZEDO S.A. karę pieniężną w wysokości 80 tysięcy złotych. Kara została nałożona pomimo udokumentowania braku winy ZEDO S.A. w wystąpieniu niedoboru zapasów węgla. Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 56 ustawy Prawo energetyczne Prezes URE jest zobligowany, a nie uprawniony, do nałożenia kary w razie stwierdzenia niedotrzymania zapasów węgla na określonym poziomie, niezależnie od winy przedsiębiorcy. Wymierzona Spółce kara stanowi 0,006 % przychodów z działalności koncesjonowanej, przy możliwej maksymalnej karze 15 % z tych przychodów. Analogiczne postępowanie przed Prezesem URE wszczęte zostało w dniu 31 grudnia 2007 roku.

PGE S.A. - Postępowanie arbitrażowe z powództwa spółki Vodafone Americas, Inc.

W dniu 21 listopada 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy, wydał postanowienie o uchyleniu postanowienia tegoż sądu z dnia 24 lutego 2006 roku.

Uchylone postanowienie zakazywało m.in. zbywania należących do TDC akcji Polkomtel. Postanowienie jest konsekwencją wyroku częściowego z dnia 25 marca 2008 roku i wyroku końcowego z dnia 6 listopada 2008 roku, wydanych przez Trybunał Arbitrażowy przy Międzynarodowym Centrum Arbitrażowym Austriackiej Federalnej Izby Handlowej w Wiedniu w sprawie z powództwa Vodafone Americas INC. (VAI). W wyrokach tych Trybunał Arbitrażowy oddalił wszystkie roszczenia VAI, które mogły zablokować nabycie przez polskich Akcjonariuszy odpowiedniej części akcji tej spółki, należących do TDC Mobile International. Ponadto w dniu 19 listopada 2008 roku Vodafone Americans Inc, Vodafone International Holdings B.V., oraz polscy akcjonariusze zawarli porozumienie, zgodnie z którym VAI zobowiązał się do niekwestionowania wykonania prawa pierwokupu przez polskich akcjonariuszy.

Z dniem uprawomocnienia się Postanowienia z dnia 21 listopada 2008 roku spełniły się wszystkie warunki wynikające z Warunkowej Umowy Nabycia Akcji. Od momentu spełnienia się tych warunków, polscy Akcjonariusze, w tym Spółka, miały obowiązek przystąpienia do realizacji umowy i nabycia akcji od TDC.

Zgodnie z powyższym w dniu 18 grudnia 2008 roku została przeprowadzona przez Spółkę transakcja zakupu od TDC Mobile International 878 311 akcji Polkomtel S.A. w kwocie 158 535 135,50 EURO. Po tej transakcji Spółka posiada łącznie 4 479 194 akcji Polkomtel S.A., co daje 21,85% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Nieuregulowany stan prawny nieruchomości spółek dystrybucyjnych

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności spółki dystrybucyjne Grupy korzystają z bardzo dużej liczby nieruchomości, na których posadowione są urządzenia, budynki i budowle służące działalności przesyłowej. W stosunku do znacznej liczby nieruchomości istnieją wątpliwości co do prawidłowości tytułu uprawniającego do ich wykorzystywania. W sierpniu 2008 roku, w drodze nowelizacji Kodeksu Cywilnego, wprowadzono instytucję służebności przesyłu. Służebność taka może być ustanawiana m.in. na rzecz przedsiębiorstw dystrybucyjnych na nieruchomościach, na których istnieją urządzenia infrastruktury dystrybucyjnej należące do tych przedsiębiorstw. W związku z powyższym, zarówno właściciele nieruchomości jak i spółki dystrybucyjne otrzymały dodatkową możliwość uregulowania stanu prawnego dotyczącego korzystania z takich nieruchomości.

W przypadku nieruchomości, w stosunku do których spółki Grupy nie mają tytułu prawnego tytuł prawny jest wątpliwy, istnieje ryzyko roszczeń ze strony ich właścicieli, domniemanych właścicieli lub innych osób o wynagrodzenie z tytułu bezumownego korzystania z tych nieruchomości. Jak opisano w nocie nr 36.2.5. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego odpowiednia rezerwa tworzona jest na wartość roszczeń zgłoszonych w postępowaniu sądowym.

40. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 2 260 251 tysięcy złotych. Kwoty te przeznaczone będą na modernizację majątku jednostek Grupy oraz zakup maszyn i urządzeń. Największą inwestycją prowadzoną obecnie w Grupie Kapitałowej jest budowa bloku 858 MW wraz z linią przesyłową w PGE Elektrowni Bełchatów S.A. Planowane nakłady pozostałe do poniesienia na tą inwestycję wynoszą 1 409 398 tysięcy złotych.

41. Rozliczenia podatkowe

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi – podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenia społeczne oraz w przypadku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa – wpłaty z zysku.

Podstawowe stawki podatkowe w 2008 roku kształtowały się następująco: stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, podstawowa stawka podatku VAT - 22%, obniżone: 7%, 3%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi objęte były zwolnieniem podatkowym. Wysokość wpłaty z zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym – 15%.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ogólnie pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontrola celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach Grupy Kapitałowej toczą się następujące istotne postępowania dotyczące rozliczeń publicznoprawnych:

Podatek akcyzowy w PGE Elektrowni Turów S.A.

W terminie od dnia 2 czerwca 2008 roku do dnia 24 lipca 2008 roku w PGE Elektrownia Turów S.A. była prowadzona kontrola urzędu celnego w zakresie prawidłowości rozliczenia podatku akcyzowego za okres od dnia 1 stycznia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2006 roku. Po zakończeniu kontroli spółka zgłosiła zastrzeżenia i poprosiła urząd o stosowne wyjaśnienia do tego protokołu (w zakresie ewentualnej nadpłaty). W toku dalszych działań spółka skorygowała „Oświadczenia o ilości i sposobie wykorzystania zwolnionej energii elektrycznej” (korekta dokumentów - bez wpływu na zmianę wartości podatku akcyzowego), natomiast z uwagi na brak jednoznacznego stanowiska urzędu celnego odnośnie potencjalnej nadpłaty, Spółka zwróciła się do Ministra Finansów z wnioskiem o udzielenie indywidualnej interpretacji. W związku z negatywną odpowiedzią MF, Spółka złożyła w dniu 11 lutego 2009 roku skargę do WSA we Wrocławiu.

Podatek od nieruchomości w Zespole Elektrowni Dolna Odra S.A., PGE Elektrowni Bełchatów S.A. i PGE Elektrowni Opole S.A.

Jak opisano w nocie nr 38 niniejszego sprawozdania w Zespole Elektrowni Dolna Odra S.A. prowadzone są postępowania podatkowe w sprawach podatku od nieruchomości. Spółka otrzymała decyzję określającą zobowiązanie podatkowe za 2003 rok na kwotę 41 833 tysięcy złotych. W przedmiocie opodatkowania podatkiem od nieruchomości Burmistrz Miasta Gryfino wydał również dwie decyzje za 2002 rok określającą zobowiązanie podatkowe na kwotę 22 767 tysięcy złotych oraz za 2007 rok określającą zobowiązanie za 2007 rok w kwocie 46 913 tysięcy złotych. Obie decyzje za 2002 i 2007 rok zostały w całości uchylone przez Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO) w Szczecinie i przekazane do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji. Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. złożył odwołanie od decyzji Burmistrza za 2003 rok do SKO. SKO wydało decyzję utrzymującą w mocy decyzję Burmistrza, na którą Spółka w styczniu 2009 wniosła skargę do WSA w Szczecinie.

Od marca 2008 roku trwa postępowanie podatkowe prowadzone w związku ze złożeniem przez PGE Elektrownię Bełchatów S.A. wniosków o stwierdzenie nadpłaty podatku od nieruchomości za lata 2003-2007. 27 października 2008 roku PGE Elektrownia Bełchatów otrzymała postanowienia o wszczęciu postępowania podatkowego w sprawie określenia zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za lata 2003 - 2007. Potencjalne zobowiązanie z tytułu roszczeń zgłoszonych wobec spółki przez Gminę Kleszczów wynosi około 32,1 milionów złotych. Spółka ocenia ryzyko wystąpienia zobowiązań z tego tytułu jako niskie w związku z czym na powyższą kwotę nie utworzono rezerw lub zobowiązań warunkowych.

W styczniu 2008 roku PGE Elektrownia Opole S.A. wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2003 – 2007, w związku z czym zostało wszczęte postępowanie podatkowe przez wójta gminy Dobrzeń Wielki celem określenia wysokości zobowiązania podatkowego. W grudniu 2008 roku wójt wydał decyzję, w której określił wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za 2003 rok w kwocie 93 350 tysięcy złotych tj. o 66 885 tysięcy złotych więcej niż wykazała spółka. W styczniu 2009 roku wniesiono odwołanie od powyższej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Ponadto w dniu 27 października 2008 roku zakończyło się w PGE Polskiej Grupie Energetycznej S.A. postępowanie kontrolne w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2002 i 2003. Postępowanie było następstwem złożonych przez Spółkę korekt deklaracji podatkowych w podatku dochodowym od osób prawnych i deklaracji wpłat z zysku za lata 2002 – 2007, z których wynika nadpłata podatku. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych, zmniejszy się strata podatkowa za 2002 rok oraz zmniejszy się nadpłata w podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2003 i 2004.

Kwestia złożenia korekt deklaracji akcyzowych za lata 2006 – 2008 przez spółki wytwórcze z Grupy PGE została opisana w nocie 46 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2008 roku utworzono odpowiednie rezerwy na potencjalne zobowiązania podatkowe.

42. Informacja o podmiotach powiązanych

100% akcji PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. jest własnością Skarbu Państwa.

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów i usług lub oparte są koszt ich wytworzenia.

42.1. Jednostki stowarzyszone

Informacje na temat inwestycji w spółkach stowarzyszonych wyceniane metodą praw własności zostały przedstawione w nocie 27. Kwestia przekształcenia danych za rok 2007 została przedstawiona w nocie nr 12.37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
2008	29 642	29 484	4 085	2 540
2007 (dane przekształcone)	24 519	31 951	4 373	3 819

42.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Jednostką nadrzędną Grupy jest Skarb Państwa, w związku z tym zgodnie z MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Spółki Grupy PGE identyfikują szczegółowo transakcje z prawie 40 najważniejszymi spółkami zależnymi od Skarbu Państwa. Łączna wartość transakcji z działalności kontynuowanej z powyższymi jednostkami została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności handlowe od podmiotów	w tym przeterminowane	Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiązanych	w tym zaległe, po upływie terminu płatności
2008	6 042 289	5 104 510	445 663	5 576	460 531	5 212
2007	9 495 279	6 322 996	866 813	69 008	667 954	72

Największe transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa dotyczą spółki PSE-Operator S.A., elektrowni zawodowych oraz zakładów energetycznych.

42.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Kadra kierownicza obejmuje Zarządy i Rady Nadzorcze spółek Grupy PGE. Kwestia przekształcenia danych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 do porównywalności została przedstawiona w nocie nr 12.37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007 <i>(dane przekształcone)</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	34 511	23 450
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	880	352
Świadczenia po okresie zatrudnienia	571	609
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	1 256	819
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia głównej kadry kierowniczej	37 218	25 230

	Rok zakończony 31 grudnia 2008	Rok zakończony 31 grudnia 2007 <i>(dane przekształcone)</i>
Zarząd Jednostki Dominującej	1 498	1 299
Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej	294	278
Zarządy - jednostki zależne	28 357	18 838
Rady Nadzorcze - jednostki zależne	7 069	4 815
Razem	37 218	25 230

42.4. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych oraz inne transakcje z udziałem członków kadry zarządzającej

Członkowie kierownictwa jednostek zależnych spełniający warunki określone w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 roku „O komercjalizacji i prywatyzacji” nabyli uprawnienia do nieodpłatnego otrzymania akcji podmiotów skonsolidowanych w ramach tworzenia Polskiej Grupy Energetycznej na zasadach określonych w wyżej wymienionej ustawie. Kwota kosztów z tego tytułu nie jest istotna z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Polskiej Grupy Energetycznej. Kwota ta zawarta jest w łącznej kwocie kosztów akcji pracowniczych jak przedstawiono w nocie 35.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Program przyznawania akcji pracowniczych w spółkach Grupy zakończył się w roku 2007.

W latach 2007-2008 nie miały miejsca inne istotne transakcje z udziałem członków kadry kierowniczej.

43. Instrumenty finansowe

43.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych:	Pozycja w bilansie	Wartość bilansowa						Wartość godziwa	
		31 grudnia 2008			31 grudnia 2007			31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
		Część długoterminowa	Część krótkoterminowa	Razem	Część długoterminowa	Część krótkoterminowa	Razem	Razem	Razem
1. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności									
(i) Nabyte obligacje, weksle, bony		-	134 180	134 180	-	69 660	69 660	134 180	69 660
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, razem:		-	134 180	134 180	-	69 660	69 660	134 180	69 660
2. Pożyczki i należności, w tym:									
(i) Należności z tytułu dostaw i usług	a)	-	1 792 607	1 792 607	1 342	2 335 199	2 336 541	1 786 014	2 327 080
(ii) Lokaty i depozyty		4 784	82 383	87 167	-	104 993	104 993	87 167	104 993
(iii) Pozostałe pożyczki i należności finansowe		365 079	702 388	1 067 467	322 728	126 784	449 512	1 317 205	627 985
▪ Nabyte obligacje, weksle, bony	b)	266 578	8 038	274 616	193 286	1 334	194 620	518 999	377 097
▪ Pożyczki udzielone	b)	95 926	16 088	112 014	126 593	12 693	139 286	117 369	135 282
▪ Pozostałe należności finansowe	b)	2 575	71 891	74 466	2 849	112 757	115 606	74 466	115 606
▪ Rekompensaty z tytułu KDT	b)	-	606 371	606 371	-	-	-	606 371	-
Pożyczki i należności, razem:		369 863	2 577 378	2 947 241	324 070	2 566 976	2 891 046	3 190 386	3 060 058
3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:									
(i) Udziały i akcje w podmiotach nie notowanych na aktywnych rynkach		195 505	-	195 505	131 831	6 365	138 196	n/a	n/a
(ii) Akcje notowane na aktywnych rynkach		-	74 462	74 462	33 379	41 816	75 195	74 462	75 195
(iii) Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych		-	10 176	10 176	7 719	10 137	17 856	10 176	17 856
(iv) Nabyte obligacje, weksle, bony		-	-	-	-	3 046	3 046	-	3 046
(v) Pozostałe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		11 474	13 132	24 606	8 240	23 459	31 699	24 606	31 699
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, razem:		206 979	97 770	304 749	181 169	84 823	265 992	109 244	127 796

Kategorie i klasy aktywów finansowych:	Pozycja w bilansie	31 grudnia 2008		Wartość bilansowa			Wartość godziwa		
		Część dlugo- terminowa	Część krótko- terminowa	Razem	Część dlugo- terminowa	Część krótko- terminowa	Razem	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
4. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przeznaczone do obrotu									
(i) Nabyte obligacje, weksle, bony		-	-	-	-	64 909	64 909	-	64 909
(ii) Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych		-	-	-	-	22 833	22 833	-	22 833
(iii) Pozostałe aktywa finansowe		-	-	-	-	230 844	230 844	-	230 844
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem:		-	-	-	-	318 586	318 586		318 586
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		-	2 140 837	2 140 837	-	2 726 378	2 726 378	2 140 837	2 726 378
Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39									
Należności z tytułu leasingu	b)	767	563	1 330	411	905	1 316	1 330	1 316

- a) Część długoterminowa należności z tytułu dostaw i usług została zaprezentowana w bilansie w pozycji „Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe”. Część krótkoterminowa została zaprezentowana w bilansie w osobnej pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług”.
- b) Prezentowane w bilansie w pozycji „Pożyczki i należności”.

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych:	Pozycja w bilansie	Wartość bilansowa				Wartość godziwa			
		31 grudnia 2008		31 grudnia 2007		31 grudnia 2008		31 grudnia 2007	
		Część długo- terminowa	Część krótko- terminowa	Razem	Część długo- terminowa	Część krótko- terminowa	Razem	Razem	Razem
1. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przeznaczone do obrotu:									
(i) Instrumenty pochodne		-	62 639	62 639	-	17 817	17 817	62 639	17 817
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem:		-	62 639	62 639	-	17 817	17 817	62 639	17 817
2. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:									
(i) Oprocentowane kredyty i pożyczki	a)	4 470 791	1 405 692	5 876 483	4 207 266	1 103 125	5 310 391	5 945 203	5 242 690
(ii) Wyemitowane obligacje	a)	-	1 632 385	1 632 385	1 532 129	208 964	1 741 093	1 632 385	1 741 093
(iii) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		-	1 012 111	1 012 111	-	1 553 996	1 553 996	1 008 852	1 548 432
(iv) Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	b)	13 875	627 325	641 200	3 781	501 070	504 851	641 200	504 851
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, razem:		4 484 666	4 667 513	9 162 179	5 743 176	3 367 155	9 110 331	9 227 640	9 037 066
3. Pozostałe zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39									
(i) Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	b)	1 599	1 127	2 726	2 983	19 181	22 164	n/a	22 164
Pozostałe zobowiązania finansowe, razem:		1 599	1 127	2 726	2 983	19 181	22 164	-	22 164

a) Prezentowane w bilansie w pozycji „Oprocentowane kredyty i pożyczki”

b) Prezentowane w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”

43.2. Rachunek zysków i strat

	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Kategorie Instrumentów Finansowych ogółem	Nota
Za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008							
Dywidendy	-	3 213	-	-	-	3 213	14.3
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	74 084	1 668	10 034	106 641	(294 734)	(102 308)	14.3,14.4
Różnice kursowe	63 587	4	-	45 001	(210 055)	(101 463)	14.3,14.4
Rozwiązanie odpisów aktualizujących / zwiększenie wartości/	29	56 951	-	26 043	2 480	85 503	14.2, 14.3, 14,1
Utworzenie odpisów aktualizujących/ zmniejszenie wartości	(46 364)	(4 808)	-	(39 628)	(22)	(90 822)	14.1, 14.4, 14.2
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji	2 579	19 302	-	580	234	22 695	14.3,14.4
Ogółem (zysk/ (strata) netto)	93 915	76 330	10 034	138 637	(502 097)	(183 181)	

	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Kategorie Instrumentów Finansowych ogółem	Nota
Za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007							
Dywidendy	-	5 405	-	-	-	5 405	14.3
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	119 599	14 820	2 021	81 090	(457 335)	(239 805)	14.3,14.4
Różnice kursowe	51 479	(4 643)	-	(39 793)	152 747	159 790	14.3,14.4
Rozwiązanie odpisów aktualizujących / zwiększenie wartości/	1 032	3 236	-	100 690	2 273	107 231	14.2, 14.3, 14,1
Utworzenie odpisów aktualizujących/ zmniejszenie wartości	(187 560)	(43 430)	-	(38 831)	15	(269 806)	14.1, 14.4, 14.2
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji	9 258	28 299	1 140	-	(11 581)	27 116	14.3,14.4
Ogółem (zysk/ (strata) netto)	(6 192)	3 687	3 161	103 156	(313 881)	(210 069)	

W trakcie roku zakończony 31 grudnia 2008 roku, po uwzględnieniu efektu podatku odroczonego, kwota 30 138 tysięcy złotych z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży została ujęta w kapitale własnym.

43.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość księgowa następujących aktywów oraz zobowiązań finansowych stanowi racjonalne przybliżenie ich wartości godziwych:

- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, oparte o zmienne stopy procentowe,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży z wyjątkiem udziałów i akcji w podmiotach nie notowanych na aktywnych rynkach,
- aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

43.3.1 Instrumenty notowane na aktywnych rynkach (akcje, obligacje)

Wartość godziwa notowanych na giełdzie akcji oraz obligacji została ustalona na podstawie kursów zamknięcia tych papierów wartościowych, opublikowanych na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych S.A. z dnia bilansowego.

43.3.2 Instrumenty nienotowane na aktywnych rynkach, dla których wiarygodne ustalenie wartości godziwej jest możliwe

Wartość godziwa instrumentów nienotowanych na aktywnych rynkach Grupa ustala stosując odpowiednie techniki wyceny o ile możliwe jest wiarygodne oszacowanie tej wartości z wykorzystaniem cen z ostatnio przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do cen z aktywnego rynku innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz inne techniki/modele wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej specyfiki i parametrów wycenianego instrumentu finansowego oraz sytuacji wystawcy (emitenta).

Wartości godziwe instrumentów finansowych Grupy nienotowanych na aktywnych rynkach są ustalane przy zastosowaniu modeli wyceny wykorzystujących jako dane wejściowe wyłącznie obserwowalne zmienne rynkowe z aktywnych rynków, które są uzyskiwane z renomowanych serwisów dostarczających informacje finansowe.

Wartość godziwa transakcji pochodnych wykorzystywanych przez Grupę ustalana jest na podstawie rynkowej krzywej terminowej stóp procentowych. Stopy procentowe wolne od ryzyka wykorzystywane przy dyskontowaniu przyszłych przepływów pieniężnych są obliczane na podstawie notowań transakcji IRS z rynku międzybankowego, uzyskiwanych z serwisu Reuters.

43.3.3 Instrumenty nie notowane na aktywnych rynkach, dla których wiarygodne ustalenie wartości godziwej nie jest możliwe

Do podstawowych aktywów Spółki zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży należą udziały i akcje w Spółkach nie notowanych na aktywnych rynkach. Dla udziałów nie notowanych na giełdzie nie istnieje aktywny rynek, ani też nie ma możliwości zastosowania w ich przypadku technik wyceny dających wiarygodne wartości, w związku z tym Spółka nie jest w stanie ustalić zakresu, w którym mogłaby mieścić się ich wartość godziwa. Aktywa te wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień bilansowy Grupa nie planuje zbyć żadnej istotnej z powyższych pozycji. Grupa nie jest także w posiadaniu żadnych danych, które mogłyby pozwolić na wiarygodną ocenę zakresu możliwych wartości godziwych powyższych pozycji.

43.4. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

43.4.1 Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Na wartość aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności składają się głównie bony wekslowe zakupione przez PGE Elektrownia Opole S.A. (134 180 tysięcy złotych).

43.4.2 Pożyczki i należności

Kluczową pozycję kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako pożyczki i należności stanowią należności z tytułu dostaw i usług, których charakterystyka została przedstawiona w nocie 44.5.2.

43.4.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kluczowymi pozycjami kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są udziały i akcje w podmiotach nienotowanych na aktywnych rynkach oraz akcje notowane na aktywnych rynkach. Grupa nie jest w stanie w wiarygodny sposób określić wartości godziwej akcji spółek nienotowanych na aktywnych rynkach, w związku z czym prezentowane są one wg ceny nabycia, skorygowanej w razie konieczności o odpisy z tytułu utraty wartości.

Główną pozycją akcji nienotowanych na aktywnych rynkach stanowią akcje spółki AWSA Holland II, o wartości 115 173 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

43.4.4 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kluczową pozycję kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy stanowią obligacje, weksle i bony komercyjne.

W kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat Grupa wykazała transakcje zabezpieczające IRS – swap w PGE Elektrowni Turów S.A. Transakcje te zostały zawarta w dniu 18 września 2003 roku z Citibank N.A. London Branch. Zabezpieczają one w wysokości składowych zmiennych (USD LIBOR 6m) oprocentowania kredytów inwestycyjnych 30, 40 i 80 mln USD z Nordic Investment Bank.

W transakcji tej bank-kontrahent płaci dla spółki odsetki oparte na stopie zmiennej, z kolei PGE Elektrownia Turów S.A. płaci dla Citibanku odsetki oparte na stałej stopie. Nałożenie transakcji IRS na zabezpieczone kredyty z Nordic Investment Bank powoduje w końcowym efekcie zamianę oprocentowania zmiennego na stałe.

Zestawienie posiadanych instrumentów przedstawia tabela poniżej:

Rodzaj zabezpieczenia	Opis instrumentu zabezpieczającego	Wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego na dzień bilansowy	Charakterystyka zabezpieczanego rodzaju ryzyka
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Transakcja IRS - zamiana stopy zmiennej USD LIBOR 6m na stałą (5,20%) w kredycie z NIB 40; płatności półrocznie, amortyzowane zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu	(8 163)	Wysokość stopy procentowej USD LIBOR 6m
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Transakcja IRS - zamiana stopy zmiennej USD LIBOR 6m na stałą (5,2050%) w kredycie z NIB 30; płatności półrocznie, amortyzowane zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu	(8 848)	Wysokość stopy procentowej USD LIBOR 6m
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Transakcja IRS - zamiana stopy zmiennej USD LIBOR 6m na stałą (5,61%) w kredycie z NIB 80; płatności półrocznie, amortyzowane zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu	(45 628)	Wysokość stopy procentowej USD LIBOR 6m
Razem		(62 639)	

Ponieważ Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń zmiany wartości godziwej powyższych instrumentów zabezpieczających ujmowane są w rachunku zysków i strat danego okresu sprawozdawczego.

Umowy wymienione w powyższych tabelach zostały zawarte we wrześniu 2003 roku i wygasają w latach 2015, 2016 oraz 2019. Ustalenie wartości godziwej instrumentów IRS odbywa się w oparciu o porównanie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych, tzw. "nóg swapowych". Wielkość przepływów pieniężnych wynikających z oprocentowania „nogi zmiennej” transakcji oraz wysokość dyskonta wyliczana jest na podstawie krzywej rynkowych stóp procentowych.

W ciągu okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2008 roku Grupa ujęła w rachunku zysków i strat ujemną wycenę memoriałową wartości godziwej transakcji IRS w wysokości 44 822 tysięcy złotych. Dodatkowo w ciągu okresu Grupa poniosła koszt płatności swapowych w wysokości 5 887 tysięcy złotych. Z uwagi na długookresowy charakter zawartych transakcji oraz brak naruszenia przyznanego przez stronę transakcji limitu kredytowego jednostka nie podejmowała działań mających na celu zamknięcie ww. transakcji.

Ponadto w trakcie 2008 roku PGE Elektrownia Turów S.A. dokonywała zakupu waluty, zarówno na rynku spot jak i terminowym (z ograniczonym horyzontem czasowym do 1 miesiąca), z przeznaczeniem na obsługę kredytów inwestycyjnych zaciągniętych w bankach zagranicznych. W wyniku transakcji forward jednostka zrealizowała dodatnie różnice kursowe w wysokości 1 847 tysięcy złotych.

43.4.5 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

43.4.5.1 Oprocentowane kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Waluta Kredytu	Stopa Referencyjna	Wartość kredytu/ pożyczki na dzień bilansowy (w tys.)		Z tego o terminie spłaty przypadającym w roku:					
		w walucie	w złotych	2009 (krótkoterm inowe)	2010	2011	2012	2013	2014 i później
PLN	Zmienna	3 114 703	3 114 703	906 524	631 915	300 408	280 479	221 886	773 491
	Stała	1 682 761	1 682 761	425 300	838 307	419 154			
Razem PLN		4 797 464	4 797 464	1 331 824	1 470 222	719 562	280 479	221 886	773 491
EURO	Zmienna	95 750	395 023	489	14 567	13 446	13 433	12 400	340 688
	Stała								
Razem EURO		95 750	395 023	489	14 567	13 446	13 433	12 400	340 688
USD	Zmienna	130 596	386 800	22 499	44 427	44 427	44 427	44 427	186 593
	Stała								
Razem USD		130 596	386 800	22 499	44 427	44 427	44 427	44 427	186 593
CHF	Zmienna	98 096	274 807	39 500	37 294	37 294	37 294	37 294	86 131
	Stała	7 992	22 389	11 380	11 009				
Razem CHF		106 088	297 196	50 880	48 303	37 294	37 294	37 294	86 131
Razem Kredyty i Pożyczki			5 876 483	1 405 692	1 577 519	814 729	375 633	316 007	1 386 903

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku

Waluta Kredytu	Stopa Referencyjna	Wartość kredytu/ pożyczki na dzień bilansowy (w tys.)		Z tego o terminie spłaty przypadającym w roku:					
		w walucie	w złotych	2008 (krótkoterm inowe)	2009	2010	2011	2012	2013 i później
PLN	Zmienna	2 335 617	2 335 617	578 706	675 780	200 054	170 569	161 899	548 610
	Stała	2 165 242	2 165 242	452 039	453 028	853 314	203 430	203 430	-
Razem PLN		4 500 859	4 500 859	1 030 745	1 128 808	1 053 368	373 999	365 329	548 610
EURO	Zmienna	57 026	204 267	10 977	9 996	9 996	8 932	8 932	155 434
	Stała	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem EURO		57 026	204 267	10 977	9 996	9 996	8 932	8 932	155 434
USD	Zmienna	111 543	241 089	30 766	28 774	28 774	28 774	28 774	95 227
	Stała	11 988	25 911	8 923	8 494	8 494	-	-	-
Razem USD		123 531	267 000	39 689	37 268	37 268	28 774	28 774	95 227
CHF	Zmienna	138 918	338 265	21 714	17 046	26 785	36 525	36 525	199 670
	Stała	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem CHF		138 918	338 265	21 714	17 046	26 785	36 525	36 525	199 670
Razem Kredyty i Pożyczki			5 310 391	1 103 125	1 193 118	1 127 417	448 230	439 560	998 941

W ramach wartości zaprezentowanych w powyższych tabelach na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa posiada kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez PGE Elektrownię Opole S.A. w Banku PEKAO S.A. w celu sfinansowania budowy bloku 1-4 o wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2008 roku równej 1 682 761 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2007 odpowiednio 2 108 060 tysięcy złotych). Powyższy kredyt inwestycyjny jest kredytem w złotych o stałym oprocentowaniu, którego ostateczna spłata przypada na 31 grudnia 2012 roku. Ponadto PGE Elektrownia Bełchatów zaciągnęła 5 kredytów inwestycyjnych w Europejskim Banku Inwestycyjnym, Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju, konsorcjum banków z Citi Bankiem Handlowym jako agentem w celu sfinansowania budowy bloku 858 MW o wartości bilansowej na datę 31 grudnia 2008 roku równej 2 044 471 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2007 roku odpowiednio 1 248 304 tysięcy złotych). Kredyty są kredytami w PLN o zmiennym oprocentowaniu opartym o stopę WIBOR 3M oraz WIBOR 6M. Dodatkowo PGE Elektrownia Bełchatów zaciągnęła w Nordyckim Banku Inwestycyjnym kredyt o zmiennej stopie procentowej denominowany w EUR. Daty spłat powyższych kredytów przypadają na lata 2016-2025.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość niewykorzystanych środków pieniężnych w rachunku bieżącym wyniosła 746 471 tysięcy złotych oraz 1 351 526 tysięcy złotych w ramach pozostałych kredytów. Terminy spłaty wykorzystanych przyznanych linii kredytowych w rachunkach bieżących przypadają w okresie do osiemnastu miesięcy od dnia bilansowego.

43.5. Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

Wyemitowane obligacje według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Waluta Emisji	Stopa Referen-cyjna	Wartość emisji na dzień bilansowy (w tys. złotych)	Z tego o terminie przypadającym w roku:					
			2009 krótkoter minowe	2010	2011	2012	2013	2014 i później
PLN	Zmienna	1 632 385	1 632 385	-	-	-	-	-
	Stała	-	-	-	-	-	-	-
Razem Obligacje		1 632 385	1 632 385	-	-	-	-	-

Wyemitowane obligacje według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Waluta Emisji	Stopa Referen-cyjna	Wartość emisji na dzień bilansowy (w tys. złotych)	Z tego o terminie przypadającym w roku:					
			2008 krótkoter minowe	2009	2010	2011	2012	2013 i później
PLN	Zmienna	1 741 093	208 964	1 532 129	-	-	-	-
	Stała	-	-	-	-	-	-	-
Razem PLN		1 741 093	208 964	1 532 129	-	-	-	-

Na dzień 31 grudnia 2008 roku głównym programem emisji obligacji w Grupie Kapitałowej są umowy zawarte w dniu 7 grudnia 2007 roku z konsorcjum banków, z ING Bankiem Śląskim S.A. jako agentem emisji, udostępniające finansowanie w kwocie 6 200 000 tysięcy złotych, przeznaczone na refinansowanie zadłużenia spółek Grupy Kapitałowej PGE,

finansowanie działalności Spółki oraz na zakup akcji Polkomtel S.A. Kwota finansowania gwarantowana przez banki uległa zmniejszeniu w stosunku do pierwotnej umowy i na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosiła 2 300 mln zł. Gwarantami Emisji na dzień 31 grudnia 2008 roku były następujące banki:

- ING Bank N.V. (741,9 mln zł),
- Rabobank International (130,7 mln zł),
- DEPFA Bank plc (315,3 mln zł),
- ABN AMRO Bank (Polska) S.A. (92,7 mln zł),
- Rabobank Polska S.A. (500 mln zł),
- PKO BP S.A. (148,4 mln zł),
- Fortis Bank (Nederland) N.V. (222,6 mln zł),
- BNP Paribas Oddział w Polsce (74,2 mln zł)
- Nordea Bank Polska S.A. (74,2 mln zł).

Umowa umożliwia emisję obligacji zerokuponowych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku w ramach programu wyemitowano do Banków Gwarantów obligacje w nominalnej kwocie 1 300 mln zł. Program pozwala również na emisje wewnętrzne do spółek z Grupy Kapitałowej. Termin zapadalności umowy przypada na 7 czerwca 2009 roku.

Istotną pozycją zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji był program emisji obligacji w PGE S.A., z możliwością emisji obligacji na kwotę nominalną 350 mln zł. Umowa została podpisana z PKO BP S.A. w dniu 4 lutego 2005 roku. Termin zapadalności obligacji przypada w dniu 31 grudnia 2009 roku. Na dzień 31 grudnia 2008 roku program był wykorzystywany w kwocie nominalnej 350 mln złotych.

43.6. Dotrzymanie postanowień umów kredytowych

PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku i 31 grudnia 2008 roku spółka nie dotrzymała zapisów § 6 ust. 12 Umowy Emisji Bonów Korporacyjnych z dnia 27 lipca 2001 roku tj. do utrzymywania wskaźnika bieżącej płynności (aktywa bieżące/zobowiązania krótkoterminowe) na poziomie:

- nie mniejszym niż 0,6 na koniec czerwca 2008 roku,
- nie mniejszym niż 1,0 na koniec grudnia 2008 roku, czerwca i grudnia 2009 roku"

W PGE Zespole Elektrowni Dolna Odra S.A. wskaźnik ten na koniec czerwca wyniósł 0,46, a na koniec grudnia 0,91. Niższy niż wymagany poziom wskaźników nie spowodował konieczności szybszego wykupu bonów. Na dzień bilansowy spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu wyemitowanych bonów korporacyjnych na podstawie ww. umowy.

PGE Elektrownia Bełchatów S.A.

PGE Elektrownia Bełchatów S.A. w dniu 10 sierpnia 2006 roku podpisała umowy długoterminowego finansowania na łączną kwotę 879 mln EUR z Bankami komercyjnymi tj.:

- Citibank NA Londyn/Bank Handlowy w Warszawie S.A., oraz ING Bank N.V/ING Bank Śląski S.A.
- Europejskimi Instytucjami Multilateralnymi tj.: Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju („EBOiR”), Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („EBI”) i Nordic Investment Bank („NIB”).

Środki z ww. kredytów przeznaczone są na finansowanie programu modernizacji spółki, który obejmuje budowę Nowego Bloku Energetycznego 858 MW opalanego węglem brunatnym, linii przesyłowej łączącej Nowy Blok Energetyczny z Krajowym Systemem Elektroenergetycznym oraz kompleksową modernizację istniejących urządzeń produkcyjnych.

W dniu 5 września 2008 roku spółka, PGE Górnictwo i Energetyka S.A. oraz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. otrzymały od Banku Handlowego w Warszawie S.A. działającego jako Globalny Agent Kredytu w imieniu banków komercyjnych i EBOiR zawiadomienie o zarzucanym naruszeniu warunków umów finansowania. Zarzut naruszenia dotyczył m.in. niewykonywania przez spółkę oraz PGE GiE zobowiązania do zapewnienia, iż umowy pomiędzy spółką a podmiotami Grupy PGE będą zawierane na warunkach rynkowych oraz zobowiązania do podejmowania racjonalnych starań w celu maksymalizacji przychodów brutto ze sprzedaży energii elektrycznej należnych spółce.

W okresie, w którym występuje którekolwiek z naruszeń umów dotyczących finansowania udzielonego przez banki komercyjne i EBOiR, zgodnie z tymi umowami Kredytodawcy nie są zobowiązani do udostępniania jakiegokolwiek finansowania. Jak wynika z otrzymanego zawiadomienia, zdaniem Kredytodawców w przypadku nieusunięcia zaistniałych naruszeń, może dojść do powstania Przypadku Naruszenia. Pismem z dnia 15 października 2008 roku Elektrownia poinformowała Globalnego Agenta Kredytu o wynegocjowaniu z PGE warunków Aneksu nr 1 do "Umowy ramowej dla umów sprzedaży energii elektrycznej oraz dotyczącej utrzymywania zdolności wytwórczych netto bloków 1-12 w Elektrowni Bełchatów z dnia 5 września 2005 roku", zawartej pomiędzy PGE a spółką.

W międzyczasie, tj. 10 i 13 października 2008 roku została wypłacona transza Kredytu Terminowego i Kredytu EBOiR w łącznej wysokości 40 milionów złotych, na wypłatę której banki wyraziły zgodę.

W dniu 14 listopada 2008 roku Elektrownia otrzymała zgodę Kredytodawców na podpisanie Aneksu Nr 1 z zaznaczeniem, iż nie stanowi ona potwierdzenia braku naruszeń warunków umowy w zakresie dokumentacji finansowej oraz akceptacji przez Kredytodawców przedstawionych w Aneksie Nr 1 propozycji ustalania formy oraz wielkości odszkodowania przysługującego Elektrowni z tytułu niezrealizowanych zysków w roku 2008.

Jednocześnie Kredytodawcy potwierdzili, iż mogą być usatysfakcjonowani propozycją zawartą w Aneksie Nr 1 pod warunkiem, że będzie ona częścią dodatkowego pakietu określonego przez Kredytodawców, który będzie zawierał, m.in.:

- uaktualnione prognozy finansowe Elektrowni możliwe do przyjęcia dla Globalnych Kredytodawców Większościowych,
- propozycję zmian Dokumentów Finansowych w zakresie obrotu i sprzedaży energii elektrycznej w taki sposób, aby przyznać Kredytodawcom takie prawa i środki prawne, jakie uznają oni za właściwe na wypadek jakiegokolwiek naruszenia lub odstępstwa od zasad i mechanizmów określonych w propozycji sprzedaży energii elektrycznej.

W związku z powyższymi warunkami w dniu 24 listopada 2008 roku Elektrownia potwierdziła, iż 31 października 2008 roku przedstawiła propozycje mechanizmu ustalania cen sprzedaży energii elektrycznej na rok 2009 i lata następne, a 20 listopada 2008 roku przekazała uaktualnione prognozy finansowe. W odpowiedzi Kredytodawcy przedstawili dodatkowe warunki zakończenia postępowania związanego z wyjaśnieniem naruszeń umowy, obejmujące między innymi:

- coroczne uaktualnianie modelu finansowego;
- przedłużenie umowy z doradcą rynkowym banków, firmą Redpoint;
- uiszczenie opłaty związanej z zakończeniem postępowania ("waiver fee").

Elektrownia przystała na przedstawione warunki, tym samym PGE Elektrownia Bełchatów S.A. wypełniła wszystkie warunki stawiane przez Kredytodawców.

Jednocześnie Globalny Agent Kredytu działający w imieniu banków komercyjnych potwierdził, że

- Kredytodawcy wyrazili zgodę na zniesienie Przypadków Naruszenia pod warunkiem podpisania zmian do Dokumentacji Finansowej o satysfakcjonującej Kredytodawców treści i zapłaty przez spółkę opłaty za zniesienie naruszenia w uzgodnionej wysokości,
- na dzień 31 grudnia 2008 roku mimo istniejących przypadków naruszenia Kredytodawcy nie zamierzali i nie postawili Kredytu w stan wymagalności.

W dniu 20 lutego 2009 roku Elektrownia otrzymała od Globalnego Agenta Kredytu wstępny projekt zmian do Dokumentacji Finansowej zawierający:

- tzw. waiver letter – pismo o wyrażeniu zgody na zniesienie naruszenia pod warunkiem podpisania zmian do Dokumentacji Finansowej,
- zmiany do umowy ramowej dla umów sprzedaży energii elektrycznej oraz dotyczącej utrzymywania zdolności wytwórczych netto bloków 1-12,
- zmiany do umowy OHT oraz poprawioną strategię obrotu energią elektryczną,

który nie jest wersją ostateczną i zależy od dalszych ewentualnych uwag Kredytodawców oraz korekt firmy Redpoint – doradcy rynkowego banków.

W chwili obecnej wstępny projekt zmian do Dokumentacji Finansowej jest analizowany przez odpowiednie zespoły w Elektrowni i PGE. Po wypracowaniu wspólnego stanowiska, komentarze i uwagi zostaną przedstawione Kredytodawcom w celu rozpoczęcia procesu wprowadzania zmian do Dokumentacji Finansowej.

43.7. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Jako zabezpieczenia spłaty pożyczek Grupa stosuje wiele instrumentów zabezpieczających oraz ich kombinacje. Do najczęstszych należą umowy przelewu wierzytelności, weksle oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Dodatkowo Grupa wykorzystuje pełnomocnictwa do rachunków bankowych i cesje wierzytelności. Na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa wykazywała także hipotekę na nowym Bloku 858 MW budowanym w PGE Elektrowni Bełchatów i zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i zbywalnych praw majątkowych na tym Bloku.

Spłaty pożyczek zabezpieczają także zastaw na majątku trwałym, umowa na wieloletnią dostawę węgla, umowy gwarancyjne oraz przewłaszczenie na zabezpieczenie węgla.

Na dzień bilansowy aktywa o następującej wartości stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych:

	Wartość bilansowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań na dzień	
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2007
Rzeczowe aktywa trwale ¹⁾	2 995 274	1 107 420
Zapasy	15 000	13 000
Należności z tytułu dostaw i usług ²⁾	368 107	282 620
Środki pieniężne	9 986	2 408
Inne aktywa	-	14 819
Razem wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań finansowych	3 388 367	1 420 267

1) W tym użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego

2) W tym objęte zastawem lub cesją wierzytelności

43.8. Sytuacje/ zagadnienia dotyczące instrumentów finansowych nie występujące w Grupie

W Grupie Kapitałowej w trakcie okresu sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2008 roku nie wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze i sytuacje wymagające ujawnienia:

- do dnia bilansowego, Grupa nie skorzystała z możliwości wyznaczenia instrumentu finansowego na moment początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (MSSF 7, par. 9, 10, 11),
- nie dokonano przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę sposobu wyceny tych aktywów (MSSF 7, par. 12),
- na rzecz Grupy nie ustanowiono zabezpieczeń na żadnej z kategorii aktywów, które powodowałyby poprawę warunków kredytowania (MSSF 7, par. 15), ani też Grupa nie przejmowała żadnych aktywów w ramach windykacji ustanowionych na jej rzecz przedmiotów zabezpieczenia (MSSF 7, par.38),

- Grupa nie wyemitowała żadnych instrumentów zawierających składnik zobowiązaniowy i składnik kapitałowy (MSSF 7, par. 17),
- Poza kwestiami opisanymi w nocie nr 43.6. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa Kapitałowa nie naruszyła żadnych postanowień umów kredytowych (MSSF 7, par. 18),
- Grupa zarządza aktywami zgromadzonymi na rachunku funduszu likwidacji zakładów górniczych. Nie otrzymuje jednak z tytułu tego rodzaju działalności powierniczej żadnego wynagrodzenia (MSSF 7, par. 20.c.ii),
- Grupa nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń,
- Nie nabyto żadnych aktywów finansowych po cenie istotnie odbiegającej od ich wartości godziwej (MSSF 7, par. 28).

44. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółki należące do Grupy Kapitałowej PGE z tytułu prowadzonej działalności narażone są na następujące typy ryzyka finansowego:

- Ryzyko rynkowe, w tym:
 - Ryzyko stopy procentowej;
 - Ryzyko walutowe;
 - Ryzyko cenowe;
- Ryzyko kredytowe;
- Ryzyko płynności;

Od momentu wniesienia spółek do PGE, Grupa zarządza ryzykiem finansowym w formie i zakresie takim, jak zaprezentowano w dalszej części poniższego punktu. Obecnie Grupa jest na etapie opracowywania grupowych procedur i polityk zarządzania ryzykiem finansowym. We wcześniejszym okresie funkcja zarządzania ryzykiem finansowym była realizowana na poziomie poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PGE.

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w spółkach Grupy Kapitałowej PGE jest ograniczenie wahań poziomu przepływów pieniężnych i wyniku finansowego wynikających z ekspozycji spółek na ryzyko rynkowe. Zdefiniowany cel jest realizowany na poziomie Grupy Kapitałowej PGE lub na poziomie każdej spółki, o ile nie pozostaje to w sprzeczności z celem na poziomie Grupy.

Zarówno na poziomie Grupy Kapitałowej PGE jak i pojedynczych spółek realizacja celu odbywa się poprzez wykorzystanie mechanizmu naturalnego zabezpieczenia oraz przy wykorzystaniu zabezpieczających transakcji pochodnych w zakresie, w jakim jest to zgodne z wewnętrznymi regulacjami Grupy.

Żadna ze spółek Grupy Kapitałowej PGE nie zawiera transakcji pochodnych w celu innym niż zabezpieczenie zidentyfikowanej ekspozycji na ryzyko rynkowe. Tym samym w Grupie nie jest dozwolone zawieranie transakcji spekulacyjnych, czyli takich, które zwiększają ekspozycję na ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe lub ryzyko towarowe w porównaniu z ich poziomem wynikającym ze zidentyfikowanych źródeł ekspozycji spółek na wymienione typy ryzyka rynkowego i mają na celu uzyskanie dodatkowych zysków ze zmiany poziomu czynników ryzyka.

Grupa Kapitałowa PGE stosuje aktywne podejście do zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym. Docelowe podejście do zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym w Grupie Kapitałowej PGE zakłada dokonywanie transferu ryzyka rynkowego generowanego przez Spółki Grupy PGE do podmiotu dominującego, tzn. PGE S.A. poprzez wykorzystanie transakcji wewnątrz Grupy. Transakcje wewnętrzne są zawierane na warunkach rynkowych. Aktywne podejście do zarządzania ryzykiem rynkowym zakłada:

- Dostosowywanie poziomu zabezpieczenia (współczynnika zabezpieczonej ekspozycji w stosunku do całej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko walutowe) do oczekiwań Grupy w zakresie kształtowania się czynników ryzyka celem uzyskania korzyści wynikających z oczekiwanych zmian czynników ryzyka;
- Wspieranie realizacji założeń budżetowych Grupy, realizacji programów inwestycyjnych oraz strategii rozwoju Grupy poprzez wykorzystywanie mechanizmu zabezpieczeń ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka walutowego.

Funkcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym w Grupie Kapitałowej PGE docelowo będzie realizowana przez spółkę dominującą, tj. PGE SA przy aktywnym wsparciu pozostałych spółek należących do Grupy.

44.1. Ryzyko płynności

Spółki Grupy Kapitałowej PGE prowadzą aktywną politykę inwestowania wolnych środków pieniężnych. Oznacza to, że spółki monitorują stan nadwyżek finansowych oraz dokonują prognoz przyszłych przepływów pieniężnych i na tej bazie realizują strategię inwestycyjną względem wolnych środków pieniężnych dążąc do realizacji celów strategii inwestycyjnej.

W przypadku niedoborów środków pieniężnych, Spółki Grupy PGE korzystają z dostępnych źródeł finansowania w przedstawionej poniżej kolejności:

- udzielony przez bank kredyt w rachunku bieżącym;
- emisja obligacji obejmowanych przez PGE SA.

44.2. Ryzyko stopy procentowej

Spółki Grupy Kapitałowej PGE są narażone na ryzyko stopy procentowej na skutek finansowania swojej działalności operacyjnej oraz inwestycyjnej poprzez pozyskiwanie zadłużenia oprocentowanego według zmiennej stopy procentowej lub poprzez inwestycje w aktywa finansowe oprocentowane według zmiennej lub stałej stopy procentowej. Z drugiej strony finansowanie działalności poprzez pozyskiwanie zadłużenia według stałej stopy procentowej wiąże się z ryzykiem utraconych korzyści w przypadku spadku stóp procentowych.

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim lokat, środków pieniężnych, inwestycji w obligacje spółki Autostrada Wielkopolska S.A. oraz zobowiązań z tytułu otrzymanych kredytów oraz wyemitowanych obligacji.

Poniższa tabela prezentuje lukę stopy procentowej, stanowiącą ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej, oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty oraz rodzaj oprocentowania:

		Rodzaj oprocentowania	Nominal pozycji na 31.12.2008	Nominal pozycji na 31.12.2007
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stale	243 588	578 487
		Zmienne	2 066 213	2 726 378
	Inne waluty	Stale	365 719	-
		Zmienne	74 624	-
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stale	1 682 761	2 188 838
		Zmienne	4 747 088	4 080 544
	Inne waluty	Stale	22 389	25 911
		Zmienne	1 119 269	450 026
Ekspozycja netto	PLN	Stale	(1 439 173)	(1 610 351)
		Zmienne	(2 680 875)	(1 354 166)
	Inne waluty	Stale	343 330	(25 911)
		Zmienne	(1 044 645)	(450 026)

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach krótszych niż jeden rok. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów, z wyjątkiem obligacji spółki Autostrada Wielkopolska S.A., które nabyte są z dyskontem i nie są oprocentowane do dnia 30 listopada 2018 roku, natomiast od 30 listopada 2018 roku oprocentowane są stopą zmienną.

Grupa narażona jest także na ryzyko zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych typu SWAP, wynikające ze zmian stóp procentowych.

44.3. Ryzyko walutowe

W spółkach Grupy Kapitałowej PGE można zidentyfikować dwie kategorie ekspozycji na ryzyko walutowe:

Ekspozycja na ryzyko transakcyjne

Wynika z faktu, iż część przepływów pieniężnych związanych z podstawową działalnością biznesową spółek jest denominowana lub indeksowana do kursów walut obcych. Ekspozycja na ryzyko transakcyjne powstaje również na skutek realizacji inwestycji kapitałowych oraz finansowania działalności w walutach obcych. Ryzyko walutowe odnosi się do zmienności przyszłych przepływów pieniężnych denominowanych/ indeksowanych do walut obcych na skutek zmian kursów walutowych;

Ekspozycja na ryzyko translacyjne

Powstaje na skutek przeliczania pozycji bilansowych wyrażonych w walutach obcych na walutę sprawozdań finansowych spółek, tj. PLN. Analogicznie jak w przypadku ryzyka transakcyjnego brak pewności, co do przyszłego kształtowania się kursów walutowych, według których dokonywane będzie przeliczenie sprawozdań finansowych na dzień bilansowy powoduje niepewność, co do wartości tych pozycji w PLN na dzień bilansowy oraz związanych z nimi przychodów i/ kosztów finansowych z tytułu różnic kursowych wykazywanych w rachunku zysków i strat.

Poniżej przedstawione zostały główne elementy stanowiące źródła ekspozycji na ryzyko walutowe Grupy:

- Wydatki inwestycyjne denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- Zadłużenie spółek należących do Grupy denominowane w walutach obcych;
- Transakcje sprzedaży energii elektrycznej w eksporcie denominowane w walutach obcych;
- Transakcje zakupu energii elektrycznej denominowane w walutach obcych oraz transakcje zakupu energii elektrycznej, dla których część ceny zakupu indeksowana jest do kursu walutowego;
- Opłaty denominowane/ indeksowane do kursów walut obcych z tytułu zakupu mocy przesyłowych;
- Transakcje sprzedaży praw do emisji CO₂ denominowane/ indeksowane do kursów walut obcych;
- Transakcje zakupu praw do emisji CO₂ denominowane/ indeksowane do kursów walut obcych;
- Wydatki związane z bieżącą eksploatacją środków produkcji denominowane/ indeksowane do kursów walut obcych;
- Aktywa finansowe o charakterze lokacyjnym denominowane w walutach obcych.

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na szczególne klasy instrumentów finansowych:

	Łączna wartość bilansowa w PLN	Pozycja walutowa na dzień 31 grudnia 2008							
		EUR		USD		CHF		SEK	
		w walucie	W PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe									
Lokaty i depozyty	87 167	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabyte obligacje, weksle, bony	408 796	63 891	266 578	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	1 792 607	3 741	15 609	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 140 837	17 545	73 204	459	1 360	20	55	13	5
Pożyczki udzielone	112 014	-	-	-	-	-	-	259 463	99 141
Pozostałe należności finansowe	74 466	-	-	-	-	-	-	-	-
Udziały i akcje w podmiotach nie notowanych na aktywnych rynkach	195 505	-	-	-	-	-	-	-	-
Akcje notowane na aktywnych rynkach	74 462	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	34 782	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu leasingu	1 330	-	-	-	-	-	-	-	-
Rekompensaty z tytułu KDT	606 371								
Zobowiązania finansowe									
Instrumenty pochodne	(62 639)	-	-	(21 149)	(62 639)	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(5 876 483)	(95 750)	(395 023)	(130 596)	(386 800)	(106 088)	(297 196)	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(1 632 385)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(1 653 311)	(5 253)	(21 919)	(185)	(549)	-	-	(7 236)	(2 765)
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	(2 726)	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozycja walutowa netto		(15 826)	(61 551)	(151 471)	(448 628)	(106 068)	(297 141)	252 240	96 381

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		Pozycja walutowa na dzień 31 grudnia 2007				SEK	
		w walucie	w PLN	USD	CHF	SEK	w walucie	w PLN	
				w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe									
Lokaty i depozyty	104 993	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabyte obligacje, weksle, bony	332 235	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	2 336 541	10 972	39 303	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 726 378	20 852	74 692	184	447	15	33	3	1
Pożyczki udzielone	139 286	-	-	-	-	-	-	168 759	64 213
Pozostałe należności finansowe	115 606	-	-	-	-	-	-	-	-
Udziały i akcje w podmiotach nie notowanych na aktywnych rynkach	138 196	-	-	-	-	-	-	111 837	42 554
Akcje notowane na aktywnych rynkach	75 195	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	303 231	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu leasingu	1 316	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe									
Instrumenty pochodne	(17 817)	-	-	(7 317)	(17 817)	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(5 310 391)	(57 027)	(204 267)	(138 918)	(338 265)	(123 531)	(267 000)	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	(1 741 093)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(2 058 847)	(5 539)	(19 841)	(635)	(1 547)	-	-	(8 205)	(3 122)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(22 164)	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozycja walutowa netto		(30 742)	(110 113)	(146 686)	(357 182)	(123 516)	(266 967)	272 394	103 646

44.4. Ryzyko cen towarów

Spółki z grupy PGE z racji prowadzonej działalności narażone są na zmienność przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych w walucie krajowej z tytułu zmian cen następujących czynników ryzyka:

- Energii elektrycznej;
- Energii ciepłej;
- Węgla kamiennego;
- Gazu ziemnego;
- Praw do emisji CO₂;
- Praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii („zielone certyfikaty”) lub z kogeneracji („czerwone certyfikaty”).

Ze względu na fakt, że większość surowców naturalnych zużywanych przez elektrownie i pochodzi z kopalni działających w ramach Grupy, ekspozycja Grupy na wahania cen rynkowych tych surowców nie jest istotna.

Ekspozycję Grupy na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów zewnętrznych poszczególnych surowców, który został przedstawiony w poniższej tabeli:

Rodzaj paliwa	Rok 2008		Rok 2007	
	Tonaż - zakup zewnętrzny (tys. ton)	Koszty zakupu (mln PLN)	Tonaż - zakup zewnętrzny (tys. ton)	Koszty zakupu (mln PLN)
Węgiel kamienny	7 534	1 452	7 111	1 149
Gaz ziemny [tys. M ³]	532 492	372	550 714	340
Biomasa	408	85	370	60
Olej opałowy	64	74	50	49
Razem		1 983		1 598

44.5. Ryzyko kredytowe

W istotnych spółkach Grupy handlujących energią hurtowo transakcje zawierane są z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej lub wymagane jest odpowiednie zabezpieczenie od kontrahentów charakteryzujących się niższą oceną zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną zawrzeć istotne transakcje i skorzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczące.

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstąpienia od warunków kontraktowych.

Spółki Grupy Kapitałowej PGE narażone są na ryzyko kredytowe powstające w obszarze:

- Podstawowej działalności spółek - źródłem ryzyka kredytowego są m.in. transakcje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz energii cieplnej, transakcje zakupu i sprzedaży paliw kopalnianych, itp.;
- Działalności inwestycyjnej spółek - ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;
- Zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie - ryzyko kredytowe dotyczy możliwości wystąpienia sytuacji braku realizacji zobowiązań drugiej strony transakcji pochodnej w stosunku do spółki Grupy Kapitałowej PGE, jeżeli wartość godziwa transakcji pochodnej jest dodatnia z punktu widzenia Grupy. Omawiane źródło ryzyka kredytowego dotyczy w największym stopniu spółki PGE S.A.
- Lokowania wolnych środków pieniężnych spółek - ryzyko kredytowe powstaje na skutek lokowania wolnych środków pieniężnych przez spółki Grupy Kapitałowej PGE w papiery wartościowe obciążone ryzykiem kredytowym tj. inne instrumenty finansowe niż emitowane przez Skarb Państwa.

Klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego, to:

- Lokaty i depozyty;
- Nabyte obligacje, weksle, bony;
- Należności z tytułu dostaw i usług;
- Pożyczki udzielone;
- Pozostałe należności finansowe;
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- Instrumenty pochodne;
- Udzielone gwarancje i poręczenia.

W Grupie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z:

- Pożyczką długoterminową dla spółki Swe-Pol Link stanowiącej 89% salda pożyczek udzielonych.
- Należnościami z tytułu dostaw i usług handlowych u największych odbiorców. Na dzień 31 grudnia 2008 udział trzech największych kontrahentów wyniósł 18% salda należności z tytułu dostaw i usług. Dodatkowo należności spółek sprzedaży detalicznej od gospodarstw domowych stanowią około 34% salda należności handlowych.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów finansowych Grupy jest równa wartościom bilansowym tych pozycji. Łączna maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów Grupy wyniosła 5 528 337 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Jak opisano szczegółowo w nocie 39, maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z udzielonych gwarancji i poręczeń wynosiła na dzień 31 grudnia 2008 roku 821 tysięcy złotych.

44.5.1 Nabyte obligacje, weksle, bony

Na dzień 31 grudnia 2008 roku 97% stanu bilansowego stanowią obligacje wyemitowane przez spółkę Autostrada Wielkopolska S.A.

44.5.2 Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług mają zazwyczaj 2-3 tygodniowe terminy płatności, w 2008 roku Grupa oczekiwała średnio na spłatę należności 32 dni. Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedanej energii i usług dodatkowych. Poprzez bieżącą kontrolę należności handlowych zdaniem kierownictwa nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik: ocena standingu finansowego kontrahentów wraz z nadawaniem limitów kredytowych; wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym; standaryzacja zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzacja zabezpieczeń kredytowych; system bieżącego monitoringu płatności i system wczesnej windykacji; systematyczny pomiar ryzyka kredytowego wynikający z prowadzonej działalności handlowej; współpraca z wywiadowaniami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

W ujęciu geograficznym ryzyko kredytowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług prezentuje poniższa tabela:

Region geograficzny/ kraj	31 grudnia 2008 roku		31 grudnia 2007 roku	
	Saldo należności	Udział %	Saldo należności	Udział %
Polska	1 718 397	95%	2 245 277	96%
Niemcy	30 158	2%	47 986	2%
Szwajcaria	-	-	25 762	1%
Czechy	13 590	1%	-	-
Pozostałe	30 462	2%	17 516	1%
Razem	1 792 607	100%	2 336 541	100%

44.5.3 Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym związanych z środkami pieniężnymi poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadających rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Udział trzech

banków, w których Grupa posiada największe salda środków pieniężnych na 31 grudnia 2008 wynosił 53%.

44.5.4 Pożyczki udzielone, pozostałe należności

Na wartość pozostałych należności finansowych składają się głównie należności z tytułu rekompensat KDT (kwestia została szczegółowo opisana w nocie nr 46 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) oraz kwota przedpłaty za opłaty przesyłowe dokonana przez Grupę na rzecz Vattenfall Szwecja, która jest rozliczana analogicznie jak udzielona pożyczka. Należność z tytułu rekompensat KDT stanowi około 52% a przedpłata do spółki Vattenfall stanowi 9% salda pożyczek i należności na dzień 31 grudnia 2008 roku (z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług). Przedpłata została dokonana w styczniu 2005 roku przez Spółkę na przyszłe usługi przesyłowe. Grupa ocenia, że wiarygodność kredytowa należności od Vattenfall jest wysoka. Całość należności z tego tytułu denominowana jest w koronach szwedzkich.

44.5.5 Instrumenty pochodne

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje pochodne działają w sektorze finansowym. Są to polskie banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Na dzień bilansowy Grupa posiadała zawartą jedną transakcję pochodną, szczegółowo opisaną w nocie nr 43.4.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

44.5.6 Udzielone gwarancje i poręczenia

Gwarancje i poręczenia udzielone przez spółki z Grupy zostały przedstawione w nocie 38 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

44.5.7 Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wyłącznie należności z tytułu dostaw i usług oraz udziały i akcje w podmiotach nie notowanych na aktywnych rynkach były objęte odpisem aktualizującym należności. Zmiana stanu kont odpisów aktualizujących dla tych klas instrumentów finansowych została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone	Udziały i akcje w podmiotach nie notowanych na aktywnych rynkach
31 grudnia 2008			
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	271 110	-	140 529
Wykorzystanie odpisów	(29 106)		(349)
Rozwiązanie odpisów	(45 451)		(96 405)
Przekazanie/ objęcie w ramach podziału zakładu energetycznego	-		-
Utworzenie odpisów	49 870		4 905
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	246 423	-	48 680
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 039 030	112 014	244 185
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	1 792 607	112 014	195 505
31 grudnia 2007			
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	313 183	-	118 155
Wykorzystanie odpisów	(13 968)		(8 147)
Rozwiązanie odpisów	(80 978)		(1 592)
Przekazanie/ objęcie w ramach podziału zakładu energetycznego	8		0
Utworzenie odpisów	52 955		32 113
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	271 110	-	140 529
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 606 309	139 286	278 725
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	2 335 199	139 286	138 196

Większość odpisów aktualizujących utworzonych przez Grupę w trakcie okresu dotyczy należności handlowych zakładów energetycznych od klientów detalicznych. Kwota odpisów aktualizujących należności handlowe zakładów energetycznych na dzień bilansowy 31 grudnia 2008 roku wynosi 205 040 tysięcy złotych.

Czynniki, które Grupa wzięła pod uwagę ustalając utratę wartości tych składników zostały opisane w nocie 12 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poza należnościami z tytułu dostaw i usług Grupa nie posiada istotnych pozycji należności, które na dzień bilansowy były przeterminowane lecz nie objęte odpisem aktualizującym. Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, uwzględniającą odpisy z tytułu utraty wartości:

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe pożyczki i należności	Nie przeterminowane	< 30 dni	Przeterminowane			
			30 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31 grudnia 2008 roku						
Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	2 589 769	172 361	90 742	42 229	14 411	361 952
Odpisy aktualizujące	(32 353)	(853)	(2 284)	(4 933)	(11 404)	(359 563)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	2 557 416	171 508	88 458	37 296	3 007	2 389

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe pożyczki i należności	Nie przeterminowane	< 30 dni	Przeterminowane			
			30 – 60 dni	60 – 90 dni	90 – 120 dni	>120 dni
31 grudnia 2007 roku						
Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	2 513 685	174 731	44 194	48 120	9 216	416 820
Odpisy aktualizujące	(35 994)	(3 928)	(3 874)	(3 564)	(661)	(371 376)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	2 477 691	170 803	40 320	44 556	8 555	45 444

W 2008 roku Grupa zmieniła sposób prezentacji analizy wiekowej.

44.6. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Spółki Grupy Kapitałowej PGE narażone są na ryzyko płynności w obszarze:

- Podstawowej działalności spółek - ryzyko płynności powstaje na skutek niedopasowania struktury terminów operacyjnych przepływów pieniężnych, dat realizacji aktywów i zobowiązań;
- Zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie - ryzyko płynności powstaje na skutek pojawienia się konieczności rozliczenia zabezpieczających transakcji pochodnych, których wartość z punktu widzenia Grupy jest ujemna lub zagwarantowania drugiej stronie transakcji depozytu zabezpieczającego (zabezpieczenie gotówkowe), w przypadku ujemnej wyceny transakcji pochodnych w okresie trwania transakcji zabezpieczającej danej spółki.
- Lokowania wolnych środków pieniężnych spółek - ryzyko płynności powstaje na skutek pojawienia się konieczności upłynnienia posiadanych aktywów finansowych, dla których rynek cechuje się niskim wolumenem obrotu i/lub relatywnie dużą rozpiętością cen zakupu i cen sprzedaży.

Tabela poniżej przedstawia wymagalność zobowiązań finansowych Grupy na 31 grudnia 2008 roku wg daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2008	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje	23 377	1 626 624	-	-	1 650 001
Oprocentowane kredyty i pożyczki	860 038	911 513	3 426 527	2 137 257	7 335 335
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 653 311	-	-	-	1 653 311
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	282	845	1 599	-	2 726
Instrumenty pochodne	1 255	13 020	43 375	20 105	77 755
Łącznie	2 448 263	2 552 002	3 471 501	2 157 362	10 719 128

31 grudnia 2007	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje	24 692	274 957	1 575 640	-	1 875 289
Oprocentowane kredyty i pożyczki	483 104	823 599	3 593 374	1 344 095	6 244 172
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2 054 392	-	3 781	-	2 058 173
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	4 964	14 891	2 983	-	22 837
Instrumenty pochodne	183	2 440	8 828	5 441	16 892
Łącznie	2 567 335	1 115 887	5 184 606	1 349 536	10 217 363

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14-dniowych.

44.7. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości

Spółka identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe.

Obecnie Grupa Kapitałowa PGE narażona jest głównie na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN, CHF/PLN oraz SEK/PLN. Ponadto Grupa narażona jest na ryzyko zmian referencyjnych stóp procentowych PLN, EUR, USD oraz CHF. Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa PGE wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

Potencjalnie możliwe zmiany kursów walutowych zostały oszacowane na $\pm 22,75\%$ dla kursu EUR/PLN, $\pm 32,25\%$ dla kursu USD/PLN, $\pm 26,79\%$ dla kursu CHF/PLN i $\pm 23,35\%$ dla kursu SEK/PLN.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych dla walut, w których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych z daty bilansowej potencjalnie możliwe zmiany oszacowano na poziomie ± 262 pb dla WIBOR, ± 131 pb dla EURIBOR, ± 138 pb dla LIBOR USD i ± 89 pb dla LIBOR CHF.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Spółka jest narażona na dzień bilansowy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

44.7.1 Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN, CHF/PLN oraz SEK/PLN.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko kursów walutowych.

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2008		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2008 roku							
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN		CHF/PLN		SEK/PLN	
	tys. PLN	tys. PLN	wynik finansowy netto kurs EUR/PLN + 22,75%	wynik finansowy netto kurs EUR/PLN - 22,75%	wynik finansowy netto Kurs USD/PLN + 32,25%	wynik finansowy netto kurs USD/PLN - 32,25%	wynik finansowy netto kurs CHF/PLN + 26,79%	wynik finansowy netto kurs CHF/PLN - 26,79%	wynik finansowy netto kurs SEK/PLN + 23,35%	wynik finansowy netto kurs SEK/PLN - 23,35%
Należności z tytułu dostaw i usług	1 792 607	15 609	3 551	(3 551)	-	-	-	-	-	-
Pożyczki udzielone	112 014	99 141	-	-	-	-	-	-	23 153	(23 153)
Nabyte obligacje, weksle, bony	408 796	266 578	60 646	(60 646)						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 140 837	74 624	16 654	(16 654)	439	(439)	15	(15)	1	(1)
Instrumenty pochodne	(62 639)	(62 639)	-	-	(20 201)	20 201	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(5 876 483)	(1 079 019)	(89 868)	89 868	(124 743)	124 743	(79 625)	79 625	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(1 653 311)	(25 233)	(4 987)	4 987	(177)	177	-	-	(646)	646
Zmiana zysku brutto			(14 004)	14 004	(144 682)	144 682	(79 610)	79 610	22 508	(22 508)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2007		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2007 roku							
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN		USD/PLN		CHF/PLN		SEK/PLN	
	tys. PLN	tys. PLN	wynik finansowy netto kurs EUR/PLN + 6,025%	wynik finansowy netto kurs EUR/PLN - 6,025%	wynik finansowy netto Kurs USD/PLN + 9,4%	wynik finansowy netto kurs USD/PLN - 9,4%	wynik finansowy netto kurs CHF/PLN + 9,39%	wynik finansowy netto kurs CHF/PLN - 9,39%	wynik finansowy netto kurs SEK/PLN + 6,46%	wynik finansowy netto kurs SEK/PLN - 6,46%
Należności z tytułu dostaw i usług	2 336 541	39 303	2 368	(2 368)	-	-	-	-	-	-
Pożyczki udzielone	139 286	64 213	-	-	-	-	-	-	4 148	(4 148)
Udziały i akcje w podmiotach nie notowanych na aktywnych rynkach	138 196	42 554	-	-	-	-	-	-	2 749	(2 749)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 726 378	75 174	4 500	(4 500)	42	(42)	3	(3)	-	-
Instrumenty pochodne	(17 817)	(17 817)	-	-	(1 675)	1 675	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(5 310 391)	(809 532)	(12 307)	12 307	(31 797)	31 797	(25 071)	25 071	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(2 058 847)	(21 388)	(1 195)	1 195	(145)	145	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(6 634)	6 634	(33 575)	33 575	(25 068)	25 068	6 897	(6 897)

44.7.2 Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej:

Aktywa i zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2008		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2008 roku							
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR		LIBOR USD		LIBOR CHF	
			wynik finansowy netto		wynik finansowy netto		wynik finansowy netto		wynik finansowy netto	
			WIBOR + 262pb	WIBOR - 262 pb	EURIBOR+ 131pb	EURIBOR - 131 pb	LIBOR USD + 138pb	LIBOR USD - 138pb	LIBOR CHF + 89pb	LIBOR CHF - 89pb
tys. PLN	tys. PLN									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 140 837	2 140 837	61 751	(61 751)	966	(966)	13	(13)	-	-
Instrumenty pochodne	(62 639)	(62 639)	-	-	-	-	(26 346)	26 346	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(5 876 483)	(4 171 333)	(71 345)	71 345	(3 916)	3 916	(4 345)	4 345	(2 728)	2 728
Wyemitowane obligacje	(1 632 385)	(1 632 385)	(44 159)	44 159	0	0	0	0	0	0
Zmiana zysku brutto			(53 753)	53 753	(2 950)	2 950	(30 678)	30 678	(2 728)	2 728

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2008 roku zgodne z MSSF (w tysiącach złotych)

Aktywa i zobowiązania Finansowe	31 grudnia 2007		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2007 roku							
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR		LIBOR USD		LIBOR CHF	
			wynik finansowy netto		wynik finansowy netto		wynik finansowy netto		wynik finansowy netto	
			WIBOR + 49pb	WIBOR -49 pb	EURIBOR + 65pb	EURIBOR - 65 pb	LIBOR USD + 116pb	LIBOR USD -116 pb	LIBOR CHF + 53pb	LIBOR CHF -53 pb
tys. PLN	tys. PLN									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 726 378	2 726 378	13 308	(13 308)	813	(813)	0	0	0	0
Instrumenty pochodne	(17 817)	(17 817)	0	0	0	0	18 626	(18 626)		
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(5 310 391)	(3 119 238)	(13 697)	13 697	(1 191)	1 191	(5 126)	5 126	(1 426)	1 426
Wyemitowane obligacje	(1 741 093)	(1 741 093)	(4 266)	4 266	0	0	0	0	0	0
Zmiana zysku brutto			(4 655)	4 655	(378)	378	13 500	(13 500)	(1 426)	1 426

Zmiany stóp procentowych nie mają bezpośredniego wpływu na wartość kapitału własnego Grupy.

45. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie w Grupie (w etatach) według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2008 roku kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2007	Rok zakończony 31 grudnia 2008
Pracownicy ogółem, z tego:	47 734	46 626
Wydobycie i wytwarzanie	23 552	22 968
Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	160	174
Spółki sprzedaży detalicznej i dystrybucyjnej, w tym:	14 508	14 518
- spółki dystrybucyjne	12 793	12 796
- spółki sprzedaży detalicznej	1 715	1 722
Sprzedaż hurtowa energii i pozostałych produktów rynku energetycznego	370	471
Pozostałe konsolidowane Spółki	9 144	8 496

46. Istotne zdarzenia okresu sprawozdawczego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym

46.1. Kontrakty długoterminowe

Rozpoczęty w latach 2001-2006 proces przygotowania restrukturyzacji kontraktów długoterminowych (KDT) był kontynuowany w 2007 roku. Prace legislacyjne zakończyły się 29 czerwca 2007 roku, gdy Sejm przyjął Ustawę o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130 poz. 905 z 2007 r.) („Ustawa o KDT”).

W ciągu roku 2007 prowadzone były prace związane z analizą prawną zapisów poszczególnych artykułów projektu wyżej wymienionej Ustawy o KDT oraz zagrożeń i ryzyk związanych z wejściem w życie Ustawy o KDT – w przypadku braku akceptacji programu rządowego przez Komisję Europejską. Po opublikowaniu decyzji Komisji Europejskiej w dniu 25 września 2007 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. była organizatorem prac nad dokonaniem analizy prawnej skutków tej decyzji dla poszczególnych wytwórców grupy PGE. Spółka uczestniczyła także w procesie koordynacji prac związanych z rozwiązaniem umów długoterminowych biorąc aktywny udział w pracach Zespołu ds. rozwiązania KDT.

W założonym przepisami Ustawy o KDT terminie, tj. do dnia 31 grudnia 2007 roku, PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. podpisała Umowy Rozwiązujące ze wszystkimi wytwórcami będącymi stronami KDT. Podpisanie umowy rozwiązującej stanowiło podstawę do otrzymania przez wytwórców środków na pokrycie wydatków wytwórców niepokrytych przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerwy mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu KDT, wynikających z nakładów poniesionych przez wytwórców do dnia 1 maja 2004 roku na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej. Zgodnie z ustawą dla każdego wytwórcy ustalona została maksymalna wysokość kosztów osieroconych oraz wielkości przyjęte do obliczenia rocznej wysokości korekty kosztów. Po rozwiązaniu KDT wytwórca otrzyma środki w formie zaliczki poczynając od roku 2008. Następnie w ciągu tzw. okresu korygowania, trwającego do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, co roku dokonywana będzie roczna korekta kosztów osieroconych. W roku

następującym po roku, w którym zakończony zostanie okres korygowania dla danego wytwórcy, dokonana zostanie korekta końcowa kosztów osieroconych.

Spółki z Grupy Kapitałowej PGE również były stronami kontraktów długoterminowych i po ich rozwiązaniu otrzymały prawo do rekompensat. Maksymalna wysokość kosztów osieroconych, włączając w to koszty osierocone przypadające na rok 2007, wraz z uwzględnieniem kosztów dodatkowych (o których mowa w art. 44 wyżej wymienionej Ustawy o KDT) na podstawie załącznika nr 2 wynosi:

- PGE Elektrownia Opole S.A. – 1 965 700 tysięcy złotych;
- PGE Elektrownia Turów S.A. – 2 571 151 tysięcy złotych;
- PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. – 633 496 tysięcy złotych;
- PGE Elektrociepłownia Rzeszów S.A. – 421 810 tysięcy złotych;
- PGE Elektrociepłownia Lublin-Wrotków Sp. z o.o. – 616 743 tysięcy złotych;
- PGE Elektrociepłownia Gorzów S.A. – 108 028 tysięcy złotych.

W trakcie 2008 roku wymienione powyżej spółki otrzymały dwie zaliczki z tytułu rekompensat w łącznej kwocie 715 958 tysięcy złotych. Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości w przychodach za 2008 rok ujęta została kwota 1 322 318 tysięcy złotych. Różnica pomiędzy wysokością otrzymanych zaliczek a wysokością przychodów rozpoznanych w rachunku zysków i strat została ujęta w pozycji pozostałych należności.

Ostateczna wartość otrzymanych rekompensat zależeć będzie głównie od cen energii elektrycznej, jakie będą się kształtować na rynku po wejściu w życie Ustawy o KDT oraz w trakcie całego okresu korygowania.

Zapisy wyżej wymienionej ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej odnoszą się zarówno do indywidualnych wytwórców jak również do wytwórców wchodzących w skład grup kapitałowych w rozumieniu Ustawy o KDT. Kwestia ta w szczególności dotyczy Elektrowni Bełchatów, Elektrowni Opole oraz Elektrowni Turów. Treść poszczególnych artykułów odnoszących się do wytwórców wchodzących w skład grup kapitałowych jest jednak niejednoznaczna, w szczególności w zakresie dotyczącym obliczania korekt rocznych oraz korekty końcowej. Grupa przeprowadziła szczegółowe analizy i prognozy wysokości korekt rocznych i korekty końcowej, przyjmując najbardziej wiarygodne jej zdaniem założenia.

Do oszacowania korekt rocznych oraz korekt końcowych dla wymienionych wyżej trzech spółek wytwórczych, stanowiących grupę kapitałową w rozumieniu Ustawy o KDT, Grupa przyjęła:

- W zakresie dotyczącym kalkulacji korekty rocznej przyjęto, iż dodatnia różnica pomiędzy wynikiem prognozowanym a wynikiem zrealizowanym w ciągu roku przez Elektrownię Bełchatów może mieć wpływ na korekty roczne kosztów osieroconych Elektrowni Opole oraz Elektrowni Turów dla danego roku jedynie w przypadku zaistnienia dodatniej korekty rocznej.

- W zakresie dotyczącym kalkulacji korekty końcowej przyjęto, iż wartości należnych kosztów osieroconych oraz wartość korekty końcowej winny być obliczone osobno dla każdego z wytwórców. W przypadku wystąpienia w Elektrowni Turów lub w Elektrowni Opole dodatniej korekty końcowej, wartość tej korekty zostanie skorygowana o sumę różnic pomiędzy wynikami prognozowanymi w ustawie a wynikami faktycznie zrealizowanymi przez Elektrownię Belchatów w części określonej proporcjonalnie do udziału kwoty maksymalnej kosztów osieroconych ustalonej dla danego wytwórcy w sumie kwot maksymalnych tych kosztów dla wszystkich wytwórców wchodzących w skład grupy.

Przeprowadzając obliczenia prognozowanych wyników poszczególnych spółek oraz wynikających z nich rekompensat, korekt rocznych kosztów osieroconych oraz korekt końcowych, Grupa zastosowała swoją najlepszą wiedzę w tym zakresie a także korzystała ze wsparcia zewnętrznych ekspertów. Pomimo, iż zdaniem Grupy powyżej przedstawiony sposób dokonywania szacunków dotyczących rozliczeń wynikających z Ustawy o KDT jest w pełni prawidłowy i zgodny z zapisami Ustawy o KDT, to jednak, jeżeli ostateczne interpretacje Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki byłyby inne niż przyjęte przez Grupę oraz w przypadku, gdyby wystąpiłyby zmiany przyjętych założeń, mogłoby to wpłynąć na wyniki szacunków i w konsekwencji mogłoby doprowadzić do istotnych zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Grupy Kapitałowej PGE.

46.2. Kwestia opodatkowania energii elektrycznej podatkiem akcyzowym

W związku z niezgodnością polskich przepisów dotyczących akcyzy od energii elektrycznej z przepisami wspólnotowymi w dniu 11 lutego 2009 roku elektrownie i elektrociepłownie należące do Grupy PGE złożyły korekty deklaracji wraz z wnioskami stwierdzającymi nadpłatę podatku akcyzowego za lata 2006 - 2008. Łączna wartość nadpłaty stwierdzona w przedmiotowych wnioskach wyniosła około 3,3 miliarda złotych.

W dniu 12 stycznia 2009 roku zapadł wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej potwierdzający, iż Polska złamała unijne prawo poprzez zaniechanie dostosowania do dnia 1 stycznia 2006 roku swojego systemu opodatkowania energii elektrycznej do wymogów art. 21 ust. 5 dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 roku w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (zmienionej dyrektywą Rady 2004/74/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku) jako że obowiązek podatkowy w zakresie podatku akcyzowego od energii elektrycznej w Polsce powstaje w momencie jej wydania przez producenta, a nie w momencie jej dostawy przez dystrybutora lub redystrybutora.

W świetle powyższego, istnieją znaczące szanse na uzyskanie zwrotu akcyzy uiszczonych niezgodnie z prawem unijnym. Ministerstwa Finansów stoi jednak na stanowisku, że taki zwrot wiązałby się z bezpodstawnym wzbogaceniem przez wytwórców, stąd jest niezasadny. Dlatego proces odzyskiwania akcyzy może się przeciągnąć aż do rozstrzygnięć sądowych.

Z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa nie ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym zwrotem nadpłaconego podatku akcyzowego.

46.3. Nabycie udziałów w SwePol Link AB przez PGE S.A.

W dniu 29 stycznia 2009 roku Spółka PGE S.A. przekazała na konto bankowe Vattenfall Aktiebolag 960 000 SEK tytułem zakupu udziałów w SwePol Link oraz 174 816 898 SEK tytułem przedpłaty na opłaty przesyłowe. W wyniku tej transakcji zrealizowana została II opcja zakupu udziałów od Vattenfall Aktiebolag, stanowiąca istotny element uzgodnionego przez strony Umowy Restrukturyzacyjnej Planu Restrukturyzacji.

W wyniku zakupu tych udziałów PGE S.A. posiada na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego 49% udziałów w SwePol Link AB.

46.4. Postępowanie arbitrażowe z powództwa spółki Vodafone Americas, Inc.

W dniu 21 listopada 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy, wydał postanowienie o uchyleniu postanowienia tegoż sądu z dnia 24 lutego 2006 roku. Uchylone postanowienie zakazywało m.in. zbywania należących do TDC akcji Polkomtel. Postanowienie jest konsekwencją wyroku częściowego z dnia 25 marca 2008 roku i wyroku końcowego z dnia 6 listopada 2008 roku, wydanych przez Trybunał Arbitrażowy przy Międzynarodowym Centrum Arbitrażowym Austriackiej Federalnej Izby Handlowej w Wiedniu w sprawie z powództwa Vodafone Americas INC. (VAI). W wyrokach tych Trybunał Arbitrażowy oddalił wszystkie roszczenia VAI, które mogły zablokować nabycie przez polskich Akcjonariuszy odpowiedniej części akcji tej spółki, należących do TDC Mobile International. Ponadto w dniu 19 listopada 2008 roku Vodafone Americans Inc, Vodafone International Holdings B.V., oraz polscy akcjonariusze zawarli porozumienie, zgodnie z którym VAI zobowiązał się do niekwestionowania wykonania prawa pierwokupu przez polskich akcjonariuszy.

Z dniem uprawomocnienia się Postanowienia z dnia 21 listopada 2008 roku spełniły się wszystkie warunki wynikające z Warunkowej Umowy Nabycia Akcji. Od momentu spełnienia się tych warunków, polscy Akcjonariusze, w tym Spółka Dominująca, miały obowiązek przystąpienia do realizacji umowy i nabycia akcji od TDC.

Zgodnie z powyższym w dniu 18 grudnia 2008 roku została przeprowadzona przez PGE S.A. transakcja zakupu od TDC Mobile International 878 311 akcji Polkomtel S.A. w kwocie 158 535 135,50 EURO. Po tej transakcji Spółka posiada łącznie 4 479 194 akcji Polkomtel S.A., co daje 21,85% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

46.5. Sprzedaż spółek EPC S.A. i PSE-Info Sp. z o.o.

W ramach realizacji przyjętego przez Radę Ministrów „Programu dla elektroenergetyki”, z końcem 2007 roku sfinalizowany został proces podziału Spółki Dominującej, w wyniku którego na PSE-Operator S.A. przeszła własność majątku sieciowego niezbędnego do prowadzenia działalności operatora przesyłowego.

W 2008 roku, w Grupie Kapitałowej PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. znajdowały się m.in. dwie spółki, których działalność jest bezpośrednio związana z działalnością PSE-Operator S.A. Świadczyły one usługi w zakresie systemów IT i projektowania inwestycji sieciowych, niezbędnych dla PSE-Operator S.A. i uzyskiwały z tego tytułu zdecydowaną większość swoich przychodów. W związku z przekazaniem do PSE-Operator S.A. majątku sieciowego, uzgodniono przekazanie spółki EPC S.A. i PSE-Info Sp. z o.o. na rzecz PSE-Operator S.A.

Wartości transakcji zostały uzgodnione na podstawie wycen sporządzonych przez Deloitte Advisory Sp. z o.o. na poziomie:

- 100% udziałów PSE-Info Sp. z o.o. – 11 400 tysięcy złotych
- 100% akcji EPC S.A. – 13 700 tysięcy złotych

Transakcja sprzedaży akcji i udziałów ww. spółek została sfinalizowana 5 maja 2008 roku.

46.6. Przekazanie eksploatacyjnych spółek obszarowych dla Skarbu Państwa

W dniu 21 maja 2008 roku, w oparciu o uchwałę Walnego Zgromadzenia PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z dnia 21 maja 2008 roku, Spółka dokonała wypłaty dywidendy rzeczowej z części kapitału rezerwowego w postaci akcji eksploatacyjnych spółek obszarowych tj. PSE-Centrum S.A., PSE-Wschód S.A., PSE-Zachód S.A., PSE-Północ S.A. i PSE-Południe S.A.

Dywidenda została wypłacona w formie przeniesienia przez Spółkę na Skarb Państwa prawa własności 100% akcji w tych spółkach. Oszacowana wartość 100% akcji Spółek wypłaconych w formie dywidendy rzeczowej wynosiła łącznie 100 900 tysięcy złotych a w podziale na poszczególne spółki przedstawia się następująco:

- PSE-PÓŁUDNIE S.A. – 35 600 tysięcy złotych
- PSE-CENTRUM S.A. – 3 900 tysięcy złotych
- PSE-PÓŁNOC S.A. – 15 200 tysięcy złotych
- PSE-WSCHÓD S.A. – 11 900 tysięcy złotych
- PSE-ZACHÓD S.A. - 34 300 tysięcy złotych

46.7. Nabycie udziałów w PGE Zakład Energetyczny Łódź Teren Obrót Sp. z o.o.

Po wydzieleniu przez PGE Zakład Energetyczny Łódź Teren S.A. działalności związanej z obrotem energią elektryczną, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję wyznaczającą PGE Zakład Energetyczny Łódź Teren S.A. jako operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) jedynie na czas określony, to jest do dnia 30 czerwca 2008 roku.

Równocześnie, w ramach zaplanowanych działań restrukturyzacyjnych Grupy Kapitałowej PGE w obszarze dystrybucji i obrotu detalicznego, przewidywano rozdzielenie bezpośrednich powiązań kapitałowych pomiędzy podmiotami prowadzącymi działalność obrotu detalicznego oraz podmiotami prowadzącymi działalność dystrybucji energii elektrycznej. Celem tych zmian było stworzenie transparentnych linii biznesowych dystrybucji obrotu i wytwarzania obejmujących spółki prowadzące jednolite działalności operacyjne. Aby móc zrealizować wyznaczone cele Spółka Dominująca nabyła w dniu 9 czerwca 2008 roku od PGE Zakład Energetyczny Łódź Teren S.A. 100% udziałów w spółce PGE Zakład Energetyczny Łódź Teren Obrót Sp. z o.o. za kwotę 106 923 tysięcy złotych.

46.8. Nabycie akcji w spółkach zależnych od PGE Górnictwo i Energetyka S.A.

W związku z zawartą w dniu 18 grudnia 2008 roku Umową sprzedaży akcji należących do Skarbu Państwa spółek zależnych od PGE Górnictwo i Energetyka S.A., pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Skarbu Państwa a Spółką Dominującą, Spółka nabyła 14 220 800 akcji zwykłych imiennych spółki PGE Elektrownia Turów S.A. oraz 57 313 011 akcji zwykłych imiennych spółki PGE Elektrownia Bełchatów S.A. za łączną kwotę 1 075 388 tysięcy złotych. W dniu 22 grudnia 2008 roku pomiędzy PGE S.A. a Skarbem Państwa zawarto aneks do ww. umowy, w wyniku którego Spółka nabyła 18 320 000 akcji PGE Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów S.A. o wartości 166 712 tysięcy złotych.

Jednocześnie na mocy zawartej umowy strony uzgodniły iż akcje Skarbu Państwa w PGE Elektrownia Opole S.A. oraz PGE KWB Turów S.A. zostaną sprzedane Spółce do dnia 31 grudnia 2009 roku.

46.9. Częściowe uwolnienie cen energii elektrycznej na rynku detalicznym

Rok 2008 był dla spółek zajmujących się obrotem energią elektryczną pierwszym rokiem, w którym ceny sprzedaży energii elektrycznej w grupach taryfowych A, B, C, D i R nie były regulowane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Prezes URE przewidywał całkowite zwolnienie przedsiębiorstw obrotu z obowiązku przedkładania taryf w obrocie energią elektryczną do zatwierdzenia (również w odniesieniu do odbiorców w gospodarstwach domowych) z dniem 1 stycznia 2009 roku. Jednakże we wrześniu 2008 przedłużył obowiązek stosowania i przedkładania taryf dla odbiorców grup G na rok 2009.

46.10. Planowane upublicznienie PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A.

W dniu 25 lipca 2007 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PGE przyjęło uchwałę, w której wyraziło kierunkową zgodę na realizację założeń "Programu dla energetyki" z dnia 28 marca 2006 roku, w tym w szczególności do :

- przygotowania podwyższenia kapitału zakładowego PGE w drodze emisji nowych akcji i ich oferty publicznej przez Giełdę Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie lub na zagranicznych rynkach giełdowych,
- wyłonienia w tym celu doradców Spółki ds. oferty publicznej i wykonania wszystkich niezbędnych analiz na potrzeby dokumentacji ofertowej,
- przekazywania Radzie Nadzorczej kwartalnych informacji dotyczących realizacji planowanego podwyższenia kapitału zakładowego oraz wprowadzenia akcji Spółki na rynek regulowany.

W celu przeprowadzenia Pierwszej Publicznej Emisji ("Initial Public Offering", "IPO") w Grupie Kapitałowej PGE przyjęte zostały procedury zarządzania projektem IPO. W ramach przyjętych procedur powołany został między innymi Kierownik Projektu IPO, Kierownicy Zadań w poszczególnych obszarach istotnych z punktu widzenia IPO oraz Pełnomocnicy ds. IPO w poszczególnych spółkach GK PGE. Obecnie w całej Grupie Kapitałowej trwają intensywne prace związane z przygotowaniem Spółki do wejścia na GPW, między innymi :

- wdrożenie raportowania wg MSSF w spółkach GK PGE,
- przygotowanie do wypełnienia obowiązków informacyjnych,
- dostosowanie dokumentów korporacyjnych do standardów spółek giełdowych,
- badanie prawne i biznesowe podmiotów GK PGE,
- opracowanie prospektu emisyjnego.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem zakończenie projektu IPO powinno nastąpić w 2009 roku, choć ostateczny termin zależy od wielu czynników, zwłaszcza sytuacji na rynku finansowym oraz decyzji właściciela Spółki.

Podpisy:

Tomasz Zadroga
Prezes Zarządu

Wojciech Topolnicki
Wiceprezes Zarządu

Piotr Szymanek
Wiceprezes Zarządu

Marek Trawiński
Wiceprezes Zarządu